

29-11-50

సచిత్రవారపత్రిక

4

అక్షరాలు

విషయానుక్రమణిక

29 నవంబరు 1950

వ్యాసాలు :

మనదేశం—సీతారామ్	4
నేటిప్రపంచం—నూర్యనారాయణ	8
ఆంధ్రాహోటర్స్—అంగారకుడు	5

సీరియల్స్ :

పట్నవాసం—శ్రీ కొడవటిగంటి వటుంబరావు	11
దాగిన ద్వేషం—(డిటెక్టివ్)	14

కథలు :

జమీలా—శ్రీ కుంకనూర్ శేషగిరి	9
కాకుంఠలంలోని ఆధ్యాత్మిక చింత—శ్రీమతి వేదవతీ దేవి	16
ప్రయాణనందని పశ్చాత్తాపం—“ఒక విద్యార్థి”	25

సిరీమా :

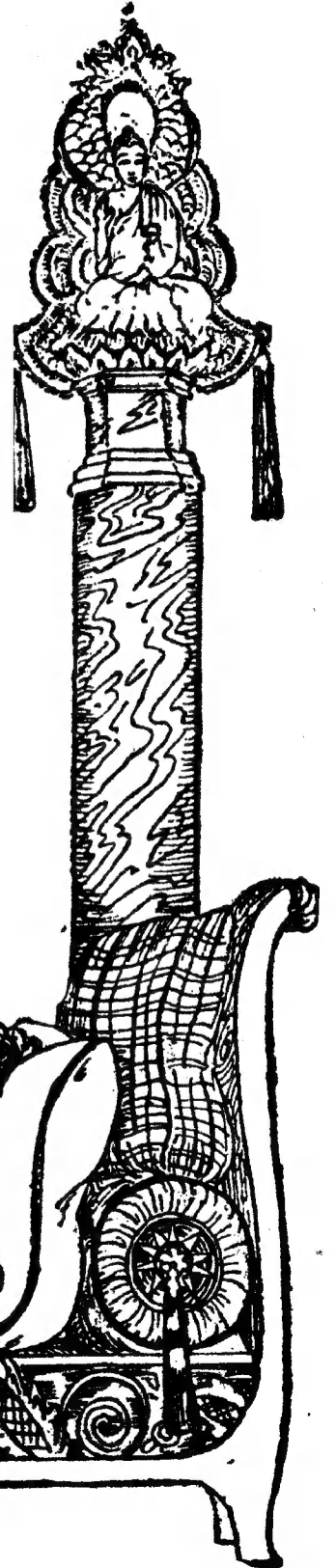
జీవితంలో మాధుర్యావాలి—శ్రీ ఎ.కె. జగన్నాథ్ బి. వి.	20
సాయిర్—(చిత్రసమీక్ష)	21

బొమ్మరిల్లు :

కరచిలకలు—జి. బి. భొట్టు	31
కోడిగుడ్డంతో పూర్తిగింజ—శ్రీ రావల్ల జనార్దనరావు	38
టాప్ సాయర్ (సీరియల్)—మార్క్ ట్వేన్	36
విక్రమవేసుడు—శ్రీ వేదల కుబ్జాస్వామి	40

గేయం :

గాలిపడగ—శ్రీ పి. ఎస్. నారాయణ	30
------------------------------	----

ఆంధ్రవత్రిక

సంవత్సర చందా
రూ. 12-0-0
విడిపత్రిక
4 అణాలు

ప్రతి బుధవారము

ప్రకటింపబడును

Founder : K. NAGESWARA RAO

సంపుటము 43

సంచిక 12

వికృతి సంవత్సర కార్తీక బహుళ పంచమి బుధవారము

కుంకుమపువ్వును తయారుచేస్తున్న కాశ్మీర్ యువతులు. ఇటీవల భారత రిపబ్లిక్ అధ్యక్షులు శ్రీనగర్ వెళ్లినప్పుడు ఈ పరిశ్రమ స్థితిగతులను పరిశీలించారు.

దుష్పరిపాలన, దోషారోపణ

రండాలలోనూ హోల్లోనూ రణగోణ భస్మిని విసవస్తోంది. ముగ్గురు వ్యక్తులు లైబరరీలో కూచుని పత్రికలు తిరగేస్తున్నారు. కాని వారిదృష్టి పత్రికల పైన ఆనడంలేదు. ఆందోళన స్పష్టంగా ముఖాల్లో కనిపిస్తోంది. ఒకరన్నాడు:

“ఇదంతా మన ముప్పుకే వచ్చింది. మిత్రులు శత్రువులు అనే భేదం లేకుండా అందరూ అప్రతిష్టపా లాతున్నారు. మంత్రులు చేసింది అన్యాయమైన మాట నిజమే. వాళ్ళకి పక్షపాతబుద్ధి లేకపోలేదు. లక్షలకి లక్షలు దుర్వినియోగం చేశారు కాని...”

“ఆ పని ఎవరు చెయ్యలేదండీ. అదీ కాక ఈ లక్షలు ఎవరైనా తినేశారంటారా?”

“తినేశా రనడంలేదు. కాని అంత వరకూ ప్రజల సొమ్ము నష్టంకాదా?”

“ఒట్టిది. నష్టమూ లేదు ఏమీ లేదు. అదంతా మీ ఊహ, అనుమానం మాత్రమే. అంతవరకూ చూస్తే మీవాళ్ళే ఎక్కువ అన్యాయం చేశారు. తీగ కడిపితే ఉంకంతా కదులుంది.”

“నే ననే దేమిటంటే ఏదో చేశారు. కాని దానికోసం పాట్లని భగ్నం చెయ్యకూడదంటాను. దీనివల్ల ముప్పైవరికో కానడంలేదనే నే చెప్పేది.”

“ముప్పైవరికండీ? మా కేం ముప్పు లేదు. దేశానికి నిజం తెలిస్తే మీకే ముప్పు.”

“మాకే కాదు మీకూనూ”

“ప్రకాశంగారి కెవరూ ముప్పు తెచ్చి పెట్టలేదు. ఆయనకి ఎవ్వరూ అపకారం చెయ్యలేదు. ఆయనే చేతులాధా చేసుకుంటున్నారు.”

“చివరికి నష్టపడేది పన్నులు చెల్లిస్తున్న ప్రజలు.”

మాట్లాడేది ముగ్గురూ శాసనసభ్యులే.

మూడో సభ్యుడందుకున్నాడు. “ఎవరి వల్లనూ వీసం ఉపకారం జరుగుతుందనే ఆశే ప్రజలకి ఎప్పుడో అంతరించింది. సువ్యాసేనా అని మనం కీచులాడుకోడమే మిగిలింది. ఇంక అతిశయోక్తులూ అనవసరమైన సచారమూ ఒకరుచేస్తోంటే, రెండోవారు, ఆత్మవిశ్వాసం లేక నిజాన్ని దాచిపెట్టి అల్లరికి చోటిస్తున్నారు.”

ఇంతలో మరొక శాసనసభ్యుడు ప్రవేశించాడు. ఆయన ప్రకాశం మంత్రి వర్గంలో మంత్రి. ఆయన అందుకున్నాడు. నిజాన్ని ఎవగు దాచగలరండీ. నిజమేదో మనకంటే ప్రజలకే ఎక్కువ తెలుసు. అయినా మా మంత్రివర్గం ఇంత మరీ నియమాలు తెంచుకుని విచ్ఛలనిడిగా ప్రవర్తించలేదు. మేం కోర్టులో విచారణకైనా సరే సిద్ధమే. మీ మంత్రులేమా చెయ్యకపోతే ఆ దమ్ములు చూపించరేం”

మంత్రివర్గపక్షానికి చెందిన మొదటి సభ్యుడు సమాధానం ఇవ్వబోతున్నాడు. తైమయిందని రెండోసభ్యుడు చెప్పి అక్కడితో సంభాషణ ఆపుచేశాడు.

సెంట్రల్ జార్జిటెలవరణలో శాసనసభ్యులూ ఉద్యోగులకంటే ప్రేక్షకులే అధికంగా ఉన్నారు. పై గేలరీలు ముందే నిండిపోయాయి. శాసనసభలో మామూలు కంటే ఎక్కువమంది సభ్యులే ఉన్నప్పటికీ హాలు పల్పుగా కనపడింది. ప్రశ్నోత్తరాలు నడుస్తున్న గంటసేపూ స్పీకర్ శివ బహుగృహిణీగారు ప్రకాశం గారి తో సమాలోచనలు జరిపారు. ఇంకా రెండు మూడు ప్రశ్నలున్నాయనగా వారు సభలోకి వచ్చారు. మిగతా తిథిగం పూర్తి కాగానే ప్రకాశంగారి తీర్మానంవచ్చింది.

సభలో కల్ల వయోవృద్ధులు, అనుభవజ్ఞులు ప్రకాశంగారు. ఆంధ్రదేశంలో ప్రజలకు వీరిపట్ల కల ఆదరణేమిట గౌరవ విశ్వాసాలు మరే నాయకునిపై నాలేవు. నేటి శాసన

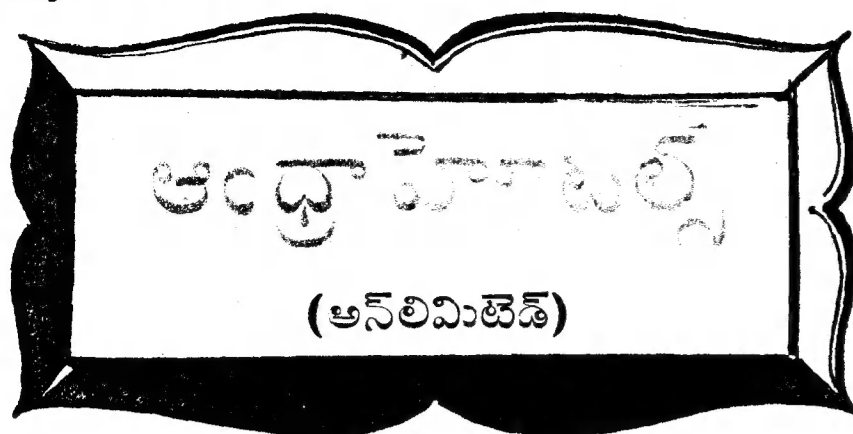
సభ్యులకు మంత్రులకు గురుతుల్యులు. కాని ప్రకాశంగారు బారిష్టర్ అనుభవాన్ని పునరావృత్తి చేసుకుని, చేత తైల్స్ పట్టుకుని సభలో నిలిచి స్పీకర్ వంక తిరిగి మంత్రులపై నిందారోపణలు ఏకరువు పెడుతుండగా, శాసనసభ్యులకు ప్రేక్షకులకు కాలవైపరీత్యం గోచరించి ఉంటుంది. అయితే ప్రకాశంగారు ఆనాడు లాయర్ దృష్టితో ఉపన్యాసమివ్వలేదు. అన్ని అంశాలనూ నిరాక్షేపణగా నిరూపించడానికి లాయర్ ప్రయత్నిస్తాడు. ప్రకాశంగారికి ఆవిధంగా నిరూపించడానికి కావలసిన ఆధారాలు అన్నీ లేవని ఇతఃపూర్వం పరీక్షించిన శంకరావ్ దేవ్, రాజేంద్రప్రసాద్ గార్లు అన్నారు. అయినా ప్రకాశంగారి పట్టుదలకి కారణం రెండువర్గాలవారు రెండువిధాలుగా చెప్పారు. న్యాయశాసనరీత్యా విచారణ జరిపితేగాని దోషనిరూపణకు అవసరమైన పత్రాలు విచారణకర్తలకు లభించవని ఒక వర్గం వారు అంటారు. ఇది కేవలం మంత్రులపై దుష్ప్రచారం నిమిత్తమేనని రెండో వర్గం వారు రంటారు.

ఇప్పటికే చాలకాలంగా మంత్రుల దుష్పరిపాలనగురించి ప్రకాశంవర్గం వారు చేసిన దోషారోపణలు ప్రజల్లో ప్రచారంలో ఉన్నాయి. ఇవిగాక అనేక విషయాలలో మంత్రులు ఆశ్రితపక్షపాతం చూపుతున్నారనీ, అధికారాన్ని దుర్వినియోగపరిచి శాసనసభలో తమ వర్గాన్ని బలపరుచుకుంటున్నారనీ ప్రజలు భావిస్తున్నారు. దీనికి తగినట్లే మంత్రులు తమ నిష్పక్షపాత బుద్ధిని నిరూపించడానికి ఎన్నడూ యత్నించలేదు.

పరిపాలనా వ్యవహారాలలో విశుద్ధవర్తనను నిరూపించుకోడానికి మంత్రులకు అనేక అవకాశాలు లభిస్తాయి. కాని కొద్దిమందే ఈ అవకాశాల్ని వినియోగించుకోగలుగుతున్నారు. యుద్ధంతరవాత చెన్నరాష్ట్రంలో వచ్చిన కౌంగ్రెస్ మంత్రి వర్గాలన్నీ అపవాదుల పాలబడినవే కాని విశుద్ధవర్తన కీర్తి సంపాదించిన మంత్రి ఒక్కరూ లేరు. శాసనసభ్యుల వ్యవహారాలు కూడా అనేక అపవాదులకు చోటిచ్చాయి.

ఈస్థితి దేశమంతటా అన్నిరాష్ట్రాలలోనూ ఉన్నదే. అల్పదోషాలు అనుమానించడానికి అనేక విషయాలు ఉంటాయి. కాని అన్నిటిని విచారించాలంటే అది అసంభవం. అనుమానాలు ఉన్నచోటెల్ల విచారణ జరపాలంటే పరిపాలన సాగడం అసంభవం అని రాజేంద్రప్రసాద్ అన్నారు.

(43 వ పేజీ చూడండి)

ప్రకాష్ హోటల్ యజమానుల సభ మహా ప్రభవంగా జరుగుతున్నది. ప్రతినిధులకు, ప్రతికా విలేజరులకు చక్కటి సౌకర్యాలు చేయబడ్డాయి. హోటల్ యజమానులకు రేషన్ అధికారులు, శానిటరీ అధికారులు కలిగివున్న ఇబ్బందుల్ని నిరసిస్తూ, ఏకఢాటిగా కేండు గంటలనుంచి గంభీరపనాగం చేస్తున్నాడు ఒకాయన. అగ్రగణ్యుడు చప్పట్ల కోలాహలం చెప్పటానికి వీలేమందా ఉన్నది.

ఇంతకుముందు దిల్ కుష్ భవన్ (ఆంధ్ర హోటల్స్) ఖ్యాతిని గురించి విన్నానే కాని, దాని యజమాని ఢాటిని చూడటం ఇప్పటిదాకా పంటేను.

సభ ముగిసిన తరువాత ప్రతినిధుల బస ఙ్గర ఆయన్ను కలుసుకుని 'విశ్వరూపం' పత్రిక తరపున తనతో మాట్లాడగోరుతున్నానని తెలియజేశాను.

"ఓ, అంతకన్నా కావలసిం దేమిటి? ఈ రోజుల్లో మాకు ముఖ్యంగా కావాల్సినది ప్రచారమే" అని అన్నా డాయన.

* * * * *

"అయితే ఇంతకీ మీ వాదం ప్రభుత్వం మీకు తెగిన ప్రోత్సాహం ఇవ్వటం లేదనేనా?" అని ప్రశ్నించాను.

"అవునండీ. ప్రభుత్వం బాత్రికా దూర దృష్టి లేకుండా వ్యవహరిస్తున్నది. నూనె మిల్లులు స్థాపించటానికి డబ్బు సహాయం చేస్తున్నది, వనస్పతి ఫ్యాక్రీలకు ముక్తి ఇస్తున్నది. కాని వాటిలో లిమూరు యే సరుకును వాడవలసిన వాళ్ళకు ముమ్మల్ని నిరుత్సాహపరిస్తే ఎట్లా?" అన్నా డాయన.

"అయితే మీరూ వాడే ఆ సరుకే నంటారా, ఏమిటి?"

"మరి యేమిటనుకుంటున్నారు?"

"అ! ఏదో క్రూరాయిల్ వాడతారని అంతా అంటారులేండి."

ఆయనకు కొంచెం కోపం వచ్చింది. ఏదో అనబోయి, యింతలో చటమైన వి సంగతో జ్ఞాపకం వచ్చి పెద్దగా నవ్వాడు.

"అట్లా వాళ్లు అంటానికి ఆవకాశం ఉందిలేండి. మాలో కొంతమంది వాడే వంటనూ నెను మాస్తే అట్లాగే అనిపిస్తుంది" అన్నాడు.

"ఏమండీ! కాఫీ హోటల్ లాభంగా ఉంటుందా, లేక భోజన హోటల్ లాభంగా ఉంటుందా? అని ప్రశ్నించాను.

"మొదట భోజన హోటల్ లాభంగా ఉండేది. కాని రేషన్ పెట్టినప్పటినుంచీ కాఫీ హోటల్ కూడా దానితో సమాన మయిపోయింది."

"అదేమిటండీ అట్లా అంటారు? రేషన్ వల్ల పెట్టె అన్నం తగిపోతుందికదా? అందుకని భోజన హోటల్ లాభాలు పెరగతూ?"

"అదేమిటండీ అట్లా అంటారు? రేషన్ వల్ల పెట్టె అన్నం తగిపోతుందికదా? అందుకని భోజన హోటల్ లాభాలు పెరగతూ?"

"కాస్తా, కూస్తా పెరుగుతయే కాని కాఫీ హోటల్ కి తగిలేటంత గిరాకీ మాత్రం ఉండదు. పప్పులో వార నేతిలో తీయా లంటారే, అట్లాగే అన్నంలో వారను కూరల్లో లాగాలని జనం చూస్తారు."

"మారు మాత్రం తక్కువవాల్లా యేమిటి? అసలు వడ్డించటంలోనే చూపిస్తారు మీ వైపు న్నంతా. గరిటె విస్తరికి వేసి కొట్టటం తప్పితే, దిగువ వడ్డించి విమయినా ఉంటుంది కనకనా?"

"అంతమాత్రంతో జనం వొదులూర

టండీ? ఇది వరకు రోజుల్లో అయితే కొనిరి కొనిరి వేయించుకునే వాళ్ళను చూసి అంతా నవ్వేవాళ్లు. కనుక వడ్డవవాళ్ళకి చులకనగా ఉండేది. ఇప్పుడే ముంది, బంతికి బంతి వచ్చిన పదార్థాన్నట్లా వదలకుండా వేయించుకోటమే కదా! మొదటి బంతి వాళ్ళ చేసిన సరుకుని గుటకా యస్వాహా చేస్తున్నారు."

"మరికదుపు నిండకపోతే ఏం చేస్తారు?"

"దానికి మేము మాత్రం యేం చేస్తాం? కదుపు నిండకపోతే, రేషన్ పెంచమని ప్రభుత్వం వాళ్లను అడగమనండి. రేషను పెరిగితే మహారాజులకల్లే చేసిపెడతాం. లేకపోతే మేము మాత్రం యొక్కడనుంచి పుట్టించుకురాగలం చెప్పండి."

"ఆపాటి విద్య మీకు రాకపోతేకదా?"

"ఎన్ని విద్యలు తెలిస్తేమిటను, ప్రభుత్వం ఊ అనందే మేము ఏం చేయగలం? జనం బాధ చూడలేకనే, మేమంతా భోజన హోటల్ పక్కనే కాఫీ హోటల్ ల్లను తెరుస్తున్నాం."

"అరహా! అందుకనా, ఇప్పుడు ఎక్కడ చూసినా హోటల్ కి కనిపిస్తున్నది?"

"జూసండీ. తిండి చాలకపోతే మళ్ళీ టిక్కెట్ల కొని భోజనం చేసేవాడెవడ, కాఫీ తాగేవాడు తప్పితే. అప్పటికి ఎవరయినా కమ్మరి పడితే మేము చూసి చూడనట్లు ఊరుకుంటున్నాం."

"అయితే డబ్బున్నవాడికి రేషన్ బాధే లేదంటారు."

"ఏమిలేదు. వాళ్ళకి కావాలంటే బ్లాక్ మార్కెట్ సరుకు దొరుకుతుంది. ఆ తిప్పలు పట్టం ఇష్టం లేకపోతే మేమున్నాము."

"మీరు ఈ వ్యాపారంలోకి దిగి ఎన్నాళ్ళవుతుంది?"

"ముప్పయ్యేళ్లు దాటింది."

"అబ్బో! అయితే మీ అనుభవాలు అద్భుతంగా ఉండిఉంటయే."

"ఏదో ఉంటయే కానియండి, అయితే నేను పడ్డ ఇబ్బందుల మాత్రం అంతా పడవలసి ఉండదు."

"అంటే?"

"వ్యాపారాన్ని మొదలుపెట్టి ఒక పద్దెనిగ్లలోకి తీసుకుని రావటం మాటలా? మొదట కనుక మేము ఎక్కో ఇబ్బందులు పడ్డాము. ఇప్పుడు బండి ఒకదారిన పడ్డది కనుక, కొత్తగా వచ్చే వాళ్ళకు ఆటే ఇబ్బందులు ఉండవు."

"శ్రమ అనుకోకుండా ఉంటే, దాన్ని మీ రట్లా సాధించారో దయచేసి చెపుతారా?"

“అందులో శ్రమ యేమున్నది? నేను మొట్టమొదట పకోడీలూ, మసాలాగాడిలూ మొదలైనవాటిని నెలిన పెట్టుకుని ఇల్లిల్లా తిరిగి అమ్ముకునేవాడిని. స్కూలుదగ్గర, కోస్తాదగ్గర, తాలూకా ఆఫీసుదగ్గర, దేవాలయందగ్గర మూల కొంతమంది క్షేరంగా మకాం పెట్టుకునేవాళ్లు. తీర్థస్థలాల్లో బిచ్చుగాల్లు తమ స్థలాలను రిజర్వు చేసుకున్నట్లుగానే, వాళ్లు కూడా ఆ స్థలాలను వదిలేవాళ్లు కాదు. అందుకని మేము మా సంచారాన్ని ప్రైవేటుపట్టి ఏర్పాటుచేసుకునేవాళ్ళం.”

“ప్రైవేటుపట్టి అంటే?”
“స్కూలు ఆటవిడుపులైముకీ, మూసే వేళ్ళూ అక్కడికి తేలేవాళ్ళం ఇట్లాగే కోస్తాలు, తాలూకాఫీసులవెంట సమయానుకూలంగా తిరిగేవాళ్ళం. ఆ రోజుల్లో హాకర్లైనప్పూ, కానిబరీవాళ్ళ గొడవలూ, పోలీసుల జులం ఇంత చేటుగా ఉండేది కాదు.”

“ఒకటి.”
“తరవాత కాఫీహోటల్ పెట్టడా మనిపించింది. కాఫీహోటల్ అంటే, కనీసం ఒక రేకుల పెద్దకింద, విరిగిపోయినవో, ఊసుగాజేసో నాలుగు బల్బర్లీ, బెంచీలనీ పడెయ్యక తప్పదుకదా! దానికి డబ్బు కావాలి అంటే కాకుండా భారీవిక్తులో పాలనష్టయూడా అవసరమయి ఉంటుంది. ఇవన్నీ నాబోటివాడికి ఎట్లా తూసుతయ్యాలి అనేది పెద్ద చిక్కు అయిపోయింది ఆలోచించగా, ఆలోచించగా, ఫస్ట్ క్లాసుయిన ఒకటి తట్టింది.”

“అవును మరి. ఉపాయం లేనివిళ్ళకు ఊళ్లోనించి తరిమెయ్య మన్నారు.”
“హూహూ! భేషగా చెప్పారు. ఏమిట గూర్చి ఆ ఉపాయం అంటే, పాలవాళ్ల నే పెట్టుబడి పెట్టమని అడగటం ఊళ్లో పాలు, పెగుగు సప్లయి చేసే నలుగురు మోతుబరి ఆనాములదగ్గరికి వెళ్లి, నా ప్లానంతా చెప్పాను. పెద్దబేసి, బల్బలు, బెంచీలు పడెయ్యటానికీ, పాత్రసామగ్రి కొనటానికీ, కొన్నాళ్లపాలు బండి సాగటానికీ, కావలసిన పెట్టుబడిని వాళ్లు పెట్టాలి. రోజూ హోటల్కి కావలసినవాలను సప్లయి చేశాటి. నేను వ్యాపారం నడిపి, వాయిదాల్లో వాళ్ళసొమ్మువెల్లిస్తానని చెప్పాను.”

“దీల్లో వాళ్ళకి పెద్ద లాభ మేముంది? వ్యాపారంలో వాటా అడగలా?”
“అవును! అవగలేదు అడిగినా నేను ఒప్పుకోదలచలేదు. అయినా, వాళ్ళకి లాభం లేకపోవటమేమిటి? వాళ్లదగ్గర కాస్తాకూస్తా డబ్బుఉండేది. అది ఎట్లా

పెట్టుబడి పెట్టాలో వాళ్లకు తెలిసేదికాదు అట్టికాక హోటల్కి పాలు సప్లయి చేయటం వల్ల వాళ్లకు ఎంతో శ్రమ తగ్గిపోయి, భారీఖాతా ఏర్పడేది. పాలు మిగిలిపోతే య్యేమోనన్న భయం ఉండేది కాదు.”

“అవును మీ స్థాను సబబుగానే ఉంది.”
“ఉంది కాబట్టే ఇప్పుడు అంతా దాన్నే ఉపయోగిస్తున్నారు తెలుగు దేశంలో ఏ పక్కకయినా వెళ్లండి చిన్న రకం హోటల్లన్నీ వాస్తాసుప్రకారమే నడుస్తున్నయ్” అని ఆయన గర్వంగా మాతాడు.

ఆయన్ని ఉత్తేజపరుస్తూనే నేనుకూడ ఆశ్చర్యాన్ని నడించి “తరవాత?” అని ప్రశ్నించాను.

“తరవాత కథలో ఆటే విశేషమేమీ లేదు పెద్దహోటల్లో కాస్త డబ్బు చేరిన తరవాత, పెద్దవిక్తులో నడిపించటం మాత్రమే జరిగింది డబ్బు కొంత ఉంటే, మన తెలివితేటలు ఆటే అవసరంలేకుండా నేపిల్లల్ని పెతుకుంది”

“మీకు దక్షిణాదిఅన్నయ్యలతో పోటీ రాలా?”

“రాకం? వాళ్ల డబ్బుకు నే నొకసారి దివాలా తీసేవరకు వచ్చింది. కానీ—వాళ్ల తిన్నాదియ్య! హోటల్ వ్యాపారంలో వాస్తా అంతజేసిన చేతులండీ!”

“అయితే మరి ఇప్పుడు ఉడిపివాళ్ల జండా ఎగురుతున్నదే?”

“వాళ్లూ, గుజరాతీలూ మానేజిమెంటులో ఆరితేరిన చేతులు. కాని స్వయంగా బంపేని నడిపించలేరు దక్షిణాదివాళ్లదగ్గర స్వతంత్రించి నడిపే తాపాతుకన్నా, ఒకళ్లకింద పనిచేసే శక్తి ఎక్కువగా ఉన్నది అందువల్ల ఉడిపివాళ్లూ, గుజరాతీలూ మానేజ్ చేస్తుండగా, అరవసోదరులు హోటల్లను నడుపుతున్నారు.”

“మరి మన తెలుగువాళ్ళూ?”

“బోంచేస్తున్నారు. వీళ్లకి కర్రపెత్తనం చేసే వెతుకువా, చాకిరిచేసే ఓపిక, రెండూ లేవు.”

“అంటే నంబూరా?”

“బొనండీ మనవాడు సర్వకుగా చేస్తాడుకొండి. మహాతాన్వారంగా సర్వు చేస్తాడు కొంచెం తొందరగా తేవయ్య బాబూ, అంటే నాలుగు రూపాడించి, ఇంకా ఆలస్యం చేస్తాడు. ఇంకా ఆలస్యం చేశావేమిటని అడగటం బుద్ధితక్కువ ఒకవేళ అడిగితే! ఏమిటయ్యాలి, నీ అధార్టీ. తింటే తిను, లేకపోతే బయటికి నకు అంటాడు.”

“మానేజిమెంట్ కూడా ఇంతేనా!”

“అది కొంచెం మెరుగే ననిపిస్తుంది కాని మన వాళ్లను మాన్యుంటే అనుమానంగానే ఉంటుంది. బెజవాడలాంటి ఊరును తీసుకోండి. ఏ కొద్దివాటిని మినహాయిస్తే, మిగిలిన హోటల్లన్నీ నెల కొకసారి బోర్డు తిప్పుతూ ఉంటాయ్ కదా.”

“దక్షిణాదిపోటీలో మీరు నేర్పుకున్న విషయాల ఏమయినా ఉన్నయ్యాలి!”

“ఎన్నో ఉన్నయ్. కాతాదార్లను ఎన్నో వాళ్లు నేర్పిన విద్యే. అంత వరకూ నరుకు బాగా ఉంటే చాలని ఆనందిస్తావు.”

“ఎందుచేత?”

“తెలుగువాడి దృష్టి పెనరట్ల వెంకయ్య

తయ్య అమ్మక వది. రకం ముడు వాంవరక కగింవదివది. రు. 25/- రై టిడి గం ప్రతి - రిఫ్ ఒక

ఎ గ రెట్టె
రైండు కి
క మ గ
బహుమతి
ఆలా రం.

మెంకరమ
15/12/-
క్రీష్టైన రైండు 24/- 18/8/-

5 బవర వాయర్ 35/- 24/-
మెంకరం రేదియం గోరె
68/- 28/-

15 వాయర్ వరుమల 38/- 40/-
గోరె వాయర్ మేవ 110/- 46/-
తీం గోరె 28/- 32/-

క్రీష్టైన రైండు 20/- 18/8/-
రేదియం గోరె 34/- 18/-

POSTAGE PACKING EXTRA
STANDARD WATCH CO.
PROX. 288. CALCUTTA-1.

గాడి పొయ్యిని దాటి పోదు. పొయ్యి పక్కన గొంతు కూర్చుని, చేతుల్లో ఆకులు పెట్టుకుని తినే మొగవాళ్ళూ, పిల్లలచేత ఇంటికి తెప్పించుకుని తినే ఆడవాళ్ళూ కనిపిస్తారు. అందువల్ల సరుకు బాగా ఉంటే చాలనుకునేవాళ్ళు."

"ఆ పరిస్థితి ఎందుకు మారిందంటారు?"

"భారీఎత్తున సరుకును చేయాలంటే నాణెంగా ఉండటం కష్టం. ఎక్కువ లాభాలు కావాలంటే, ఇతర ఆకర్షణలు చూపించి సరుకును, భారీగా అమ్మాలి. తెలుగువాడి హోటారికి వెళ్లి విరిగిపోయిన టెంచీలమీద కూర్చుని, చితచితలాడే బల్లలమీద, కడిగి కడగని, ప్లేట్లతో పాగలో బాధపడే బదులు, కొంచెం రుచి తక్కువయినా, ఆరవహోటారికి వెళ్లి తళ తళలాడే బల్లలూ, గిర్రున తిరిగే ఫాకోలూ, మయసభామోస్తరు ఆద్యాలూ మధ్యి కూర్చుని తినాలని ఎవరయినా అనుకుంటాడు. హోటల్ నడవటంలో నామూర్తా ఏమీ లేదన్న విషయాన్ని కూడా వాళ్ళు నేర్చారు."

"జనం ఆర్థిక పరిస్థితులు, ఆ భిరు చులు తెలియటానికి మీకు ఎక్కువ అవకాశం ఉన్నదేమో?"

"కొంతవరకూ ఉంది. 1980 వరకూ హోటల్ కి వెళ్ళటమంటే పెద్ద వ్యసనమని పెద్ద వాళ్ళు భావించారు. కాని తరవాత అదే ఫాషన్ అయింది."

"1980 ప్రాంతపు డబ్బుకలకటడబ్బు మీకేమయినా తగిలించా?"

"బాగానే తగిలించింది. అప్పుడే హోటల్ లో తిని డబ్బు ఎగయ్యటం జనానికి అలవాటయింది. కుర్రకారు-అంటే అప్పటి కుర్రకారు - భాయ్, బ్రదర్ అంటూ ఎంతో చువకగా ఎదటివాడితో మాటకలిపి, బిల్లు చాడికి వదిలి జారుకునేవాళ్ళంటే డబ్బు

కలకట ఎంత తీవ్రంగా ఉండేదో ఆలోచించుకోండి. అప్పటి కుర్రకారుని ఇప్పటి కైనా నేను గుర్తుపడితానంటే, వాళ్ళ మీద ఆ డెబ్బ ఎంత గట్టిగా అచ్చు గుడ్డుకు పోయిందో తెలుస్తుంది."

"1985 తరవాత?"

"1987 లో ఎన్నికలు వచ్చినయ్యే. అప్పుడు రెండు నెలల పాటు హోటల్ లు డబ్బును మహాదోచినయ్యే. ఇంతలో యుద్ధం వచ్చి మా పంటపండింది."

"ఎందువల్ల?"

"ఉద్యోగాలు లేని జనం యుద్ధంలో చేరారు. ఒకచోటి జనం మరొక చోటికి ఫిరాయింపు జరిగి హోటల్లమీద ఆధార పడ్డారు."

"మీకు పంచదార, సెనగపిండి ఎట్లా దొరికేవండీ?"

"నగరాల్లో అయితే పెద్ద అధికారుల సాయపడేవాళ్ళు. చిన్న పట్నాల్లో అయితే చుట్టుపక్కల ఉన్న పల్లెటూళ్ల నాయకులు తోడుపడేవాళ్ళు."

"ఏవిధంగా?"

"గ్రామాల్లో మోతు బద్దం టారు మాకారూ, గ్రామకాంగ్రెస్ దగ్గర నుంచి కోఆపరేటివ్ సొసైటీలవరకూ వాళ్ళ చేతుల్లోనే ఉంటయ్యే. వాళ్ళు బస్తీలకు వచ్చి, తమ గ్రామపు లేషన్ ని మాకు ఇచ్చి, నోట్లు కేబుల్ పెట్టుకుని పోయే వాళ్ళు. వాళ్ళ డెబ్బకి ఎదురులేదుగా!"

"కాఫీహోటల్ లు పల్లెల్లో వ్యాపించి, జనం వాళ్ళించి పనిచేయకుండా తయారై నారండీ."

"ఇందులో మాతప్పేమీ లేదు. ఈ విషయమై కొంతమందిని అడగగా వాళ్ళిచ్చిన జవాబును విన్నాం. 'ఎవరి కోసం పోయి రెక్కలు విరుచుకుంటాం? పొలం దున్నేవాళ్ళకే భూము

లని మీటింగుల్లో అరుస్తారే కాని ఎవ్వరూ అమలుజరపరు. మా పీలునుపట్టి పని చేస్తారే' అన్నారే."

"ప్రభుత్వంమీద కానిబరీ, కంట్రాక్టు వ్యవహారాలే కాక ఇంకా ఫిర్యాదులున్నాయా?"

"పెద్ద ఫిర్యాదు ఒక టున్నది. ఎన్నికలు సరిగా జరపకపోవటంవల్ల, వాటి ప్రచారంలో మాకు వచ్చే డబ్బు పోయింది."

"మీకు మేలు చేసిందెవరు?"

"విద్యాశాఖవాళ్ళు. స్కూల్ ట్రైనర్ పరీక్షలకు కూడా సెప్టెంబర్ చాన్స్ ఇచ్చారు. పరీక్షచదువులంటే హోటల్ లకి ఎంత గిరాకో తెలుసుగా?"

"మీ పరిశ్రమవల్ల దేశానికి నిజమైన మేలు ఏమయినా ఉన్నదా?"

"ప్రాంతీయ ద్వేషాలు నశించిపోతయ్యే. వుడిపివాళ్ళూ, గుజరాతీలు మా నేజ్ చేయగా, అరవలు పనిచేస్తుండగా, ఆంధ్ర ప్రజానీకం కుల, మత, లింగవిమతత లేకుండా బొంబాయి హిల్వూ, బెంగాలీ రస గుల్లా, యు. పి. బాద్షా, మర్వాడీ జిలేబీ, అమెరికన్ ఐస్ క్రీం నేవిస్తారు. ఇంతకన్నా కావలసిందేమిటి?"

"ఒక్కటి ఉన్నది. పెద్ద హోటల్ పెట్టేది ఎట్లా?"

"పొలం, ఫుట్రా ఉంటే అమ్మి డబ్బుతీసుకురాండి. దగ్గరుండి చేసుకునే వాడికి తప్ప పొలం గిట్టుబాటుకాదు. ఆ డబ్బుతో పెద్ద పట్నంలో ఏ కారేజీ ఎదురుగానో, ఫ్లయిల్ లో హోటల్ పెట్టండి. ఆడసర్వస్వ మరీ మంచిది. ప్రారంభోత్సవాన్ని ఒక మంత్రాగారిచేత జరిపించండి. వాటాదార్లుగా మంత్రులనో, ఎం. ఎల్. ఏ. లనో, వాళ్ళ చుట్టాలనో తీసుకుంటే పరమ శుభం...మాకు మీటింగ్ వేళ అవుతున్నది." అంటూ ఆయన లేచాడు.

పదిరోజుల విప్లవం

సేపాల్ దేశంలో కాంగ్రెస్ విప్లవం పది రోజుల్లో ముగిసిపోయింది. "1942 ఉద్యమాన్ని సేపాల్ దేశంలో ప్రారంభిస్తున్నా" మని ఒక సేపాల్ కాంగ్రెస్ నాయకుడన్నాడు. ఆ విప్లవం మాదిరిగానే ఇది కూడా అంతరించడానికి ఆల్టే రోజులు పట్టలేదు. సేపాల్ కాంగ్రెస్ ఆదేశాన్ని ప్రభుత్వం న్యాయాలు పాటించలేదు. సాయుధ విప్లవాన్ని ప్రభుత్వం అణిచివేసింది.

విప్లవం విఫలంకృతమైనా ముఖ్య కారణం విప్లవకారులకు భారతదేశంలో నైతిక సహాయంకూడా లభించకపోవడమే. మహారాజాధిరాజు పరారీకాగానే ఆరంభమైన ఈ విప్లవం పట్ల భారత ప్రభుత్వం ఎట్టివైఖరి అవలంబిస్తుందో సేపాల్ ప్రభుత్వం మొదట కనిపెట్టింది. మహారాజాధిరాజును కాపాడి శరణిచ్చిన భారత ప్రభుత్వం విప్లవకారులకు సహాయం చెయ్యడం లేదని తెలియగానే సేపాల్ ప్రభుత్వం సహాయం చనల నిమిత్తం రాయబారిని పంపడం ఇప్పటికీ మానుకున్నది. విప్లవాన్ని అణిచిన తరువాతనే రాయబారాలు జరగవచ్చని స్థిమితపడింది. ఇంతేకాకుండా భారత ప్రభుత్వం సేపాల్ సరిహద్దుల వద్ద రాకపోకల్ని ఆరికట్టడంతో విప్లవకారులకు సహాయం లభించే వుండాపోయింది.

విప్లవం అణిగి పోకముందే సేపాల్ ప్రభుత్వాన్ని మంచి చేసుకోవాలని బ్రిటన్ ఆరు రోజుల పడింది. మలయాలో కమ్యూనిస్టుదళాలతో పోరాడడంకోసం ధన మిచ్చి గూఢులను పోలీసుగాతీసుకుపోతున్న బ్రిటిష్ వారికి విప్లవం గూఢుల ఎగుమతికి ఆటంక మయింది. విప్లవం త్వరలో అంతమైపోవాలని బ్రిటన్ అమెరికాలు తొందరపడ్డాయి. రహస్యంగా రాజా ప్రభుత్వానికి సహాయం పంపడం కోసం బ్రిటన్ పోకిస్తాన్

ప్రభుత్వంతో మంతనాలు జరిపిందని వదంగి కూడా వచ్చింది.

భారతదేశంలోని నిమిత్తం లేకుండా సేపాల్ తో స్వయంగా రాజకీయాలు నెరవేడానికి బ్రిటన్ అమెరికాలు మొదటి నుంచీ యత్నిస్తూనే ఉన్నాయి. రాజా తన నిరంకుశ పరిపాలన సుస్థిరమయ్యే కోడానికి గాను ఆదేశాలతో మైత్రికి ఒడబడ్డాడు కూడా.

ప్రజాస్వామ్యం నెలకొల్పే విషయమై భారత ప్రభుత్వం చేసిన సూచనల పట్ల మహారాజాధిరాజు సుముఖత ప్రకటించటం వల్ల, రాజా తన ప్రాబల్యాన్ని కాపాడుకోవాలనే ఆ ప్రాయంతో మహారాజాధిరాజును అంతఃపురంలో బంధిగా ఉంచాడు. అయితే భారత ప్రభుత్వం మహారాజాధిరాజుకు శరణ్యమిచ్చింది.

టిబెట్ కమ్యూనిస్టుల అధీనం కావడం తథ్యమని తోచగానే బ్రిటన్ అమెరికాలు సేపాల్ ప్రభుత్వం తమ పక్షం ఉండడం ఆవశ్యకమని భావిస్తున్నాయి. అందువల్లనే మహారాజాధిరాజుకు శరణ్యమిచ్చినప్పటికీ విప్లవకారులకు భారత ప్రభుత్వం కాని, భారతీయులు కాని ఎట్టి సహాయం ఇవ్వకుండా బ్రిటన్ అమెరికాలు కనిపెట్టి చూశాయి.

విప్లవం నిలవజాలదని తెలియగానే సేపాల్

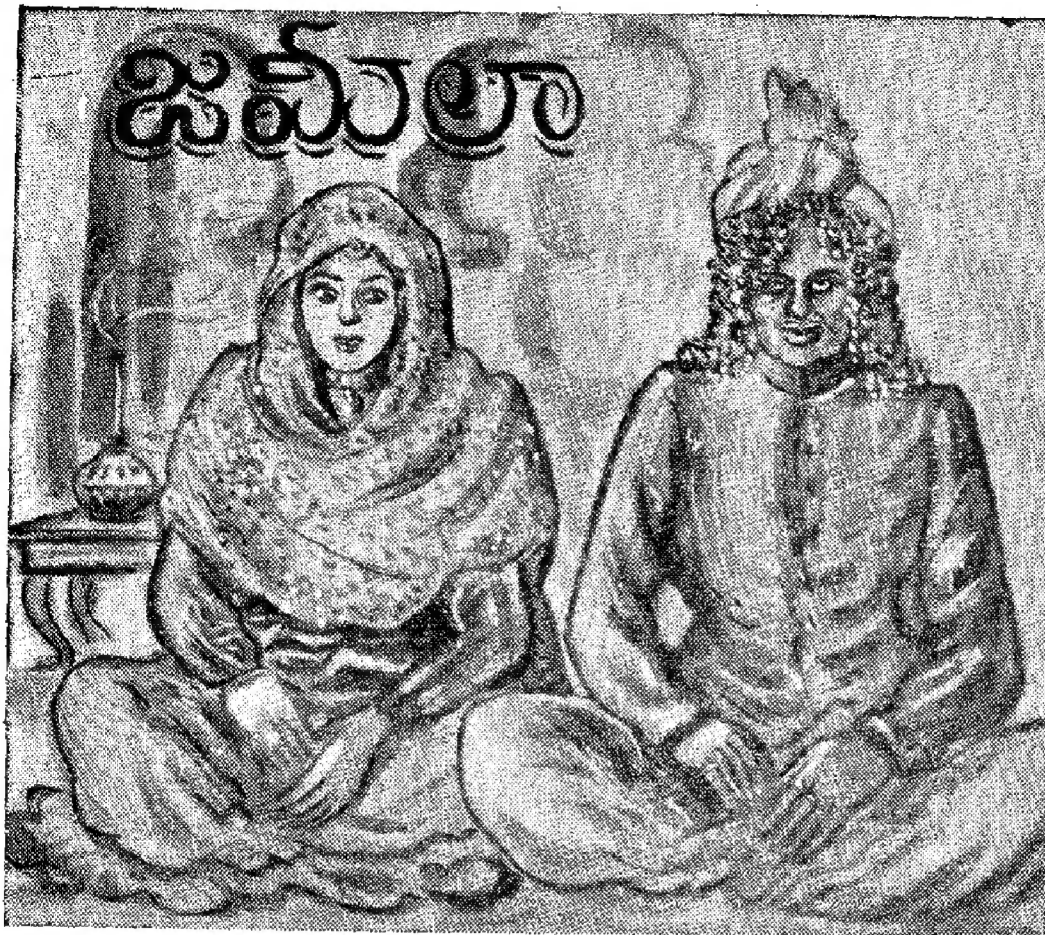
రాజరికం మార్పుకి అంగీకరించడమే, అంగీకరించకపోవడమే అనే సమస్య ఉత్పన్నమయింది. రాజా పరిపాలనకు సుముఖంగా ఉన్న బ్రిటన్ పనిరాజును మహారాజాధిరాజుగా పరిగణించలేక పట్టింది. కాని భారత ప్రభుత్వం పనిరాజును గుర్తించడానికి నిరాకరిస్తున్నది. ప్రజల అభిమతం ప్రకారం నిర్ణయం జరగాలని భారత ప్రభుత్వం అభిప్రాయం. ప్రజల అభిమతం

ప్రజాస్వామ్య స్థాపనకు వ్యతిరేకుడైన రాజా ప్రభుత్వానికి సుముఖంగా ఉండదనే మాట స్పష్టం. ప్రజల అభిమతం ప్రకారం ప్రభుత్వం ఏర్పాటుయిందంటే, రాజా అధికారం నీరసించి పోతుంది. మలయా దేశపులపై యుద్ధానికి గూఢులను ఎగుమతి చెయ్యడానికి ప్రజల ప్రభుత్వం అంగీకరించకపోవచ్చును. అందువల్ల రాజా ప్రభుత్వాన్నే స్థిరపర్చాలని బ్రిటన్ అభిమతం. భారత ప్రభుత్వం బ్రిటన్ అమెరికాల అభిమతానికి తలొగ్గుతుందో, నిరాకరిస్తుందో తెలచడానికి, సేపాల్ ప్రభుత్వంతో రాయబారాలు పూర్తికావాలి. ఈ రాయబారాలు ఎప్పటికప్పుడు వాయిదా పడుతున్నాయి.

దక్షిణాఫ్రికా భారతీయుల సమస్యని గుర్తించి ఐక్యరాజ్య సమితి రాజకీయ సంఘం

చర్చించింది. బోలీవియా, బ్రెజిల్ మొదలైన అయిదుదేశాలు కలిసి ప్రవేశపెట్టిన తీర్మానం సవరణలతో అంగీకరించబడింది. భారత ప్రతినిధివర్గం తమ తీర్మానాన్ని ఉపసంహరించుకుని సవరించబడిన తీర్మానాన్ని అంగీకరించింది. 1951 ఏప్రిల్ లోగా రౌండ్ టేబుల్ కాన్ఫరెన్స్ జరిపి సమస్యను పరిష్కరించ యత్నించాలని దక్షిణాఫ్రికా, భారతదేశం, పోకిస్తాన్ లను ఆదేశిస్తూ, ఆ సమావేశం విఫలమయ్యే వత్తుంటే రాయబారాలను సాగించడానికి ముగ్గురు సభ్యులు కల ఒక కమిషన్ ను నియమించాలని ఈ తీర్మానం సూచిస్తున్నది. "మాలపల్లెల" కాసనాన్ని కాని, రాయబారాలకు ప్రతిబంధకం కాగల మరో కాసనాన్ని గాని అప్పులు జరపరాదని దక్షిణాఫ్రికా ప్రభుత్వానికి స్పష్టంగా చెప్పబడింది. ఈ తీర్మానంపై బ్రిటన్, అమెరికా, రష్యా, ఫ్రాన్సులు సహా మొత్తం 24 దేశాలు ఓటు చెయ్యలేదు. ఇది ఒక విధంగా భారతదేశానికి విజయమే. కాని సమితి సర్వసభ్య సమావేశంలో ఈ తీర్మానం నెగ్గించడం కష్టం. కారణం ఏమిటంటే రాజకీయ సంఘంలో యుగోస్లావియా మినహా శ్వేతజాతుల రాజ్యాలలో ఏదీ అనుకూలంగా వోటు చెయ్యలేదు. అనేక సవరణలు ప్రవేశపెట్టబడినందువల్ల మొట్టమొదట తీర్మానాన్ని ప్రవేశపెట్టిన బోలీవియా, బ్రెజిల్, నార్వే, డెన్మార్క్, స్వీడన్ దేశాలే వ్యతిరేకంగా ఓటు చేశాయి. ఆసియా ఖండాన్ని కమ్యూనిస్టుల బారినుంచి కాపాడి ఆదేశాల ప్రజల్ని ఉద్ధరించడానికి కంకణం కట్టు

(44-వ పేజీ చూడండి)

జమీలా

దివానా లో గుఱి
డ్రాంగా కూర్చుని
కులాసాగా ముచ్చ
టించుకుంటు
న్నాడు. ముజీ కొం
దరు మేడమిడి వసా
రాలో గుమిగుడి
నిల్చుని క్రింది
దృశ్యాన్ని వల
కిస్తూ ఆనందంగా
వర్ణకుంటున్నాడు.
సామరూపంగా
నిలబడివున్న ఆ
సవాలు అంతే
పురం, యీ సాల్
కోబుల్లోనూ, శృం
గారవిహారాల్లో
వైతేనేమి, క్రిక్కిరి
సిన అజననదడితో
వైతేనేమి, పూర్వ
కాలపు దృశ్యాన్ని
న్ని, అప్పటి రాజ
భోగ - విలాసాల్ని,
వైభవ సంఘ్రాహి
ఎలుగెత్తి నాటుకు
న్నట్లేవుంది. అయితే
యిప్పుటి సినిగకులు
వేరు. విశ్వరూపా-

మేడమందరి వసారాలో నిలబడి,
చిన్నారి జమీలా, క్రింద మిలు
మిలుగోలిపే ఆ ఆత్మదృశ్య దృశ్యాని
కని తేజోభావంగా చూస్తోంది. ఒకసారి
తనచుట్టూ వింతగా కలయజూసింది. తాను
కలగంటుండలేదని భయపరుచుకొనేందుకు
తన ఆ చిన్న పెడిమల్ని ఒకటి పెండు,
సార్లుగా మనిషివల్ల తోగట్టిగా కొరు

ఇల్లంతా కళ్ళకు జోగుమనిపించే
కాంతియంత విద్యుద్దీపావళితో, అలంక
రించబడింది. ఇంటిముందరి పిట్టగోడల
మీద తీగలల్లే ఒక్కవరుసగా పెట్టబడిన
ఆ ఎలెక్ట్రిక్ బల్బులు ఎట్టుగా పచ్చగా,
వింతవింతరంగుల్ని విజయముతున్నాయి,
శోభాయమానంగా. చిన్నప్పడు జమీలా తన అవ్వబల్లో

సామ్రాజ్యాలతో బాటు కష్టమూ—
దారిద్ర్యమూకూడా సరిసమానమైన కావడి
కుండలేనని చెబుతూ, తన్ను తాను ఓదాబ్బు
కుంటాడా నవ్వా! అందుచేత అటువంటి
రైవర్టీతమైన దారిద్ర్యం ప్రలో, వుంటుండి
కూడా, ఆ ప్రభుత్వ వర్గానికి చెందిన
కులీనుడికి, తను హోదాకు తగ్గు—భవం
రాజసరిత్య— వివాహమహోత్సవ
జరిపించడమెలాగో సుకువుగా తెలుగునుక,
ఆ వివాహమన్నది మాపరులకు కన్నుల
పండువుగానే వుంది!

మూలం ★ అనువాదం కమలాజాస్వయ. శ్రీకుంకనూర్ శేషగిరి

క్కుంది! తాను కట్టుకున్న విలువైన
మస్తులకేసి చూస్తున్నంతసేపు, తను
ఆ కౌళంలో ఏచంద్రలోకంలోనో, దేవ
లోకంలోనో, విహరిస్తున్న యక్షపితృమో
అనుకుని భ్రమించింది. అటువంటి వైభవో
పేతమైన వాతావరణంలో జమీలా యిదివర
కన్నదూకుండలేదు.

కూర్చుని వింటున్న ఒక్క రాజా-రాణి
కళ్ళలోని పెళ్ళిదృశ్యాలవ్వడు కళ్ళకు
కట్టివట్టుగావుంది.
తన చుట్టూ కూడా అందమైన స్త్రీ
లెంతోమంది విలువైన వస్త్రాభరణాలతో
అలంకరించుకుని, సీతాకోకచిలుకలల్లే
అటూ-యటూ తిరుగుతున్నారు. కొందరు

ఈ వైభవాన్ని చూడలేనివన్న తన
కళ్ళతో తిలకించినతర్వాత, జమీలాకు
ఒక్కటే పెళ్ళిజేసుకోవడమంటే, ఎటువంటి
ఘనకార్యమో, అలాంటిది ఎంత ముచ్చ
టగా, సరదాగా వుంటుందో అని తోచింది.
తను అటువంటి ఖరీదైన దుస్తుల్ని ఎప్పుడూ
ధరించలేదుగా! పేగా అది కాస్త తన
పెత్తెండ్రుకూకురిపెళ్ళే అవుతే... యిహా తన
వరుసకూడా వచ్చిందేదాతనో? ఆ చిన్న
మెడదులో ఒక్కసారి తొలకరి మెలుపులా

మరిసింది, తన వివాహ విషయమై. చిన్నగా నవ్వుకుంది!

తన పెత్తందానికూతురు, అంటే పెళ్లి కూతురే—ఎటువంటి వస్త్రాలు కట్టుకుందో చూస్తుంటేనేపు జమీలాకు సంధ్రమాళ్ళ ర్యాలుతోడుగా వస్తున్నాయి. ఇంద్రుడి ధనుస్సులో, ఎన్నిరంగులైతే వుంటాయో అన్నిరంగుల కుప్పగా వుంది. ఆవిడ 'గాగరా'. చుట్టూ ఆంచులు బంగారు—వెండి లేసులతో కుట్టబడినాయి. ఆ మేలి ముసుగు ఆసందర్భంకోసమే ప్రత్యేకించి విలువైన సిల్క్ లో నేతవేసినట్లుంది. మధ్య మధ్యన ధగ—ధగ మెలుస్తున్న రత్నాలు—కంపులు, ఆ ముసుగుకి అతికించబడినాయి. ఆమె ధరించిన ప్రతిఒక్కబంగారపు ఆభరణమూ కూడ, విద్యుద్దీపకాంతుల్లో ప్రత్యేకమైన కాంతిని ప్రతిస్పృష్టిస్తూ తళుక్కుమని నక్షత్రాల్లా మెరిసిపోతున్నది. అలా ఆవిడ తల వంచుకుని సిగ్గులాలకబోస్తూ కూచుంది. ఏ ముసలవ్వగాని, ఆవిడ కూచున్న తీరునో, కాకపోతే ఆవిడ కాబోయే భర్త అందచందాల గురించిగాని, కులాసాగా ఏమాటైనా అంటూంటే ఆవిడ మరింత సిగ్గుపడి, ఎట్టాదారి అడోలాంటి అందంగా కన్నించే, తనముఖాన్ని క్రిందికి తగ్గించుకుంటుంది.

జమీలా మాత్రం, యీ వింతలన్నీ అత్యంతాశ్చర్యంతో, సంధ్రమంతో చూస్తూ, ఆ దిక్కులోచని సమయంలో అటూ యిటూ చెలాకిగా గంతుతూవుంది. ఒక్కసారి పెళ్లికూతురికి మిక్కిలి దగ్గరగా కూచుని ఆనందిస్తుంది. మరొక్కసారి తల వాకిటివద్దకు వెళ్లి లోనికి అడుగిడుతున్న సాందర్యరూపైన స్త్రీతండాని పరికిస్తూ నిల్చుండేది.

ఎటుచూసినా మనుషులే—పుట్టుకొస్తున్నారా—అనేట్లుగా, సందడి—మాటలు అరుపులు—గోల; యీగోలతోబాటు ఒక్కసారిగా తూర్పుననాదాలు, ధంకా బజాయింపులు మొదలు సన్నగా వినవస్తూ, ఆ తరువాత చుట్టూ వాతావరణంలోని గాలి సంతా ఆవరించుకుంది. ఎవళ్ళో "పెళ్ళికొడుకు తాలూకు వారంతా తరలివస్తున్నార"ని పెద్దపెట్టుగా నుడివారు. పిల్లలంతా చేతులుకలుపుకొని మందరి వసారాలోకి పరుగెత్తి వచ్చారు. స్త్రీలు ఆనిముహానే తమముహా లవుపించనట్టుగా తెరవెనుక దాక్కున్నారు.

తరువాత ఆ నవాబు మేలు రకపు పట్టు వస్త్రాలతోనూ, విశిష్టంగా అలంకరించుకుని అలంకరణలో తనకు తీసికట్టుగా వుండేటి బంధుమిత్రుల సమేతంగా, పెళ్ళివారి

నెనుక్కోడానికి బంగళాముందరిగేటుదాటి బయల్దేరాడు. అత్యవసరం మెల్లి మెల్లిగా దగ్గరికి వస్తువుంది. నిజంగా, పుట్టనించి బయలుపడిన చీమలల్లే వరుసవారి వస్తువున్నారు. ఆ జనమంతా ప్రతివారూ ఎత్తురంగు పట్టుచు రాయిలూ, కోట్లూ తోడిగారు. తలకుమాత్రం చిలకరంగు పచ్చటి పాగాలు చుట్టుకొని మంద గమనంతో అలా వస్తున్నారు. ఉత్సవం మధ్యని, విచిత్రంగా అలంకరించబడిన ఆరు ఏనుగులు వస్తున్నాయి. మూడో ఏనుగుమీద నవరత్నఖచితంగా, వజ్రవైడూర్యాలతో, బంగారు మాలలతో శృంగారించబడిన అంబారిపై పెళ్ళికొడుకును ఊరేగిస్తున్నారు. అతని ముఖమంతా, సన్నచుక్కలతోనూ రోజాపువ్వులతోనూ గ్రుచ్చిన సరాలవరుసలతో కప్పివేశారు.

వెనుకనుండి ఒంటెలూ, గుడ్డాలూమంచి అలంకరింపులతో నడచివస్తున్నాయి. వాటి వెనుక పల్లకిలో స్త్రీసమూహమంతా ఘోషపద్ధతిలో వస్తున్నారు.

అలా ఆ ఊరేగింపు బంగళాలో ముట్టించుకుంటూ వెళ్ళి కొడుకుని అమాంతంగా స్త్రీల గుంపులోకి తీసుకెళ్ళారు. స్త్రీలంతా అతని చుట్టూ గుమిగూడి పరిహాసాలాడడం మొదలెట్టారు.

ఆ పరిహాసాలతో—నవ్వులతో ఇల్లంతా పిక్కటిల్లిపోతూంది. జమీలా యీగుంపునంతా భేదించుకునివచ్చి తిన్నగా వెళ్లి, పెళ్ళికొడుకుముందరే కూర్చుని అలా అతనిని ఓ వింతమృగాన్ని చూసినట్లుగా చూడడం ఆరంభించింది. అప్పుడో ముసలవ్వ సంప్రదాయసిద్ధంగా తనకు అలవడిన ఒక లాటి వెలకారంతో, పూలసరాల్లో మరుగుపడిన పెళ్ళికొడుకు ముఖాన్ని కాస్త వైకెత్తుతూ, "మనపెళ్ళికొడుకు ముహూచంద్రబింబలా ఎంత అందంగా వుంటుందో చూశారా?!" అని కిలకిల నవ్వుతూ అందరికీ కనపడేలా పూలతెరని పక్కకి తోసింది. ముఖం వైకెత్తి ఓ చిలువనవ్వు నవ్వాడు పెళ్ళికొడుకు. వెంటజే, అక్కడ పోగయిన అడమూరా అంతా గొల్లమని నవ్వుతూ "ఎంత అందగాడే; మన రజియా మొగుడు అచ్చం మదనుడిలా వున్నాడ"ని పొగుడుకున్నారు. అయితే ఆ పెళ్ళికొడుకును చూడంతోనే జమీలాకు బలవంతంగా విద్యుత్తీగలు పట్టుకున్నంతగా షాక్ తగిలింది. దాంతో—పాపం, ఒళ్ళు ఒడికి పోయింది. పెళ్ళికొడుకు వాస్తవానికి ముదివయస్సులో, అమృతవారు చుక్కలతో వికారంగా, వికృతంగా వుండేటి ముఖంతో ఆవరమదనుడిలానే వున్నాడు! జమీలా

అట్టే ఎక్కువసేపు చూశ్చక, తన తల్లి దగ్గరికి వరుగైంది. "అమ్మాయ్! రజియా అక్కయ్య అతగాణి పెళ్ళిచేసుకోవడ! అబ్బబ్బ! అత సంతో ఆసక్తిగా వున్నాడేమో— వుట్టిముసలి జడవ... నాకు అనుమత చెప్పకథల్లో పెళ్ళికొడుకులంతా అందంగా, నడివయస్సులో వుంటారుటగా? ...అని యింకా యేమేమో అనబోయే సరికి వాళ్ళమ్మ వెంటనే జమీలా నోరు కట్టిసింది.

"అలాగంతా అనడం తప్పకల్లే! అత సంతో అందంగా వున్నాడు... ఆ తరువాత పెళ్ళాడుతూండడం మీరజియా అక్కయ్యగాని నవ్వు కాదుగా?!! నీకెందుకొడవ... నీకు పెళ్ళయ్యేప్పుడు మాత్రం మాంచి ఎర్రగా, బుర్రగా వుండే నవాబు కుట్టాణి వదిలి తెడ్డాంగాని, ఇప్పుడూరుకో. వెళ్ళి, ఆపిల్లో కులాసాగా ఆడుకోరాదా? మొకందరికి తరువాత తీపి తీపి మితాయి పంచిపెడతాగాని..." అని అంది వాళ్ళమ్మ.

రెండు నిమిషాల వంతెరం జమీలా మితాయితీపిలో, ఆ సంగతంతా విస్మరించింది కాలచక్రం గిరున తిరిగింది. రజియా పెళ్ళయిన ఒకే సంవత్సరంలో గర్భంధరించడం, నెలలు తిరక్కుమునుపే ఆ శిశువు గర్భంలోనే చనిపోవడం అవీ వరుసగా జరిగాయి.

కాలవాహినిలో మరికొన్నేళ్లు వడివడిగా కొట్టుకు పోయాయి... జమీలా యిప్పుడొక ప్రభుత్వ కుటుంబం. మి స మి స మి నే నవ యౌవనంతో తొణికిసలాడుతోంది. పిల్ల తనంలో జరిగిన సంఘటనలన్నీ క్రమంగా

(28 వ పేజీ చూడండి)

రు. 100 బహుమానం

(గవర్నమెంటు రిజిస్టర్)

తెల్లవెంట్రుకంను అంత మొందించండి. రంగులు వాడకండి. మా ఆయుర్వేద మనావన "వెంట్రుక మోపాది అయిర్" 80 ఏళ్లదాకా నల్లగా ఉంచును. ఇది మీ దృష్టిని వృద్ధిపర్చి తం వొప్పిని కుదుర్చుతుంది. కొన్ని వెంట్రుకలు తెల్లందితే దూ. 2.8.0 కో ఒక పీసా (మూడు ఒకసారి 8.8.0) కొనండి. తొమ్మిది తెల్లందితే 8.8.0 (మూడు ఒకసారి 8.0.0.) తంకా తెల్లందితే దూ. 5.0.0 (మూడు ఒకసారి దూ. 12) కొనండి. ఇది అందమని ముఖవచ్చేసిన వారికి దూ. 100 బహుమానం. పూర్వ విద్యాపానికి అభివృద్ధి స్థాపన వంద గ్యారంటీ తీసుకోవండి.

Bharat Kalyan Aushadhalaya,
Post Bag No 6725, Calcutta. (A-P)

ఎడ ఎక్కడున్న కొద్ది అంతా నిద్రిస్తున్నప్పుడు, ప్రయాణపు బజలికా, ఇంటినుంచి బయలుదేరినప్పటి నుంచి కలిగిన మానసిక సంక్షోభమూ వల్ల మామ అందరికన్న ముందే కన్ను మూశాడు. కాని మామకు సుఖమైన నిద్ర పట్టాలి. ఇంటినిండా ఏమిటో దిక్కు మాలిన చప్పళ్ళూ, కేకలూ, అరుపులూ, రేడియో మోతా, రోడ్డుమీద మోటార్ల హారన చప్పుళ్ళూనూ, ఎన్నడూ కలలు ఎరగని మామకు ఇవాళ ఒకటే కలలు - పివకలలు. అందులో రకరకాల పిల్లలు, ఒక మచ్చల పిల్లి తనదగ్గరికి వచ్చి ముద్దు పెట్టుకున్నట్టూ, తనకొ పిల్లిమీద మోహంకలిగి ఓట్టూ, ఇంతలో అది నొరు భయంకరంగా తెరిచి తనను మింగబోయినట్టూ, ఒక కల వచ్చింది మామకు. ముచ్చెనుటలు పోశాయి. వయసుకొని నిద్రలేచాడు.

“ఏం, మామా? ఇంకా నీకు పొద్దా లా?” అన్నది ఒకపిల్ల.

‘ఇంత వెలుతురుంటేనే?’ అన్నాడు మామ కళ్ళు చికిరిస్తూ.

మేనగోడలు నవ్వి, “ఇది ఎ తెచ్చి కా

దీపాల వెలుతురు లే, నిద్రలే, కాస్తే పట్టా అందరం బయలుదేరుతున్నాం,” అన్నది.

“ఎక్కడికి?” అన్నాడు మామ.
“ఎక్కడి కేమిటి? పట్నంమీదికి!”
మామకు ఆకలేస్తున్నది చెల్లెలికోసం ఇంకొకడు చాలామంది ఒక మూలచేరి అని ఇవీ తింటున్నారు.

శ్రీకృష్ణవతిగంటి కుటుంబరావు

“ఏం కావాలన్నయ్యా? ఇది మధ్యాహ్నం ఎవరో మనింటికి వస్తే తెప్పించిన బజ్జీ, పనిచేసే లక్ష్మీముంద బద్దకస్తురాలు. దగ్గరపూటల్లో తెచ్చింది. ఇంకా నాలు గడుగులు వేస్తే మంచిహోటలున్నది. ఎన్ని సార్లు చివాట్లు పెట్టివా అది వినిపించు కోదుగా. పనివార్ల, కంత పొగర నుకున్నా వేమిటి?” అన్నది చెల్లెలు.

తన చెల్లెలు, ఇంకో అదెక్కువార్ల పక్షపాదుడు తున్నవం గతి మామకు చప్పన అర్థంకాక, “ఎదరన్నా వస్తే నన్ను లేపకపోయినావులే?” అన్నాడు.

పిల్లలంతా గొల్లన నవ్వారు.
పకోడీలూ, అరిటికాయలే వుండ ముక్కలూ, అప్పడంతునకలూ, కుళ్ళి పోతున్న ఉల్లిపాయిపొక్కలూ, సగం పండిన మిరపకాయముక్కలూ, ఇంకా ఏమేమిటో తినటాని కున్నాయి. మామ వాటిని బలవంతాన మింగాడు.

తన చెల్లెలి కుటుంబంనుంచి మామకు ఇప్పుడు అనేక కొత్త విషయాలు తెలియ సాగాయి ఎవరి మాటా ఎవరూ వినిపించు కోరు “నాయిష్టం,” అనేమాట ప్రతి నోటా, ప్రతిక్షణమూ వినిపిస్తుంది. క్రితి దానికి ఒకరి నొకరు తీవ్రంగా విమర్శించు కుంటారు. వాళ్ళు ఉదయం తనదగ్గర తమ సహజభోరణి దాచిఉంచాలి. ఇప్పుడు తామ పాతపడ్డాడు. వాళ్ళ మధ్య ఉన్న అసలు సంబంధాలు బయటపడుతున్నాయి.

పట్నంబావ తల్లి, బహువర్ధు. ఇవాళో రేపో అన్నట్టున్నది. ఆవిడవిషయం ఎవరూ ఆటోచించరు. ఆవిడ కేంకావాలో ఎవరూ కమళ్ళోరు.

“ఏమండీ, అత్తయ్యగారూ! పెద్దవారై పోయినారు,” అన్నాడు మామ, ఆ ముఖ లాలిడదగ్గరికి చేరి.

“ఏదో, ఇంకా నూకలు చెల్లక మిగిలి ఉన్నాను... వాళ్ళంతా సుఖంగా ఉంటే చాలు. నా మాటకే?” అన్న దావిడ.

“వాళ్ళు మీకు సరిగా ఉపచారాలు చేస్తారా?”

“ఉపచారాలా! ముసలిముండ ఇంకా పోడేమా అని చూస్తున్నారు. చూడటమేమిటి? పైకే అంటారు. ఇన్నేళ్ళు బతకరాదుట - మా చిట్టి అంటుంది. ముసలల్లను రోజూ చూస్తుంటే అన్నం సయించదుట, ఆరోగ్యం చెడుతుందిట! లోకంలో అంతా నవయవ్వనులే ఉండి కన్నూ, మిన్నూ కానకుండా టింగరంగా అని తిరగాలిట. నాయనా, ఇట్లా మారింది కాలం. నా చిన్నతనంలో ఎటువంటి ఆపేతులుండేవి! ఎటువంటి అంతఃకరణలుండేవి! ఇప్పుడు మొగుడూ పెళ్లాలకు పడదు. తల్లి కూతుళ్ళకు పడదు. అన్నాడమ్మలకు పడదు. ఎంతసేపూ, నేనూ, నాదీ!”

ముసలావిడ చెప్పినదానితో అతిశయం ఏమీ లేదనుకున్నాడు మామ. తన చెల్లెలి కూటంలో వయసుకూ, అనుభవానికీ బాద్దింకకారి గొరు విలవకేదు. పై పెద్దు కుర్రకారువాలకంచూస్తే ఎంత చిన్న వాళ్ళయితే అంత తెలివగలవాళ్ళనీ, ఎంత అనుభవం లేనివాళ్ళయితే అంత వివేకవంతులనీ అన్నట్టుంది.

“ఇదంతా మంచికిమటుకు రాలేదు,” అనుకున్నాడు మామ.

“ఏం, బావా? తిండి తిప్పలూ అయిందా? మనం అట్లా పార్కుకు పోదాం,” అన్నాడు పట్నంబావ, మామతో.

పార్కుంటే ఏమిటో మామకు తెలీదు. అక్కడేముంటుందని అడిగాడు మామ.

“అక్కడ మంచి దీపాలూ, చెట్లూ, మొక్కలూ అవీ ఉంటాయి. ఎనిమిదింటికల్లా పార్కుతలు పులు మూస్తారు. ఆ తరవాత మనవాళ్ళు చాలామంది చేరతారు. చాలా విషయాలు మాట్లాడుకోవచ్చు. ఇంకా ప్రేమిందిలే,” అన్నాడు పట్నంబావ.

ఆరుబయట చెట్లు చామలమధ్య తిరిగి ఎన్నో ఏళ్లయినట్టుగా ఉండి మామ పార్కుకు పోవటానికి ఉబలాటపడ్డాడు. ఇదే సమయంలో అందరూ ఒక్కసారి గొల్లమన్నారు. మామకు గుండె ఆగిపోయినట్టుయింది. ఆ తుణాసే మామకంటికి చిట్టి గోచరమైంది. దాని మూతంతా నెత్తురు!

“ఏం జరిగిందే? ఏం కొంపముణిగిందే?” అంటూ మామ ముందుకు వచ్చాడు.

అంతవరకు గొల్లమంటున్నవాళ్ళు మామ కేసి ఆశ్చర్యంగా చూశారు. వాళ్ళు గొల్లమన్నది భయాందోళనలతో కాదని వంటనే మామ అర్థం చేసుకున్నాడు.

“ఏమిటన్నయ్యా? ఎందుకట్లా కంగారు పడుతున్నావు?” అన్నది చెల్లెలు.

“దాని మూతి! ఆ నెత్తురు!” అన్నాడు మామ. ఆయనకు నడివిధిలోఉన్న పంది తొక్కు మల్లీ కళ్ళపడటం కనిపించినట్టుయింది. మామమాటలకు మల్లీ అందరూ గొల్లమన్నారు.

“ఏట్లు నవ్వుచివ్వుడల్లా ఎందుకీట్లా గొల్లమని గుండె బెజారు చేస్తారో!” అనుకున్నాడు మామ.

“అది నెత్తురు కాదన్నయ్యా! లిప్ స్టిక్కు! బయటికి పోవాలన్నప్పుడల్లా ఈ ముండ ఎట్లా సంపాదిస్తుందో ఆ లిప్ స్టిక్కు సంపాదిస్తుంది. ఏనాడైనా అది దొరక్కపోయిందో అది బయటికి పోదు,” అన్నది తల్లి, తన కూతుర్ని చూసి గర్వపడుతూ.

“ఏందుకదీ?” అన్నాడు మామ.

“ఎందుకేమిటి? అందానికి,” అన్నది చెల్లెలు.

మూతి ఎవరో చితకగొట్టినట్టు చేసుకోవటంలో అంది మేమిటో మామకు అర్థం కాలా.

“అది కాదు, మామా!” అన్నాడు బాలుడు ముందుకొచ్చి, ఏదో బయట పెట్టబోతున్నవాడి మొహంపెట్టి.

“ఒకే, బాలాయ్, నీ గుండెలు లోడుతా - అనవసరపు మాటలు మాట్లాడావంటే!” అన్నది చిట్టి.

“పోడే, నవ్వంటే లెక్కేమిటి!... అదీ కాదు, మామా. ఈ లిప్ స్టిక్ దీని కేవల నేర్పారో తెలుసా? అవతిలివిధిలో ఒకతే ఉంది. చిట్టికి అదంటే గొప్ప. రోజూ సినిమాలకు పోవటం, అడ్డపైన స్నేహాలూ మరగటం, తెల్లగా తెల్లారి ఇంటికి రావటం చిట్టి కదే నేర్పింది. అది, అమ్మో, కాలాంతకురాలు. అది మూతికే కాదు గోళ్ళకూ రంగేస్తుంది. వొంటినిండా పొడరు వేసుకుని అంతేమారంనుంచి గుమాయిస్తూ ఉంటుంది. బకే కిలాడీ! -”

“పాడే రేమిటి?” అన్నాడు మామ.

“తెల్లటి పాడి. అది వేసుకుని తాను తెల్లఎలికలాగా ఉన్నాననుకుంటుంది -”

“ఎందుకు తెల్లగా ఉండటం?” అన్నాడు మామ.

“తెల్లఎలిక అని అందరూ అనుకుంటే గొప్పకాదు, మామా?”

“తెల్లఎలికేమిట్రా, నీ మొహం!” మల్లీ అందరూ గొల్లమన్నారు.

“నీకు తెలిదుగామాలు. తెల్లఎలికలున్నాయిలే. యుద్ధం జరిగినప్పుడు విడకే సిపాయీలు కొన్నిటిని పట్టుకొచ్చారు. అందులో ఒకదాన్ని ఈ ముండ బుట్టలో వేసుకుని నలుగురు పిల్లల్ని కూడా కన్నది. అందులో రెండు అడపిల్లలు తెల్లవీ, రెండు మగపిల్లలు నల్లవీనూ. ఆ తెల్లఅడపిల్లలంటే దానికి తగని ఇష్టం. మగపిల్లల్ని చూసేడే కాదు. చివరకు దానికి తగ్గజా నీయిందిలే. ఆ తెల్లపిల్లలు కాస్త పెద్దయినతరవాత తల్లిని ఎంత నీచంగా చూడాలో అంత నీచంగా చూశారు. వాళ్ళ కెంత పొగరు! మా నల్లవాళ్ళు అంటరాదుట. తెల్లవాళ్ళోసం వెతుక్కుంటూ వెళ్లారు. ఏమైనాలో తెలిదు.”

మామ ఈ కథ విని నమ్మలేకపోయాడు. బాలుడు ఇంకా చెప్పకుపోయాడు.

“చిట్టి అదీ కలిసి సినిమాచూస్తారు. ఆ తరవాత తిండి తిప్పలూ వెతుక్కుంటారనుకున్నావా? పెద్ద దుకాణాలు కొల్లగొట్టటానికి బయలుదేగుతారు. వాళ్ళ కెంత నేపటికీ పొడగూ, స్పృలూ, లిప్ స్టిక్కులూ, కూర్మైకులూ -”

“మాయెవ్వం పో!” అంటూ చిట్టి గిరుక్కున తిరిగి ఎటో వర్ణిపోయింది.

“మనకు వేళయింది. పోదాం పద, బావా!” అన్నాడు పట్నంబావ.

6

మామ పార్కునుచూసి ఆశ్చర్యపడ్డాడు గాని ఆనందించలేదు. అక్కడి మొక్కలు చూసి మామ నిరాశకూడా చెందాడు. ఒక్క మొక్క మామకు పరిచితిమైనది కాదు. ఒక్కదాని వాసనా, రుచి మామకు నచ్చలేదు.

“ఇవి అందంకోసం వేసినవి, బావా,

నారసింహలేహ్యము

బంగారు చేర్చబడినది. మేహము, నిక్కాక, నిస్సత్తువ శుక్లనష్టమును హరించి బలమును, కాంతిని, వీర్యవృద్ధిని కలిగించు వరప్రసాదము—

తు|| డబ్బిరు. 8-4.0 పోస్టేజీ 10 అ. పి. సి. ఏ. ఓ కంపెని. “అయుర్యేదనసూజం” పెరిడేపి-నెల్లూరు జిల్లా.

వీటివల్ల వేరే ప్రయోజనం ఎమిలేదు," అన్నాడు పట్నంబావ.

ఒక చోట కొందరుచేరి కబుర్లు చెప్పి కంటున్నారు. తాను కొత్తవాడు గదా అనుకుంటే పట్నం బావమహాదా వాళ్లు పలకరించలేదు. అయినా ఎరిగిన మొహాలై ఉండాలి; పట్నంబావ వాళ్లకేసి దారి తీశాడు.

"మీ రేమైనా చెప్పండి, ఇవారే జాన పద చిత్రాలు తియ్యకపోతే ప్రాధ్యూసర్లు మట్టికొట్టుకు పోవలసిందే!" అన్నదొక లావుపాటి ఎలిక.

"ఇవెంత కాలం ఉంటాయో, చూస్తాంగా?" అన్నది మరొక సన్నని ఎలిక.

"ఇవి పోతే యింకో రకం పిక్చర్లు వస్తాయి. ముణిగిపోయిందేమీ లేదు," అన్నది పొట్టితోక ఎలిక.

"ఏమైనా మార్పు మంచిదే. నా చిన్న తనంలో దిక్కుమాలిన పౌరాణిక చిత్రాలు చూసేవాళ్లం. ఆ తరవాత సాంఘిక చిత్రాలన్నాయి. ఇప్పుడు జానపద చిత్రాలంటున్నారు. ఈ విధంగా పిక్చర్లు మారుతుంటే తరలుకూడా కొత్తవాళ్లు రావటానికి వీలవుతున్నది," అన్న దొక గూని ఎలిక.

"నాకు మరేం అధ్యంతరం లేదుగాని ఈ జానపద చిత్రాలు చాలా అవినీతిని ప్రేరేపిస్తున్నాయి. నేన్నా గున్నదన్నమాటే గాని -" అని మరొక ఎలిక అందుకున్నది.

ఈ సంభాషణలోకి పట్నంబావ ప్రవేశించాడు.

"ఏమైనా, ఆ వెనకటి పౌరాణిక చిత్రాలతో ఇవేమీ పోలవు లేదురూ! ఎంత హాయిగా ఉండేది ఆ వి చూస్తుంటే," అన్నాడు పట్నంబావ.

"చిత్రాల్లో నీతి ఉండాలి. ఈ ప్రాధ్యూసర్లు డబ్బుదాహంతో కుక్కుచిత్రాలు తీస్తున్నారు మరిమా!" అన్నది మొదటి ఎలిక.

"అయితే చూడండి, నాయనూ, మీరు ఏం మాట్లాడుకుంటున్నారో నాకేమీ అంతు బట్టలేదు." అన్నాడు మామ నిస్సంకోచంగా.

పట్నంబావ మాట్లాడితే ఆశ్చర్యపడని వాళ్లు దైతుమామ మాట్లాడేసరికి కొయ్య బారినట్లయిపోయినారు.

"మేం సినిమాలను గురించి మాట్లాడుతున్నాం," అన్నది లావుపాటి ఎలిక. "ప్రాధ్యూసర్లు తమకు ఎక్కువ లాభం వచ్చే పిక్చర్లు తీస్తారా? మనం కావా

లన్నవి తీస్తారా? మీరే చెప్పండి, తాత గారూ!"

తన యీడు ఎలిక తనను తాత అనే సరికి మామ ఒక్కసారి చిక్కుకున్నాడు.

"ఎవరి లాభంకోసమో మువ్వారాబ పడతా వెందుకు పోనిస్తూ. ఇంతమంది తీర్మాచేరి మాటికిగాని పోచికొలుకబుర్లు చెప్పకొటానికేనా ఈ పార్కు పెట్టింది? చాలు, చాలు! ఎవరన్నావంటే నవ్వి పోతారు." అన్నాడు మామ, మందలించుతూ.

మిగిలిన ఎలికలకు కోపంవచ్చి మామను ఛదామదా నాలుగు మాటలూ అన్నారు.

"ఇది పల్లెటూ పార్కు! మా ఇంట్లో వచ్చింది మేం మాట్లాడుకుంటాం. అచ్చగా తిండి గురించే పొద్దుప్రమానం మాట్లాడుకునేటందుకు మేం పల్లెటూరి రైతులంకాం. మాకు కళ్లలో ఆనందం ఉంది. మేం ఉన్నత సంస్కారం కలవాళ్లం," అన్నాడు మామ.

"మీ ఉన్నత సంస్కారం ఏదీనీనట్టే ఉంది. ఎవరి సంస్కారమో తెచ్చి నెత్తి నేసుకుని, ఎవరి సమస్యల్ని గురించో కిందా మీదా పడుతూ - వెధవ జీవితాలు, మీరూమా!" అన్నాడు మామ, ఎట్టివాళ్ళనైనా మందలించే అధికారం కలిగిఉన్న ధీమాతో.

"ఏమిటి, మాకీ పీడ!" అని వాపోయింది బక్కచిక్కిన ఎలిక.

"పోదాం పద బావా," అన్నాడు పట్నంబావ, ఇక అక్కడ తిట్టేసేపు నిలవటం భావ్యంకాదని గ్రహించి.

ఇవతలికి వచ్చిన తరవాత పట్నంబావ మామకు బస్తీ పద్ధతులను గురించి, మర్యాదలను గురించి చెప్పటానికి ప్రయత్నించాడు. బస్తీలో అట్లా ఒకరిజోలికి ఒకరు పోరు. ఊసుపోకకోసం నలుగురూ చేరి నవ్వులు లోక వ్యవహారాలన్నీ మాట్లాడుకుంటారు. వాటి నెవరూ విమర్శించరు. పనికిమాలిన విషయాలను గురించి ఎంత బాగా తెలిస్తే అంత లోకజ్ఞానం ఉన్నట్టు.

ఈ సిద్ధాంతాలను మామ ససేమిరా ఆమోదించలేదు. ఇదేం సంఘ మన్నాడు. తనకుమాలిన ధర్మం ఏమీటన్నాడు. కష్టపడి పనిచేసే ఎలికకు పోచికొలు కబుర్లు చెప్పేఅవకాశ మెక్కడఉంటుందన్నాడు.

ఇద్దరూ కలిసి అంతమారం పోయేసరికి అక్కడ మరొక జట్టుచేరి మాట్లాడుకుంటున్నారు. వారిదగ్గరికి పోవటం పట్నం బావకు మంచిదికాదని వోచింది. కాని మామ వాళ్ళవేపే దారి తీశాడు.

ఈ కిందివిధమైన సంభాషణ వారి చెట్ల పడింది.

"ప్రస్తుతంగల రాజకీయ సమస్యల్లో మనకు అతి ముఖ్యమైనది అధికారపోర్లైతి సమస్య అనటానికి సందేహం లేదు."

"నా చిన్నతనంలో ఇంత తిండి కొరత ఎరగం. రాత్రివేళ ఎటుపోయినా తట్టల కొద్దీ ఆహారం దొరికేది. నా అనుమానం ఈ ఆహార కొరత రేపనింగువల్ల ఏర్పడుతున్నదని."

"అట్లా అనకురే. రేపనింగు రేకపోతే పంటలు వంశే చోట ఆహారసమృద్ధి ఉండొచ్చుగాక. ధనికుల ఇళ్ళల్లో ఆహారం పుష్కలంగా ఉండొచ్చుగాక. ఈ మనా పట్నంలో మనలో చాలామందిమి మాడి చచ్చేపోతాం."

"నువ్వంతా కంగారు కబుర్లు చెబుతావు! మా ఇంట్లో రోజూ దొంగబియ్యం కొంటారు. రేపనింగు పోవలసిందే!"

"నువ్వు ధనికవాదం చెబున్నావు. మన జాతిలో అధిక సంఖ్యాకులు వీడలకొంపల్లో తలదాచుకుంటున్నారు. గాని ధనికుల కొంపల్లో కాదు. నాకు బాగా జ్ఞాపకం. నా స్నేహితు డోకడు చాలా గొప్పవాళ్ళ ఇంట్లో ఉండేవాడు. ఎవరమూ తినని వెన్నలూ, రొట్టెలూ, ఆమెట్లూ. మాంసాలూ తాను తింటున్నాననీ, బీరూ, విస్కీ, హంపేక తాగుతున్నాననీ కోసేవాడు. అక్కడ వదిలి రారా అంటే విన్నాడు. కాదు... వాణ్ణి విడంపెట్టి చంపేశారు వాడికోసం ఎన్ని పన్నాలు పన్నాకో చెప్పలేం. ఆఖరు రోజుల్లో వాడు జైల్లో తిన వాడల్లే మృత్యుదేవత పిలుపు ఆరి కిస్తున్న వాడల్లే కనిపించేవాడు. తరిచి తరిచి అడగగా, 'ఇవారే మీసం కాసిలో చావు తప్పింది. మొన్నోరోజున కూడా చావుతప్పి కన్నులాట పోయింది.' అని బయట పెట్టాడు. ఆఖరుకు చావనే చచ్చాడు. ఎన్నయినా చెప్ప అమాయక పేద ప్రజలే మన మిత్రులు."

"ఎన్నయినా చెప్ప ఈ రోజుల్లో ఆహారం కనిపించటం లేదు. తినటానికి వెనక ఎన్నడూ కని పించవంత సాహిత్యం మాత్రం కనిపిస్తున్నది. నే నివ్వడు చాలా వరకు దానిమీద ఆధారపడు న్నాను."

"ఆ, దాన్ని సాహిత్యమని కూడా అంటావేమిటి? పత్రిక లేగా? వెనక పుస్తకాలుండేవి. వాటిని భద్రంగా దాచే వాళ్లు. కష్టపడి కొంచెమే రుచి చూసినా ఉల్లాసంగా ఉండేది."

(29 వ పేజీ చూడండి)

ఎండ క్రమంగా తీక్షణ మాతున్నది. ఒకదానినంటే ఒకటి ఎడంలేకుండా ఇట్లా, మేడలూ ఉన్నప్పటికీ, తగినంత మంది జనంలేక, దుర్గయ్యమేడ అన్నిటి మధ్యనూ చిక్కుచిక్కు మంటున్నది. మాధవరావు పోలీసుల అనుమతిపై దుర్గయ్యతో మాట్లాడానికి వెళ్ళాడు. గదిలో దుర్గయ్య పడక కుర్చీలో కూచుని కిటికీలోనుంచి ఆకాశంవంక చూస్తున్నాడు. మాధవరావు ప్రవేశించగానే దుర్గయ్య ఒక సారి అతనివంక చూసి, తిరిగి ముఖావంగా దృష్టిని కిటికీవైపు మళ్లించాడు. మాధవరావు కొద్ది దూరంలో కుర్చీ లాక్కుని కూచున్నాడు. కొంతసేపటివరకూ ఎవరూ మాట్లాడలేదు. దుర్గయ్య నిఘరమూ, కోపమూ ఉదాసీనమూ కాని అదోక వింత భావంతో అన్నాడు. “స్టేషనుగారూ మీకు చాలా క్రమయిచ్చాను. నేను చేసిన యెత్తు మంతా వృధా అయింది. మూడురోజు క్రిందట నేను అన్ని చిక్కులూ గడిచానని సంతోషించాను. కాని అనుకున్నంతసేపు పట్టలేదు. అంతా పేక ఇల్లులా కూలి పోయింది. ఇంక నాకు జీవించాలనే కోరిక చచ్చిపోయింది. కేసులో నేను నేరం ఒప్పుకోవాలని నిశ్చయించుకున్నాను. తెలిసే వాళ్ళకు దిగినట్లు చెప్పడం కున్నాను. ఇంటి గుట్టంతా వీధిని పడ్డం నా కిష్టంలేదు. వీధిన పడ్డాక నేను బతికేను. అందువల్లనే ఈ నిశ్చయాని కొచ్చాను. మీరు పడినశ్రమకు తగిన ప్రతిఫలం ఇస్తాను. ఇప్పుడే చెక్రొసి ఇస్తాను.”

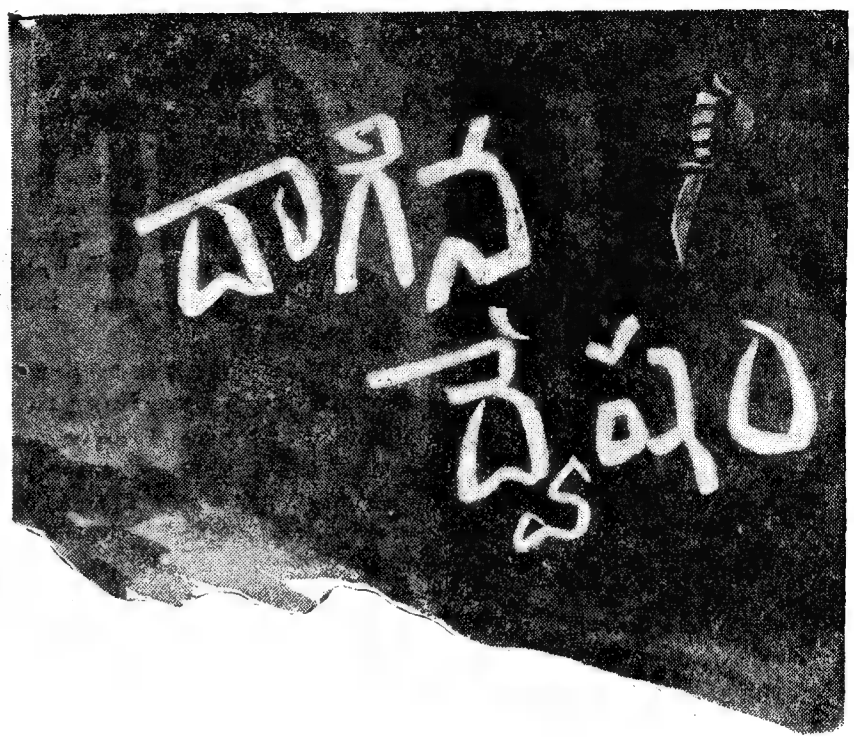
మాధవరావు కొంతసేపు సమాధానం చెప్పలేదు. తరవాత మెల్లిగా అన్నాడు “సరే, అలాగే ఇవ్వండి. కాని మీ రిలా ఎందుకు మారిపోయారు? కేసు మీపైన రుజువుకాదని నాకు గట్టి నమ్మకం. మీరు విడుదలకాతారు - గట్టిగా పనిచేస్తే, అదీ కాక మీ తమ్ముణ్ణి హత్యచేసినవారేవరో, అలా ఎందుకు జరిగిందో తెలుసుకోవాలని మీకు తోచడంలేదా?”

“మొన్నటివరకూ తెలుసుకోవాలని ఉన్న మాట నిజమే. కాని అదంతా నిష్ప్రయోజనం.”

“ఎందువల్ల?”

“ఏమో నాకు తెలియదు. పైగా నిజంగా నాకు తెలియకుండా ఈ ఘోరం చేసే చెతానేమో!”

“మీరు చెయ్యలేదని నాకు రూఢిగా

తెలుసును. ఇదంతా జరపడానికి, దోషం మీపైన ఆగోపించడానికి, మీకు అతి సన్నిహితులైనవారిలో ఎవరో కారకులున్నారు. వాళ్ళకి మీ లోపాలు పూర్తిగా తెలుసును. మీ కుటుంబ విషయాలు పూర్తిగా తెలుసును. కాని ఎవరో గ్రహించడం కష్టంగా ఉంది. మీ కెవరిపైనా అనుమానం లేదా?”

“లేదు. ఎవరిని అనుమానించడానికి ఆస్కారం లేదు. నా తమ్ముణ్ణి చంపాలని ఎవరికీ ఉండదు. దానివల్ల ఎవరికీ ఎట్టి ప్రయోజనం కలగదు. నాభార్యను చంపడానికి ఎవరైనా ప్రయత్నిస్తే, అది నేనే అయివుండాలని అందరూ అనుకుంటున్నారు. వాస్తవంకూడా ఆమెను చంపడానికి ఏ అవసరంకాని ప్రయోజనం కాని ఎవరికీలేదు. ఈవిషయంలో ధూళి అయిన దెంతో రూఢికానిది అంతా ఉంది. ఇది ఎవరివల్ల జరిగిందో తెలియదు. కాని వారు తప్పుటడుగువేకారని మాత్రం చెప్పగలను. ఒక గుండెలో దిగవలసినకత్తి, మరొక గుండెలో దిగింది. అందువల్లనే ఎవరైనా దీనిని చంపడం కష్టంగా ఉంది.”

“పోనీ నేనొకటడుగుతాను దాచకుండా చెప్తారా?”

“ఇప్పుడేవన్నీ తప్పుకుని లాభంలేదు

స్టేషనుగారూ. మీరేది అడగ బోతున్నారో అది నాకు తెలుసు. అది నా నోటితో చెప్పి నందువల్ల నాకు బాధేకాని ప్రయోజనం లేదు.

“అందుకని నిష్కారణంగా ఒక ద్రోహినికాపాడి మీ సంసారంలో నిప్పులు పోసుకుంటారా?”

“నా సంస్కారంలో నేను నిప్పులుపోసుకోనక్కరలేదు. నాకింక సుఖంలేదు. ఆడది ఎప్పుడైతే భర్త ఆస్తికోసం కుట్ర పన్ని, పరాయివాడితో కలిసి అర్ధశాత్రువేళ పేటలుదాటి వెళ్లిందో అప్పుడే ఆ సంసారం నాశనమైపోయింది.” దుర్గయ్య కింక నోటి వెంట మాటరాలేదు. దుఃఖం, దోషం పొంగివచ్చాయి.

మాధవరావు నిశ్చేష్టుడైనాడు. కొంతసేపు మానంగా కూచుని, తరవాత మెల్లిగా లేచివెళ్లి పోయాడు.

ఇప్పుడతనికి అర్థమయింది. సత్య నారాయణ అర్ధరాత్రి వేళ అంకరాజంటికి వెళ్లిన విషయాన్ని దుర్గయ్య తన దగ్గర దాచిన కారణం తెలిసింది. కాని ఆమె రాత్రి రహస్యంగా ఎందుకు వెళ్లింది?

హాల్లో కమలదీపంగా అలమారు వంక చూస్తూ కూచుంది. మాధవరావు ఒక కుర్చీలో కూలబడ్డాడు.

మెల్లిగా అడిగాడు "కమల మీ అత్త సత్యనారాయణతో కలిసి ఆ రాత్రి అంక రాజంటికి వెళ్లినట్లు నువ్వై నా నాకం దుకు చెప్పలేదు?" "మీ మామని కాపాడా లని నీకు లేదా?"

"కాదు, మామ ఆంక్ష పెట్టాడు."

"మీ అత్తనడవడి మంచిది కాదా?"

"మంచిదే. నాకా అనుమానం ఎప్పుడూ లేదు. మామకి మాత్రం చాదస్తంవల్ల అను మానం ఉండేది. అందువల్లే ఆమెని చంప దానికి ఎత్తువేసి నిద్రలో నడుస్తున్నాడని అందరూ అంటే, నేను నొరుమూసుకో వలసి వచ్చింది."

"ఆమె నడవడి మంచిది నీ కల నమ్మకం?"

"అడదాన్ని అడవి గులుపుగా కని పెట్టగలదు."

మాధవరావు వేళ్లు గడ్డాన్ని మీటు తున్నాయి.

"మీ మామకి అత్తమీద అనుమానం కల గడానికి కారణం ఉందా?"

"చాదస్తం"

"కాదు. ఆయన అంత చాదస్తాడు కాదు. ఆధారమేదీ లేదా?"

"మొదట్నుంచి అనుమానించేవాడికి ఆధారాలే దొరకవా? ప్రతీదీ ఆధారమే అవుతుంది."

మాధవరావు అసంతృప్తిగా మాసి ఊరు కున్నాడు. కమల మళ్లీ అన్నది.

"మొదట రామచంద్రరావునిగురించి అనుమానించాడు. తరవాత ఆవిడకు పుట్టింటిపైన వుండే మోజునుబట్టి అనుమా నించాడు. ఆయనచాదస్తమే ఆయన్నింత వరకూ తెచ్చింది."

"చాదస్తమైన మనిషి ద్వేషాన్ని కాని మరే ఆవేశాన్ని కాని అణుచుకోలేడు."

కమల ఆలోచించింది.

"ఒక రోజున మామ నిద్రలో ఎదుస్తూ అలమారు తెరిచి బ్రతికాడు. అత్తకి భయం వేసింది. చదీ చచ్చడూ కాకుండా పక్కంటికి వెళ్లితలుపుతెట్టింది. రామచంద్ర రావు ఒచ్చాడు. అతను వొచ్చే సరికి మామ తన గదిలో పడుకుని గుర్రు పెడుతున్నాడు. తలగడకొందనించి కత్తి తొంగిమాస్తోంది. మెల్లిగా ఇద్దరూ కలిసి తలుపుమూసి వస్తుండగా చెప్ప డయింది. మామ మేలుకుని ఇద్దర్నీ చూశాడు. అప్పుడు పెద్ద రగడ జరిగేదే. కాని రామచంద్రరావు అనునయించి కూచోబెట్టి, సంగతి చెప్పాడు. అదే మొదలు మామ తాను నిద్రలో నడుస్తున్నట్లు

తెలుసుకోవడం. మర్నాడు రాత్రి సరిగా ౬ సమయానికే, మామ అలమారు తీసి కత్తి చేతిలో పట్టుకుని బయలుదేరుతున్న తరు ణంలో, రామచంద్రరావుచ్చి చెయ్యిగట్టిగా పట్టుకున్నాడు. మామ పెనుగులాడాడు కాని రామచంద్రరావు పట్టు విడిపించుకో లేకపోయాడు. పెనుగులాటలో మామకి మెలుకు వొచ్చింది. రామచంద్ర రావు చెప్పినది నిజమేనని అప్పుడు గ్రహిం చాడు మామ. రామచంద్రరావుమీద అను మానం పోయింది. తరవాత నేమామకి అతని మీద గురి కుదిరింది. రామచంద్రరావు మామకి కొడుకులేని లోటు తీర్చాడు."

మాధవరావు సావధానంగా విన్నాడు. విన్న తరవాత ఏదో అడగాలనుకున్నాడు. కొంత తలపటాయించి అడిగాడు. "మీ అత్తకి రామచంద్రరావంటే మంచి నమ్మకమా?"

"నమ్మకమే. కాని అంతకంటే రామ చంద్రరావుకి నా మాటంటే చాలా గురి. అందువల్లే అత్త నామీద అతని కన్నీ చాడీలు చెప్పినా విని ఊరుకుంటాడు."

"సరే అదంతా పోనీ. ఆ రాత్రి సత్య నారాయణతో కలిసి మీ అత్త అంకరా జంటికి ఎందుకు వెళ్లినట్లు?"

"ఆ రోజు పూర్తిమ కాబట్టి భయం వేసిందని ఆమె నాకు చెబుతోంది. కాని మళ్లీ రాత్రిరాత్రి తిరిగి ఎందుకు వచ్చేకాలో ఇద్దరూ చెప్పరు. వాళ్లు అల్లా రాత్రి వెళ్లి నట్లు సాక్ష్యంలో ఒప్పుకోరు. ఆ రాత్రి మామ హాల్లో తచ్చాడు తుండగా చూశానని సత్య నారాయణ అంటున్నాడు. అతనిలా ఏ ఉద్దేశంతో అబద్ధం చెబు తున్నాడో నాకు పూర్తిగా బోధపడటం లేదు. మామయ్యవైన అతనికేద్యవం ఉందో తెలియదు. ఈ హత్య తప్పకుండా అతనికుట్రేనని నా అనుమానం. చిన్న మామకూడా పోకేగాని మామ ఆస్తి పూర్తిగా అత్తకి దక్కడని వాళ్ల ఎత్తు కావోలు. అదే వాళ్ల ఎత్తే నా అంతు చూడానికి కూడా ఆటే రోజులు పట్టదు. ఈచిక్కలో నా కేవలం అండలేరు. ఇప్పుడు రామచంద్రరావు కూడా భయ పడుతున్నాడు. ఏకారణంవల్లనో అతన్ని కూడా పోలీసులు సాక్ష్యినికి వేసు కున్నారు. అతను సాక్ష్య మివ్వకుండా ఏవూరైనా పోతనంటున్నాడు. అతను సాక్ష్యం ఇవ్వకూడదని మామ పట్టుదల. అత్తవ్యవహారం పొక్కుతుందని ఆయన భయం అందుకే మామ ఆటే విచారణ

జరగకుండా నేరంకూడా ఒప్పుకోనా లవ కంటున్నాడు."

"సరే అయితే, మీ అత్త పరువు కాపా డాలనుకుంటే, మీ మామప్రాణం దక్కదు. నాకు ఇంక ఈ కేసుతో సంబంధం పెట్టు కోడం ఇష్టం లేదు. నేను వెళ్లిపోదల్చు కున్నాను. మీ మనస్సులు మారితే ఇవాళే సాయంకాలంలోగా నాకు తెలియపర చండి. నే వెడుతున్నాను."

మాధవరావు ఒక నిశ్చయానికి వచ్చి నట్లు అతని ముఖమే చెప్తోంది. కాని ఆ సాయంత్రం అతను వెళ్లిపోలేదు. అంక రాజు ఇంటికి వెళ్ళాడు. ఇంటిలో అడుగు పెట్టగానే అంకరాజు గాభరాపడి పోయాడు.

హాల్లో ఒక్క సామానులేదు. గోపల్ని పట్టులేవు. మేకుటూ, బూజూ వెక్కి రిస్తున్నాయి. లోయింటిలో సామాన్లు పర్చు తున్న హడావిడి స్పష్టంగా తెలుస్తోంది. బిందెల్లో కెక్కుతున్న చెంబులు ఒకసారి మోతపెట్టి నోళ్లు నొక్కుకుంటున్నాయి.

మాధవరావుకి ఆ కృత్యం కలిగింది.

"మీతో మాట్లాడాలి, పనుంది." అన్నాడు. ఇష్టం లేకపోయినా నిరాకరించడానికి అంక రాజుకి ధైర్యంలేదు. జంపకానా తెచ్చి వేళాడు కూచోడానికి. ఇద్దరూ కూచు న్నారు.

"మీ వ్యవహారం తేలకుండా నే ప్రయాణం కట్టేస్తున్నానీ!"

"లేదు. మళ్లీ వస్తాను - మా చెల్లెలికి జబ్బుగా వుండిట్ట. తెలిగ్రాం వచ్చింది. అందుకని ఇంటికి తాళంపెట్టి వెడు తున్నాను." అంకరాజు తడబడుతూ చెప్పాడు. మాధవరావు అన్నాడు.

"మీరు అలాగే వ్యవహార పరిష్కారరీత్యా గారు మీతో వ్యవహార పరిష్కారరీత్యా (28-వ పేజీ చూడండి)

నేరనిన వెంట్రుకల బాపధము

రంగు పూయనక్కరలేదు. ఆయుర్వేద చికిత్స తెల్లనిరంగును మర్చి కాళ్ళతముగా వెంట్రుకలకు నలుపు నిచ్చును. గుణం కానిచో, డబ్బు చౌపను చేయబడును. తెలుపు కొంచెమై యుండిన రు. 2-8-0. 3 ఒకేసారి రు. 6-8-0. మధ్యగరమై యుం డిన, రు. 8-8-0, 3 సేసాలు ఒకేసారి రు. 9. పూర్తిగాయుండిన రు. 5/- 3 ఒకేసారి రు. 12/-

VIJOY LABORATORIES No. 11
P. O Manoharpur (Singhbhum)

29-11-50 .

దెబ్బ వేస్తే రెండవ చెంప చూపించమనే క్రీస్తు ఉద్బోధనలోనూ యిదే శాంతితత్వం ప్రస్ఫుటమవుతున్నది. అంతవరకూ యెందుకు? మీరు రోజూ చదివే ఆంధ్ర పత్రికలో వుంటుండే పద్యం,

బిరులేయది యెవరించిన సరవర

యప్రియము తన మనంబున కగు దా
నొరులకు నది నేయకునికి పరాయణము
పరమధర్మపథముల కల్గె.

ఈ పద్యానికర్తం యేమిటనుకున్నాడు? 'ఇతరుల మనస్సును నొప్పించవద్దు. కోపంతో దుర్భాష లాడవద్దు,' - నేనింతవరకూ చెప్పిన పవిత్రతత్వమే యీపద్యంలోనూ ఇమిడివున్నది."

శాస్త్రీగారి ధారాశుద్ధికి అందరం తన్మయులం అయి వింటున్నాం. చటుక్కున నాకోసం దేహం తోచింది.

'ప్రయత్నిస్తే కోపంలేకుండా వుండనే లేమా? తప్పుకుండా వుండగలము. ఎవరి మాట యెట్లావున్నా, నేను వుండగలను!'

ముందూ నెనకా ఆలోచించకుండా చటుక్కునలేచి అడిగాను శాస్త్రీగారిని.

'కోపంలేకుండా వుండాలేనంటే యెందుకు వుండలేమండీ?' పిల్లలంతా నవ్వుతూనే వున్నారు యింకా...

శాస్త్రీగారు గంభీరంగా అన్నారు—

"మాడటానికి తేలిగ్గా కనిపిస్తుందికాని ఆచరణలో పెట్టటం కష్టసాధ్యమాయ్! అయినా వాదం యెందుకు? నీవే ప్రయత్నించి చూడరాదు? ఒక్క వారం రోజులు— వారంకూడా అక్కరలేదు నాలుగురోజులు— కోపంలేకుండా గడపగలవేమో ఆత్మపరీక్ష చేసుకుని నాకు చెప్ప. పరీక్షలో నెగ్గగలిగితే నీ వొక యుగ పురుషుడివని అంగీకరిస్తాను!"

ఖంగుమంటూ గంట మ్రోగింది. శాస్త్రీగారి వాక్యాలు సత్యమేమో ననిపించింది. అంగీకార నూచకంగా తలవంచాను.

ఇంక అక్కడ వుండబుద్ధివేయలేదు. పుస్తకాలు పట్టుకుని నేరుగా యింటికి వచ్చేశాను.

* * * *

వేసవికాలమేమో కాఫీత్రాగి యీజీ చెరులో కూలబడేటప్పటికి ఒళ్లంతా చెమటలు పోసుకొచ్చింది. మర్నాడు కెమిస్ట్రీ పరీక్ష, ఏ సి డ్ లూ (acids) క్లోరైడ్ లూ (chlorides) జ్ఞాపకం వుంటుందేదు. అప్పటి కప్పడే యెండ్ చిరుమంటూ పైకి వచ్చింది. పుస్తకంపట్టుకుని చదవటం మొదలెత్తా.

పుస్తకంలో పాఠంకన్నా. యింట్లో మాటలు త్వరగా చెవికెక్కుతున్నాయి. నామేనల్లుడు, ఏడేళ్ళ కుర్రవెధవ లాడే స్పీకర్ గొంతుతో తెగపాడేస్తున్నాడు.

కొండవీడు మనదేరా!

కొండపల్లి మనదేరా!

కాదని వాడుకు వస్తే

కటకందాకా మనదేరా!

యుద్ధానికి పోయే వీరుడిలాగే ఉండే కంగా పాడుతున్నాడు.

రక్తనాడులన్నీ ఉప్పొంగినాయి. ఒక్క ఊణం యేదో అర్థంకాని అనుభూతి. ఉండే కమే కానీయండి, అమానమే కానీయండి గుండెల్లో కరెంటులాగా మెరిసింది. ఆ ఊణంలో నాకు ఏసిడ్ లూ (acids) ఆల్కలీలూ (alkalies) జ్ఞాపకం లేవు. ఆ ఊణంలో జ్ఞాపకమున్నది— నేనూ ఒక ఆంధ్రుడిననే భావమాత్రం!

ఇంట్లోనుంచి అక్కయ్యకాబోలు కేక వేస్తున్నది.

'అన్నీ మనవేలేరా వెధవాయ్! అట్లా బదుద్దాయిలూ తిరగకపోలే మామయ్య దగ్గరకు వెళ్లి తెక్కలచెప్పించుకోరాదా?'

ఈ లోకంలో పడ్డాను. ఈ కుర్రవెధవ నాదగ్గర కెక్కడ వస్తాడోనని గాబరా వేసింది. చేతిలో కెమిస్ట్రీ పుస్తకం తెరచి సీరియస్ గా ముఖంపెట్టి చదువుతున్నాను. పలకా, బలపరమా పట్టుకుని వాడురానే వచ్చాడు.

'మామయ్యా, అమ్మనిన్ను చదువు చెప్పమంది.'

'ఎవరికి?— అన్నాను దృష్టిమరల్చుకుండానే. అది అర్థంలేని ప్రశ్న అని తెలుసు.

'నాకే మామయ్యా, చదువు చెప్ప, తెక్కలు నెయ్యమంటావా?'

ఎట్లాగూ తప్పదు. వీడు ఒక పట్టాన ఒదిలేఘటం కాదు. త్వరగా వదుల్చుకుందామని,

'ఓమ్మిడిలో నాలుగు తీసివేస్తేయెంతరా? అన్నాను. వాడు తెక్కవేయటం ఆరంభించాడు. రెండు చేతుల వేళ్లూ మడుస్తూ తెరుస్తూ దీర్ఘంగా ఆలోచిస్తూ నానా తంటాలూ పడుతున్నాడు.

'ఓమ్మిడిలో నాలుగు పోలే యెంత?— వాడి చిన్నబుర్రకి యిదే ఒక పెద్ద సమస్య

బుర్రగోక్కుంటూ యింకా ఆలోచిస్తూనే వున్నాడు. నాకు నవ్వు వచ్చింది వాడి అవస్థ చూస్తుంటే.

తొమ్మిదిలో నాలుగు తీసివేస్తే యెంతో కనక్కోటానికి ఒకప్పుడు నేనూ యిట్లానే తంటాలుపడ్డాను కాబోలు!

‘ఏమిరా?’- కొంచెం విసుగ్గానే అడిగాను.

‘తెలియదు మామయ్యా’ వాడు జంకుతూ జవాబు చెప్పాడు.

‘తెలియదా? ఏమి తెలుసురా నీకు? నీదగ్గర తొమ్మిది రూపాయలున్నాయనుకో. నాకు నాలుగు రూపాయలు యిచ్చేస్తావు. ఇంకా నీదగ్గర యెన్ని రూపాయలుంటవి? చెప్పు.’

ఇంత తెలివిగా ప్రశ్న వాడికి తెలిపి చెప్పినందుకు నేనే అనందించుకుంటూ జవాబిస్తానని యెదురుమాట వేస్తాను.

వాడి కళ్లు మెరిశాయి యెందుకో. తనకుని జవాబు చెప్పాడు.

‘నాదగ్గర తొమ్మిది రూపాయలులేవుగా మామయ్యా? ఉన్నా దాచుకుంటాను కాని నీ కివ్వనుగా?’

తెలియకనే, అమానుకంగానే అని వుంటాడు ఈమాట. కాని, చదువుకు ఆటంకం కలిగిందన్న ఉక్రోశంతో మండిపోతున్న నాకు వీడి జవాబులో కొంతెంతనూ, వేళాకోళనూ స్పూరించాయి.

కోపంతో ఒళ్లు తెలియలేదు. ‘ఎథ వాయ్, నాతో ఆట ఆడుదామనుకున్నావట్రా?’-అంటూ చెప్పమీద యాడ్చి కొట్టాను. వాడు యెదుస్తూ పలకా, బలపమా అక్కడే పడేసి యింట్లోకి వెళ్లాడు.

కోపం యింకా చల్లారలేదు. విసుగ్గా చేతిలో కెమిస్ట్రీపుస్తకం క్రిందపడేసి యీ తీచేరులో మేనువాలాను.

ఇంట్లోనంచి మాటలు వినిపిస్తున్నయి- ‘మామయ్యా కొట్టాడమ్మా’- కంప్లెంటు చేస్తున్నాడు నామీద-

‘మరి చదువు సరిగా రాకపోతే కొట్టడూ? ఆటలూ, పాటలూ తప్ప చదువు మీద దృష్టి లేదాయే నీకు!’-అక్కయ్య కూడా నన్నే సమర్థిస్తున్నది.

బాగా యెండెక్కింది. మగతగా పడుకున్నాను.

‘అబ్బాయ్! ఒరేయ్ బాబూ, కొంచెం పనిచేసి పెట్టమ్మా’.....

ఉరిక్కిపడి లేచాను. ఎదురుగా వాక్కి అక్కయ్య నుంచుని వుంది.

‘ఏమిట్కయ్యా’- కెమిస్ట్రీపుస్తకం కోసం క్రిందకు వంగి తడుపుకుంటూ అన్నాను.

‘కొంచెం పోస్టాఫీసుకు వెళ్లి బావకు తెలిగ్రాం యిచ్చిరా బాబూ.’

నిద్రమత్తు పూర్తిగా వదిలింది. ఒక్క గంటకునే చి- ‘తెలిగ్రాం యేమిట్కయ్యా?’-అన్నాను.

అక్కయ్య శాంతంగానే జవాబిచ్చింది. ‘ఏమీ లేదురా. నాకు రెండురోజుల్నుంచీ సుస్తీగా వుంటున్నదని వ్రాస్తే బావ గాభరా పడుతూ, ఆఫీసుకి శలవు పెట్టి వస్తున్నానని జవాబు వ్రాశారు. అంత ఆదుర్దాపడే విశేషమేమీలేదు. అనవసరంగా శ్రమ. కులాసాగా వున్నానని యిప్పుడు తొందరపడి రావద్దని యిచ్చిరా.’

‘ఇంతే కదా!’.....

కుర్చీలో కూలబడి చెమట తుడుచుకుంటూ అన్నాను. ‘నేను చాలా చదువుకోవాలి అక్కయ్యా. శలవు పరితూకాదానూ. అయినా బావ వస్తే మాత్రం యేమిలే. రెండురోజు లుండి వెళతాడు.’

అక్కయ్య కేమీ నచ్చలేదు నా జవాబు. ‘అది కాదురా. ఆఫీసులో శలవు దొరకటం చాలా కష్టం. ఒక పదిరోజుల్లో పండుగ యెట్లాగూ వస్తుంది కదా. అప్పుడే శలవు పెట్టి వస్తారు. ఇప్పుడు అనవసరంగా వచ్చి వెళ్లి మళ్ళీ రావలసి వుంటుంది. అందుకని చెప్పుకున్నాను. తర్వాత నీయత్నం’- అక్కయ్య గిరుక్కున తిరిగి యింట్లోకి వెళ్లిపోయింది.

ఎటో తోచక బుర్రగోక్కుంటూ వున్నాను. అమ్మ యింట్లో పనిచేసుకుంటున్నదల్లా విసురుగావచ్చి అన్నది, ‘అక్కయ్య అన్నిసార్లు అడుగుతుంటే కదలలేమిరా? అదేమనుకుంటుంది? మధ్యన నీ ఆలోచన రెండుకూ? పెళ్లయితే నీకూ తెలుసుంది సంసారంలోని సాధక బాధకాలు. పోయి అందులో చెప్పిరా. నీ చదువు యెప్పుడూ వున్నదేలే?’

తప్పలేదు. అన్నిటికీ నేనే. ఇటు చదువు సాగకపోయినా యిబ్బందే. అటు ఇంట్లో పనులు చేయకపోయినా తప్పదు.

నా కోపం అంతా కెమిస్ట్రీపుస్తకం మీద చూపించాను. కలం కేబుల్ వేసుకుని పోస్టాఫీసుకేసి బయల్దేరాను.

కోడ్లమీద జనం హడావిడిగా తిరుగుతున్నారు. కార్లు, బండ్లు, ట్రాములూ, సైకిళ్లూ- ఒకటిమిటి! వీళ్ళందరికీ అంత అర్థంబుపనులున్నాయిగావును! వీళ్ళ

సంసారతాపత్రయం చూస్తే ఒకవేపున నవ్వు, జాలీ- కలిగాయి. ఇంత కష్టపడి వీళ్ళంతా బావుకుంటున్న సుఖం ఏమిటా!

బావ అంత అర్థంబుగా యెందుకు పరిగెత్తుకు రావాలి? అక్కయ్యకు కొంచెం సుస్తీ చేస్తే మాత్రం తగ్గదా? ఈ పెళ్లి అయినవాళ్ళదంతా ఒక చాదస్తం. ఆలోచిస్తున్న కొద్దీ యీ పెళ్లి చేసుకున్న వాళ్ళంతా ఒట్టి అమాయకులనీ, వాళ్ళ ఆర్థాటంలో, తాపత్రయంలో అర్థమే లేదనీ తోచసాగింది. (నా అల్లు బ్రహ్మచారి హృదయానికి మాత్రం. వివాహితులూ, గృహస్థులూ నా అల్లుభావాలను మన్నించగలరు.)

ఎంత మండిపోతున్నది. అప్పటికే పది గంటలు దాటింది. ఒకవేపున కడుపులో ఆకలి వేస్తున్నది. కారే చెమటల్ని తుడుచుకుంటూ కాళ్ళిడ్చుకుంటూ, నా అవస్థకు నేనే జాలిపడుతూ నడుస్తున్నాను.

చివరకు గమ్యస్థానానికి చేరుకున్నాను. తెలిగ్రాం యిచ్చి బ్రతుకు జీవుడా అని యింటిదారి పట్టాను.

‘ఒరేయ్, అబ్బాయ్, స్నానంచేసిరారా అన్నం ఒడ్డిస్తాను’-అమ్మ కేక వేస్తున్నది.

స్నానం చేద్దామని లాల్చీవిప్పి కలం తీసి బల్లమీద పెసదామని చేయి కేబుల్లోకి పోనిచ్చాను.

ఒక్కసారి గుండెలు రుల్లుమన్నవి. కలం యెదీ? దారిలో యొక్కడో జారి పోయిందిగావును! అది సామాన్యపు కలం కూడా కాదు. నలభై రూపాయలు పోసి ఫస్ట్ క్లాస్ పార్కరు పెన్ను మొన్ననే ప్రోత్తిగా కొన్నాను. అమ్మయ్యా! అది పోతే యింకేముంది?

నాకు ప్రపంచంతా తిరుగుతున్నట్లు తోచింది. ఒక్కపడుగున వీధిలో పడ్డాను. తక్షణాన నిలువెత్తూ నన్నావహించింది కోపం!

ఎవరిమీద?

కుప్ప ★ బొల్లి

వగైరా మేహమచ్చలు, పెగ, సవాయి వ్యాధులకు, గ్యాగ్రింటిచిత్త, క్యాటలాగు ఉచితం.

జి. వి. రెడ్డి అండ్ కో., “బాస్కరాశ్రమము”, గోపాలపురం, తూర్పు గోదావరిజిల్లా.

అందరిమీద. ఆకలిసంగతి మర్చిపోయాను. కలంకోసం అన్వేషణ చేస్తూ దారివెంట నడుస్తున్నాను.

మండు పెండలో తెల్లటి యిసుకకోడు ప్రక్కన మెరుస్తున్నది. ఇసుకలో నల్లగా మెరుస్తున్నది. ఏమిటి?

నా నలభైరూపాయల ఫస్టు క్లాస్ పార్కరు పెన్ను!

రోడ్డువంక చూచాను. జనం యింకా అట్లాగే తిరుగుతున్నారు. ఎవరినైతే నేను యింతకుముందు అర్థంలేని తాపత్రయం పడుతున్నారని గర్హించానో, వాళ్ళకి కృతజ్ఞతగా ఒక్కనమస్కారం విసిరాను. ఎందుకంటారేమో? నా నలభైరూపాయల పెన్ను వాళ్ళ హడావిడిలో చూడనందుకు. చూచినా తియ్యనందుకు!

ఎర్రటి మండు పెండలో యింత అవస్త పడవలసివచ్చినందుకు, కోపంతో చికాకుతో, మనస్సు దహించుకు పోతున్నది.

వాక్కిల్లోకి వచ్చాను. లోపల నించి మాటలు వినిపిస్తున్నాయి.

‘టెలిగ్రాం యిచ్చి వచ్చాడు. మల్లీయెటో పెత్తనాలకు పోయాడు గామాలు. లేనాయనా, నీకు ప్రాణక్కుతుంది. అన్నం వశిస్తాను.’

క్షణంలో పరిస్థితి గ్రహించుకున్నాను. నేను పడిన క్రమంతా వృధాయే నన్ను మాట! మాభావ యిప్పుడే రైలు దిగాడు.

‘ఎప్పుడొచ్చావు బావా? ఒక్కసారే పండుగకు శలవు పెట్టి రమ్మని యిప్పుడే టెలిగ్రాం యిచ్చివచ్చానే?’ అన్నాను లోపలకు అడుగు పెడుతూనే.

‘ఇంకా నాలుగురోజులు ముందే వచ్చానోయ్, అయితే రావడంబావా బావా? బావ నవ్వుతూ వేళాకోళంగానే అన్నాడు. అక్కయ్య వాక్కిల్లో నుంచుని నవ్వుతున్నది. వాళ్ళకేం తెలుసు నా అవస్త?

బావ వేళాకోళానికి నాకు చిన్నతనమేసింది. ఎక్కడ లేని ఉక్రోశ మూవచ్చింది.

నాలిక కొరుక్కున్నాను. జవాబేమి చెప్పకుండానే విసురుగా గదిలోకి వెళ్లిపోయాను.

తెరిచివున్న కమిస్ట్రీపుస్తకం ఆల్బులీలా, ఏసిడ్లూ గురించి యింకా అభూరిస్తూనే వున్నది!

కుర్రాడు గొంతెత్తి పాడుతున్నాడు. ‘జీవితం’ లోదికాబోలు- ‘నాపై కోపం

నీకెందుకూ...డడడా...డడడా...డడా...డడా...’

ఉలిక్కిపడ్డాను. కాస్త్రీగారూ, కాకుం తలమా, దుర్వాసుడూ- ఒకటేమిటి? ఆరోజు ఘట్టమంతా కళ్లకు కట్టినట్లు కనిపించింది.

ఇంకోసారి నాలుక కొరుక్కున్నాను. ఇవాళ, యెన్నిసార్లు కోపం వచ్చింది నాకు?

* * * * *
‘చచ్చటి కాశీరథపుకాలువా, కళ్లజోడూ, నుదుటిమీద అనుభవాన్ని తెలిపే ముడతలూ..... కాస్త్రీగారు పాఠం చెబుతున్నారు. ఇంక వుండలేకపోయాను. తపీమని లేచి అన్నాను.

‘ఓడిపోయాను, కాస్త్రీగారూ!’
మట్టాల్లంతా ఆశ్చర్యంగా చూస్తున్నారు నావంక.

కాస్త్రీగారు పుస్తకంమీదనుంచి తలయెత్తి అన్నారు.

“రెండురోజులన్నా నిగ్రహం సాధించలేకపోయావటోయ్?” అయినా కోపాన్ని జయించటం అంత సులభం అనుకున్నావా? అంతలేలికే అయితే అందరూ కామక్రోధ మోహాలను జయించి యింద్రియాతీతులమే అగుదుము. కూర్చోవోయి పిచ్చి నాయనా! పిల్లలంతా ఘోలుమన్నారు.

కాస్త్రీగారు లేచి అన్నారు “ఊర కోండోయి నాయనారా! వాడికున్న బుర్ర మికందరకూ వుంటే ఆప్రశ్న మీకూ తోచివుండును. శ్రుతిశ్రుతంగా వినే దానికంటే, అనుభవపూర్వకంగా జ్ఞానం ఆర్జించటం గొప్పకడుటోయ్ మరి?”

ఈసారి తలకాయ పైకియెత్తాను. కుర్రాళ్లంతా నాలజ్ఞానానికి నవ్విస్తూ, కాస్త్రీగారు మాత్రం నాలోని వివేకాన్ని, విచక్షణా దృష్టిని గ్రహించినందుకు సంతోషించాను!

★★

రిజిస్టర్ నెం. 4002.

రూ. 39,300

అంతా సరిగానున్న 30 బహుమతులకు పంచిపెట్టబడును

అన్ని బహుమతులు గ్యారంటీ చేయబడినవి:-

అంతా సరిగానున్న ప్రతి అన్నదకు రూ. 1810 లు
రెండువరసల సరిగానున్న ప్రతి అన్నదకు రూ. 105 లు
ఒకవరస సరిగానున్న ప్రతి అన్నదకు రూ. 25 లు

మొత్తం 54 ఖ
సెల్యూషన్

14	21	12	7
9	10	19	16
11	8	17	18
20	15	6	13

ఇచ్చట చూపిన చదరంలో 7 నుండి 22 వరకు అంకెలు వాడినవివు గాని, అడ్డుముగగాని, అయిమూలముగగాని ఎటు కూడినను మొత్తం 58 వచ్చునట్లు చేయవలెను. ఒకసంఖ్య ఒకసారే వాడవలెను.

ఆఖరు పోస్టింగు తేది 14-12-50. ఫలితము 24-12-50.

ప్రవేశదము: ఒక ఎంట్రి రూ. 1/-; 5 ఎంట్రిలు రూ 5/- లు

రూల్స్: పై రేటువంతున రుసుముతో సాదాకాగితం మీద ఎన్ని ఎంట్రిలైనను పంపవచ్చును. రుసుము మణి ఆర్డరుద్వారా గాని యిండియన్ పోస్ట్లో ఆర్డరుద్వారాగాని, బ్యాంక్ డ్రాఫ్టుగాని పంపవలెను. కాంపెటిటింగు 16-12-50 ఉ|| 10 గంటలకు మా ఆఫీసువద్దకు రావచ్చును. అప్పుడు వారి సమక్షమున ఉ|| 11 గంటలకు సీలు చేసి యుండు కరెక్టు సెల్యూషన్ తెరువవగును. సెల్యూషన్ లో ఇంగ్లీషు అంకెలు మాత్రమే వాడవలెను. ఫలితములకు గాను ఎంట్రిలలో స్వంత ఆద్రెసువ్రాసి బిళ్ళ అంటించిన కరరు పంపవలెను. డైరెక్టరు తీర్పు

లోగడ ఫలితము భాయముగాను న్యాయబద్ధమైనది గాను వుండును.

ఓ ఎంట్రి. రుసుము క్రింది అద్రమకు పంపండి. The Director,

Cosmopolitan Commercial Corporation (22) Regd; Kutub Road, DELHI.

★ జీవితంలో మార్పు రావాలి ★

శ్రీ ఎన్. జగన్నాథ్ బి. ఎ.

సినిమాలు చూడటం చేత సాధారణజనం చాలా చెడిపోతున్నారనే సంక్షోభం బాగా ప్రచారం చేస్తున్నది ప్రభుత్వం. నాగరికత సంపాదించిన జనం చెడిపోవడం సినిమాలవల్ల నేర్చుకొరు. గా. ఆర్. ఆర్. దినాకర్, తమ ప్రతి ప్రసంగం లోనూ సినిమానిగురించి ఏదో ఒక రీతిగా సంస్కరణ నూత్రాలని యుడిపించుటని విసరని రోజు గత 2, 3 సంవత్సరాలలోనూ లేవనే చెప్పవచ్చు. మొన్న ఈమధ్య రాజేంద్ర ప్రసాద్ గారు కూడా, తమకే గనక అధికారం ఉంటే అవి నీతి నే ప్రదర్శనా దర్శనంగా పెట్టుకుంటాన్న సినిమా చిత్రాలన్నిటినీ బహిష్కరించేడు నన్నారు.

ఇహ పెద్దలే ఈవిధంగా నెలవిస్తూన్నప్పుడు ప్రాంతీయమంతులు (ముఖ్యంగా మొరార్జీ దేశాయి, గోపాలరెడ్డి ప్రభుత్వం) ఈ ఉద్దేశ్యాలనే, విలుచూసుకుని వర్తించటం జరుగుతోంది.

ఇంతమంది పెద్దలూ చేసిన ఈ ప్రచారంలో బయలుదేరిన అసలు హంకాలు ఏమిటంటే :

1. ప్రస్తుతపు సినిమాచిత్రాల్లో అవినీతిని ప్రకటించేటే అంగ వి వ్యాసాలూ, కామాదేశాన్ని కలిగించటంకోసమే నాయబడిన పాటలూ, మాటలూ, చేష్టలూ, జగుప్సాకరమైన నృత్యాలూ, క్యంగ్యమైన సంభాషణలూ, వెట్టిమాపులు గల నాయకులూ, వెగటయేటట్టు మీదబడే నాయికలూ, రోజురోజుకీ ఎక్కువయిపోతున్నాయనీ,

2. ఈలాటి ప్రదర్శనలు ప్రాద్యుస్థుల వదిలి పెట్టి, నీతికరమయిన, విజ్ఞాన పూరితమయిన చిత్రాలు తీయడంలో మార్పుకోవాలనీ,

3. తగినంత తొందర గాగనక ప్రాద్యుస్థుల ఈ మార్పు తమంతట తామే లేచ్చుకోకపోయినట్లయితే, కేంద్ర ప్రభుత్వమూ, రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వాలూ కలిగించుకొని ఈ అతివసరమయిన మార్పు తీసుకురావడానికి ఏమీ జంకవనీ.

ఇలాటి కొన్ని సలహాలూ, బెదిరింపులూ రేడియో ద్వారానూ, పత్రికాముఖంగానూ, ప్రత్యక్షంగానూ కూడా ప్రభుత్వోద్యోగులు పలుకుతూనే వస్తున్నారు. సినిమా కూడా, సారస్వతంలాగే (ప్రజల సంస్కృతిని ప్రతిబింబించే ఒక కళాస్వరూపమనీ, అంచేత సినిమాలు అవినీతికరంగా ఉండటం దేశంయొక్క పరువు మర్యాదలకీ తీరని కళంకమనీ కాబట్టే ప్రభుత్వం (అవశ్యమయితే) కలుగచేసుకుని దేశ గౌరవం నిలబడేటట్లు సినిమాలు తీయాలనే నిర్బంధం ఏర్పాటుచేయటానికి జంకదనీ అనేకసార్లు నెలవిచ్చారు.

కాని రోజులు గడుస్తూనేఉన్నాయి. ప్రతి క్రొత్త సినిమా, అంతకుముందరిదానికంటే ఉల్లాసం కలిగించేలాగా చేయటానికి ప్రయత్నాలు చేస్తూనే ఉన్నారు. ప్రజల నీరసభావాలకీ చక్కరిగింతలు పెట్టే ఘట్టాలే సినిమాల్లో ప్రదర్శించబడుతున్నాయి. గాని, ప్రభుత్వం ఎంత గోల పెట్టినా, ప్రజలని వైజ్ఞానిక మార్గాల్లో పెట్టే సుమతికరకం, ఎక్కాల పుస్తకాల్లాటి చిత్రాలు ఎవరూ తీయటమేలేదు.

ఈ పరిస్థితులకీ ప్రభుత్వాన్ని నిందించవలసిన పని లేదు, — ప్రభుత్వం ప్రాద్యుస్థుని బలవంతపెట్టి సాధించేది లేదు.

ప్రతి సంవత్సరమూ క్రొత్తగా తీయబడే సినిమాల్లో నీతి నియమాలు నశించిపోవటానికి కారణాలు చాలాఉన్నాయి— (కాని ఆ కారణాలకీ కొన్ని కారణాలున్నాయి)

ప్రాద్యుస్థుల ఏమంటారంటే— “మేం సినిమాలు వ్యాపారదృష్టితో తీస్తున్నాం కాని, ప్రజలకీ పాఠశాలలు, దేవుడిగుడ్డ చేయవలసిన ఉపకారాలు చేయటానికి కాదు; అంచేత ఎటువంటి కళలకీ ఘట్టాలకీ దృశ్యాలకీ ప్రజలు ఎక్కువ డబ్బిస్తే వాటినే మేం తయారుచేస్తాం. ఈ పరిస్థితుల్లో ప్రజల ఆధిరుచులను బాగుచేయవలసిన బాధ్యత ప్రభుత్వా నిది కాని మాది కాదు” అంటారు.

నిజమే. ఇదేసహజమైన వ్యాపార సరళి.

ఇట్లు కట్టడంకంటే లాభంకనుక సినిమా హాల్లూ, కాఫీ హాల్లూ, కట్టుకోవడం వ్యాపార సరళి. సారా అమ్ముడు లేకపోవడంచేత చక్కర ఉత్పత్తికూడా మానేసి ఫాక్టరీమూసేయుట వ్యాపార సరళి. బంగారం, పత్తి, కొని ఉపయోగించుకోవటంకంటే వాటి ధరలమీద పెపందాలు వేసి డబ్బు సంపాదించటానికి ప్రయత్నించటం వ్యాపార సరళి.

కరువు రోజుల్లో అయినాసరే, కందులు పెరు చేయటానికి వీలైన భూముల్లోకూడా పొగాకే పండించటం వ్యాపార సరళి.

కందులు ఆహారపదార్థమైనా, పొగాకు దురభ్యుసాలకీ కారణమయినా ఈ పాప పుణ్యాలు ధనార్జన ఆశయంగా పెట్టుకున్న వ్యాపారస్తులకు ఏమీ అంటుకోవు. ఇది చూస్తూ ఉదరుకుంటాన్న ప్రభుత్వం, వ్యాపార సరళిగానే సినిమాలు తీయవూకున్న వాళ్లని, నీతి నియమాలున్న చిత్రాలు తీయండి, బూతులు తగ్గించండి, అని సలహా చెప్పడం చాలా అనవసరం. ఈ చప్పిడి సలహాలవల్ల ప్రాద్యుస్థులకీ అమాంతం పాపభీతి కలుగదు, సంఘానికి నీతిమార్గం ఏర్పడదు.

ప్రాథమిక పాఠశాలలకంటే వయోజన శిక్షణ కంటే, అత్యద్భుతమయిన విద్యా విధానంగా సినిమాలు ఉపయోగపడగలవని ఎంత ఘోషించినా ఏమీ ప్రయోజనం లేదు. ఎంచేతంటే, ఈ పాఠశాలల్లో ఉపయోగించే పుస్తకాల నియామకం ప్రతి జిల్లాలోనూ ప్రతి రాష్ట్రంలోనూ, పుస్తకాల మంచి చెడ్డలమీద ఆధారపడటం లేదు. రచయితల ప్రావీణ్యతమీదా పాండిత్యంమీదా ఆధారపడటం లేదు. విద్యార్థుల ఆధిరుచులమీద, ఉపయోగంకొద్దీ ఇవి నియమించ బడటం లేదు. కేవలం వ్యాపార రీత్యా పెట్టుబడి పెట్టి ప్రచురించిన పెద్ద మనిషి పలుకుబడికొద్దీ, పెద్ద ఉద్యోగులకీ పారితోషికంగా సమర్పించుకోగల కానుకల విలువలనుబట్టి ఏర్పరచబడుతున్నాయి.

అంచేత ప్రభుత్వం సినిమావిషయంలో నోరు మూసుకు పడిఉండాలని నామతం కాదు. ముఖ్యమైన విషయాలని సర్దుకుంటే చిల్లరసంగతులు సులభంగా సర్దువచ్చినీ, అసలు వాటంతట అవే సర్దుకుంటాయనీ నా విశ్వాసము. కాని చిన్నవిషయం అయినా ఇశేముందర మంచిమార్గంలో పెట్టాలని ఎంత మార్చించినా ఏమీ లాభం ఉండదు. ఇటీవల తొందరపడి మద్యపాన నిషేధం అని పెట్టినందువల్ల ఏం ప్రయోజనం కలిగింది? ఇదే కొన్ని సంవత్సరాలపాటు ప్రజల్లో కొంత విద్యావ్యాప్తి ప్రచారం జరిగిందివారత తాగుడు మాన్పుకు నేంగుకు సుప్రసిద్ధ వైద్యులు, మనశ్శాస్త్ర నిపుణులు ఏర్పరచిన మార్గాలని బోధించి నెమ్మదిగా మానిపిస్తే ఎంత బాగుంటేది.

ఎంత హతాత్తుగా ప్రవేశపెట్టినా, మద్య పాననిషేధం చాలా బాగానే అమలుజరుగు తున్నది అని చంకలు కొట్టుకుంటూన్న ప్రచారం, ప్రతిరోజూ వచ్చే "కొన్ని వేల గాలిలు సారా బట్టలు పట్టుకు" న్నామనే వార్త ముందు తోక మడిత పెట్టి ఉదా యిస్తోంది. ఇవి కాక పట్టుకోబడిన బట్టలు కొన్ని లక్షలగాలన సారా సరఫరా చేస్తు న్నాయని ప్రజలకి బాగా పరిచయమే.

ప్రజల పరిస్థితులను విద్యావిధానాన్ని మార్చలే నంతకాలం సినిమాలని గురించి, అసభ్యసాహిత్యాన్ని గురించి ఆంక్షలు పెట్టడం మద్యపాననిషేధం లాగ తప్ప బడుగులు వెయ్యటమే అవుతుంది.

అయితే, ఈ శుద్ధముయన సినిమా శృంగార ఘటాలని చూడడానికి, కల్లబొత్తి కట్టుకథలని మెచ్చుకుని, వాస్తవికమైన సాంఘికదృశ్యాన్ని బహిష్కరించటానికి, చిల్లర మల్లర సవక బాధాహాస్యాన్ని ఆనం దించి, ఆలోచనా, ఆవేశం పుట్టించే ఉదాత్త రసాలనిజీర్పించుకోలేక పోవ టానికి, ఏమార్పువచ్చింది. ఈ పదేళ్ల లోనూ, ప్రజల్లో?

ఇదే సవిధంగా పరిశీలించవలసిన విష యం. ఎంచేతంటే ఇది ఒక్క సినిమాలో వచ్చిన మార్పుకాదు. ఇదేరకపు మార్పు సారస్వతిలోనూ, సంగీతంలోనూ, కూడా ఏర్పడింది.

కల్పితమైనా, అసభవమైనా, రంకురం గాలు వర్షించే సారస్వతి అమృదుపోయి నట్లు ఇతర కథలు చెల్లటం లేదు.

అదంతలేనివాళ్ళయినాసరే ఆలింగనం చేసు కోబోతున్నట్లున్న ఫోటోఉంటే, చక్కటి తివర్ల చిత్రంకంటే ఆకర్షిస్తోంది.

టిక్కుటిక్కు టక్కులాడి,—ఉడడా,

ఉడడా,—లా రాలప్పా, అనే పాటల సాహిత్యంముందు. వేమనపద్యాలనుంచి యోగిపాటలవరకూ అన్నీ ఎగిరిపోయాయి.

(కొంతకాలంక్రిందట, "కవిత్వానికి మాటలు అవసరమా" అని, శ్రీ శ్రీ. ప్రతి పాదించినది ఇంత తొందగ్లో ఈవిధంగా నిజమాతుందని ఎప్పుడూ అనుకోలేదు)

సంస్కృతిలో ఇటువంటి పరిణామం రావటానికి ప్రజల దైనికపరిస్థితులు కారణం. పరిస్థితులు అలా మారటానికి ప్రపంచ యుద్ధం, పాకిస్తాన్ పంపకం, స్వాతంత్ర్య సంగంభం, గాంధీహత్య, నెహ్రూ ప్రభుత్వం, కమ్యూనిస్టు హత్యలు, పోలీసుల కౌల్పులు, భూకంపాలు, వరదలు, రైలుప్రమాదాలు రైతులబాధలు, చైనాలో విప్లవం, ఇండో చైనాలో యుద్ధం— ఇలాగే లక్షకారణాలున్నాయి. బియ్యానికి కరువు, ఇంచేత భూమికి ఎరువు, ప్రస్తుతం ఒంటిబాట, పదేళ్ళతరువాత 60 లక్షల ఎకరాల సాగుబడి, జీవించేందుకు మార్గం లేదు. చచ్చిపోవడానికి ధైర్యంచాలడు. ప్రతిమనిషికి దినదినగంపం తినడానికి తిండి చాలదు, చదువుకోవడానికి స్కూళ్ళు తక్కువ. చదువుకుంటే ఉద్యోగం ఉండుడు, ఉద్యోగంచేసినా జీతాలుచాలవు, అంచేతే పైమెతి, ఆ తరవాత అలవాటు. అదీగాక పై అధికారులని మేపాలి. ఎలి మెంటరీస్కూల్లో చేర్చు కోవటందగ్గర నుంచి ఎన్ని కలలో గలవటంవరకూ అంతా మొహమాటాల పుట్ట, లంచాలతోట. చెప్పేదొకటి చేసేదొకటి, నిజం లేదు, నియమం లేదు. ఎవడికైనా ఉంటేవాణ్ణి తప్పించి, మాడులోకాలు తిప్పించి మాడుచెరువుల నీళ్లు తాగించేవరకూ మిగిలి నవాళ్ళకి దాహం తీరదు.

ఇటువంటిరోజుల్లో, ప్రజలు గుడ్లవు పరుగులాంటి సంగీతమేకోరారంటే, ఇంకేం చేస్తారు? ఆలోచనాశక్తిని హింసపెట్ట కుండా, చటుక్కున చవకగా నవ్వు తెప్పించు కునేందుకు ప్రయత్నం చేశా రంటే, నయం. ఇంకేమైతా చేశేకారు కాదు.

ప్రభుత్వంలోపై మొట్టమొదట వున్న వాళ్ళు పెద్ద స్వార్థపరులయినందువల్ల ఏమి ఉప యోగం ఉంది—స్వార్థంకోసమే ప్రజా పరిపాలన వినియోదించుకుంటూన్న వాళ్ళు ఉద్యోగులుగా చేరితే. పాలక వర్గంలో నీతి నియమాలు నశించిపోయినప్పుడు, ప్రజల్లో ఖీణించిపోతున్నాయని యెడిస్తే యెలాభం? ఆకలిదొక్కలకి అధ్యాత్మిక చింత ఏం నచ్చుతుంది? ప్రజలు తాము

తమ దైనిక విషాదావస్థలలో, నిషాపధార లని, అవినీతిపంథాలని అలవాటు చేస కున్నారంటే నిందించవలసింది ఎవరిని?

అర్థాకలితో నాకరిచేసేవా డొకడు ఆదాయపు పన్ను చెల్లించడానికి బెం పెట్టుకున్నవా డొకడు ఎవడికి చూసినా ఏదో భయం, ఎంతో ఆశాంతి ఎవ మిదో కోపం, ఎందుకో నిరుత్సాహం, జీ తంలో నిరాశ, సంఘంమీద ద్వేషం. అ దరిలోనూ దేశం గంగలో కలిసిపోతుందా? దృఢమైన నమ్మకం, బలంగా ఏర్పడి, ఏకీ వించి, కరిగిపోయి, కలిసిపోయి, జాతి నిర్మ ర్యమయినప్పుడు, సంస్కృతి నేలమట్టమై పోయినప్పుడు, శివాజీధైర్యం తలుచుకునీ టాజ్ మహల్ సౌందర్యం విన్న సంతోష పడడం ఎవరి తరం?

ఈ కారణాలు గమనించకుండా కేవలం ఫలితాలు అరికట్టటం ప్రభుత్వ నిక్షేపాసరే అనాధ్యమే.

సినీమాలా సారస్వతమూ ప్రజల అక్ర ములని దిగదీస్తున్నాయన్నమాట కొంక వరకు మాత్రమే నిజం. మొదట్లో అక్ర ములు మారినందువల్ల నేకళ్ళలోసౌందర్యం పోయి కళ్ళంకం ప్రబలింది. ప్రజలలో నీతి సుఖాలకి కారణం, జీవితపు పరిస్థితుల్లా చీకుచింతలు ఎక్కువవటం.

అంచేత రావలసిన మార్పు ఏ కొ నుంచి రావలసినస్తోందో ఆనవాలు కట్టడం కష్టంగాదు.

ఎరువులు మార్చి, అంటుకట్టినందువల్ల పువ్వుల రంగులు మార్పడం మంచి పద్ధతీ కాని, పువ్వులకి రంగులు నేయడం బుద్ధ మంతులు చేసేపనికాదు.

ఈ మాతన్యంలో విస్తృతమైన సమాచాల లేకపోలేదు. నిర్దుష్టమైన భరతనాట్యం ప్రవేశపెట్టడానికి మొట్టమొదటి యత్నం "త్యాగభూమి"లో జరిగిందనుకుంటాను. అందులో డబ్బీ సనోజ్ చిన్న జతిస్వరాని! నృత్యం చేసింది. ౧౯౩౯లో తీసిన "నైరంగి" చిత్రంలో ఈ రచయిత అగ్రున బృహన్నల పాత్రలుధరించి తిల్లనానృత్యం చేయడం రెండవ యత్నం. ఈ రెంటికీ మధ్య "జలజ" అన్న చిత్రంలో భరత నాట్యం విరివిగా ఉపయోగించబడింది. కాని, దర్శకత్వం బాగులేక కాబోలు చిత్రం సరిగా నడవలేదు. "గైతుబిడ్డ" చిత్రంలో కూచిపూడినాట్యం ప్రవేశపెట్ట బడింది. భరతనాట్యం చేసేవారు చిత్రా లోకి అధికంగా ప్రవేశిస్తున్నాడీ ఇతర నృత్యభేదాల సాంకర్యం హెచ్చుతున్నది.

షాయిర్

జగత్ పిక్చర్స్ వారి 'షాయిర్' చిత్రం ఈ నెల 24 వ తేదీనుండి ముద్రాసు, సాగర్ టాకీసులో ప్రదర్శింపబడుతోంది. హేలువద్ద టిక్కెట్లకోసం జరిగే త్రొక్కులాటనుబట్టి యీ చిత్రం బాగా సామూహికమవుతున్నది. చిత్రాలలో ఒకటి అని అనుకోవచ్చును. డేవానంద్, సురయా, కామినీ కొకల్, ఆగా మొదలైన ప్రముఖ నటీనటులు ఇందులో పాల్గొన్నారు. దర్శకుడు చాప్లా, సంగీత దర్శకుడు గులాం ముహమ్మద్.

కొత్త కథనిగాని, కొత్త సంగీతాన్నిగాని ఆశించి వెల్పినవారికి ఆకాభంగం కలుగుతుంది. ఎన్నివందల హిందీ చిత్రాల్లోనూ చూసిన విషయాలనే మళ్ళీ చూస్తాము. అనే ఇతివృత్తం, అనే సన్నివేశాలు, అనే సమస్యలు, అనే పరిష్కారాలు.

శుద్ధమైన భరతనాట్యం నేర్పిన జేబీ కమల వంటివారు కొంతమంది అందుబాటులో ఉన్నప్పటికీ, వారు సరిగా ఉపయోగించబడలేదు. చవుకబాద సంగీత నృత్యాలకు "బిరియంట్ ల్ డాన్సు"లని పేరుపెట్టి వేలంపెరిగా ఉపయోగిస్తున్నారు. ప్రాచీన సంప్రదాయాల దృష్టిలో ఇది నృత్యమే కాదు.

ఇతర నృత్యాల సాంకర్యం లేకుండా భరతనాట్యాన్ని చిత్రాలలో ఉపయోగించడం ఉచితం కాదని మనవారూ, మన ప్రాధ్యుస్థూ అనుకొంటున్న సమయంలో పాశ్చాత్యులు రాంగోపాల్ భరతనాట్య ప్రదర్శనలు చూసి వాటిని ఆదరించడం విచిత్రమైన విషయం. భరతనాట్యాన్ని చిత్రాలలో ఉపయోగించడం సినిమాకళకు ఒక వేళ సచ్చకపోవచ్చు. కాని చిత్రాలలో కొద్దిపాటి నృత్యమే ప్రవేశపెట్టినప్పటికీ అది సాంకర్యం లేకుండా శుద్ధ భరతనాట్యముగా వుండవచ్చు. ఇండియా స్వతంత్రమయింది. మన కళలను ప్రపంచమంతా ఆస్వాదించి గౌరవిస్తున్నది. ఇటువంటిప్పుడు మన చిత్రనిర్మాతలూ, మన కళా సంస్థలూ దేశీయకళాసంస్కృతులను చవుక పరచడమూ, సంగీతం చేయడమూ మాని స్వచ్ఛంగా ప్రదర్శించవలసిన బాధ్యత కలవా రవుతున్నారని.

రాలు. పావుగంట నాల్గో కూర్చునేసరికి కథ ఎల్లా నడుస్తుందో, ఎల్లా ముగుస్తుందో, జోస్యం చెప్పవచ్చు. మార్కెట్ కోసమే ప్రతి వస్తువు తయారవుతున్న ఈ నాల్గో సినిమా కళకూడా మార్కెట్ వస్తువుగా తయారు కావటంలో ఆశ్చర్యంలేదు.

కథ దీపక్ అనే ధనవంతుడు, యువకుడూ అయిన ఒక కవి అంటాడు. అతని కవిత్వాన్ని చదివే సేత్ జ్వాలా ప్రసాద్ అనే కోటిశత్రుడి కుమార్తె బీనా కుమారి అతన్ని గాఢంగా ప్రేమిస్తుంది. అతడు కూడా ఆమె తనకి రాసే పుత్రరాలిబట్టి ఆమెని గాఢంగా ప్రేమిస్తాడు. (పూర్వం నలుడు, దమయంతి ఒకళ్ళ గుణగణాలు ఒకళ్ళు విని ప్రేమించుకున్నట్లు) బీనా కుమారి దీపక్ ను ఒకసారి బొంబాయి రావలసిందని లేఖద్వారా ఆహ్వానిస్తుంది. దీపక్ తన పల్లెటూరు విడిచి బొంబాయి వెడతాడు. దీపక్ ను చిన్నప్పటినుంచీ ప్రేమించిన రాణి (సురయా) అనే పల్లెటూరిపిల్ల అతని వియోగాన్ని భరించలేక పాటలు పాడేస్తుంది.

దీపక్ ను కలుసుకోవటానికి బీనా కుమారి కారులో స్టేషనుకు వెళుతుంది. కాని కొంచేం ఆలస్యమవుతుంది. ఈ లోగా ఒక విటునికోసం స్టేషన్ కేవలమే వేళ్ళ ఒకతె తను ఎదురుచూసే విలుడు ఇతడే ననుకుని దీపక్ ను ఇంటికి తీసుకువెళుతుంది. దీపక్ కూడా ఆవేశ్య బీనాకుమారి అనుకుని వెడతాడు. బీనా స్టేషనుకువచ్చి, నిరాశతో యింటికి వెళ్లిపోయి విరహ బాధ భరించలేక పాటలు పాడటం మొదలు పెడుతుంది.

వేళ్ళయింటిలో దీపక్ 12 ఏళ్ళకిందట స్వగ్రామంనుంచి పారిపోయిన ప్రకాష్ (ఆగా) అనే చిన్నవాటి స్నేహితుణ్ణి కలుసుకుంటాడు. ఈమె బీనా కాదని, వేళ్ళ అని చెప్పేసరికి దీపక్ అక్కడినించి వెళ్లిపోయి ప్రకాష్ యింటిలో మకాం పెడతాడు. ప్రకాష్ తిరిగి కనిపించిన సంగతి దీపక్ యింటికి రాస్తాడు. అన్ననమాసే నెపంతో దీపక్ ను చూడవచ్చునుగదా అని రాణి యింటిదగ్గర్నుంచి బయల్దేరి బొంబాయి వస్తుంది.

బీనాకుమారి తండ్రి జ్వాలాప్రసాద్ కు ఒక యూరపియన్ భార్య, కూతుడవుంటారు. ఆ కూతురే ప్రకాష్ కి పరిచయం. యూరపియన్ భార్య జన్మదినోత్సవం జరుగుతుండగా ప్రకాష్ దీపక్ ను వెంటబెట్టుకుని ఉత్సవానికి వచ్చి అతనిని జ్వాలాప్రసాద్ కు పరిచయం చేస్తాడు. జ్వాలాప్రసాద్ కు, దీపక్ ఎవరోకాదని, కీర్తిశేషుడైన తన మిత్రుని కొడుకేనని తెలుస్తుంది. దీపక్ ను ఇంటికి పిలుచుకు వెడతాడు. అక్కడ దీపక్, బీనా తారసిల్లుతారు.

యూరపియన్ భార్యవల్ల వచ్చే గృహ కల్లోలాలకారణంగా జ్వాలాప్రసాద్ కు వారాత్తుగా జబ్బుచేసి, మేడమెట్టమీదనుండి జారి చనిపోతాడు. ఆ సంగతి దీపక్ కు చెప్పాలని బీనా ప్రకాష్ యింటికివస్తుంది. ఆ సమయంలో దీపక్, రాణి మట్లాడుకుంటూ వుంటారు. దీపక్ తాను రాణిని ప్రేమించటంలేదని, బీనానే ప్రేమించానని చెబుతూవుంటాడు. బీనాపై తనకుగల ప్రేమనిగూర్చి అతడు కవిత్వోధరణిలో చెప్పుకుపోతుంటే బయటవున్న బీనా కొంతభాగమేచిని, దీపక్ ఇంకెవరో ప్రేమిస్తున్నాడని అపార్థంచేసుకుంటుంది. ఇంటికివెళ్లి, దీపక్ తన యిష్టంవచ్చినవారిని వెళ్ళిచేసుకోవచ్చని, తాను అడ్డంరానని ఉత్తరంరాస్తోంది. ఈ ఉత్తరాన్ని దీపక్ రాణికి చూపిస్తాడు. ఆమెవెంటనే బీనా యింటికి వస్తుంది. తనపై దీపక్ కు ప్రేమలేదని, అతడు బీనానే ప్రేమిస్తున్నాడని చెబుతుంది. ఒకళ్ళకోసం ఒకళ్ళు త్యాగం వైయ్యటానికి పోటీలు పడతారు. చివరికి రాణిత్యాగాన్ని బీనా అంగీకరిస్తుంది. ఆమె అప్పుడు జ్వరం లో వున్నందున రాణి మందు తాగిస్తుంది. జ్వాలాప్రసాద్ చచ్చిపోతూ తన ఆస్తిలో ఎక్కువభాగం బీనాకే రాసియిచ్చినందున ఆ భాగాన్ని కూడా కొట్టివెయ్యాలని యూరపియన్ సవతిత్తి మందులో విషం కలుపుతుంది. బీనా చచ్చిపోతుంది. మండ్లిచ్చినది రాణియే గనక వార్యానేరం ఆమెపై పడుతుంది. ఆమె కైల్లో పడికూడా వివాద గీతాల పాడుతూ వుంటుంది. చివరికి కోర్టులో అసలు వార్యచేసిందెవరో బయటపడి

రాణి విడుదల అవుతుంది. రాణిని దీపక ప్రేమించకపోయినా, మిగిలివున్నది ఆమె ఒక్కటే గనక విధిలేక పెళ్ళాడినట్లు మమన వివాహం చేసుకుంటాడు.

ఈ కథ వివిధంగా చూసిన కొత్తది కాదు. ఒక పురుషుణ్ణి యిద్దరు స్త్రీలు, ఒక స్త్రీని యిద్దరు పురుషులు ప్రేమించటం హిందీ చిత్రాల్లో మామూలే పోయింది. ఈ సమస్యను పరిష్కరించటం కోసం అమాంతంగా ఒకరిని చంపటం కూడా మామూలేపోయింది.

చిత్ర జగత్తు

ఇది లోపమో కాదో తెలియదుగాని - మన చిత్ర జగత్తుకు వాస్తవజగత్తుకు పోలికలు చాలా తక్కినవి. వాస్తవజగత్తులో సమస్యలు పర్వతశిఖర కంటే కఠినంగా వుంటాయి. మన ఇష్టం వచ్చినట్లు అవి పరిష్కారం కావు. యాదృచ్ఛిక మనేది చాలా కొద్దిగా వుంటుంది. అది ఎక్కువగా వుంటే అది యాదృచ్ఛికం కానేరదు. నేటి చిత్రజగత్తులో అలా కాదు. ఎంతలేని సమస్యలైనా యిట్టే మంచు విడిపోయినట్లు విడిపోతాయి. ఆ కథ పౌరాణికమైనా, సాంఘికమైనా, జానపదమైనా ఒకటేరకం సమస్యలు. పౌరాణికంలో అయితే దేవతలు, విష్ణుమూర్తులు వచ్చి మంచివాళ్ళని రక్షిస్తారు. సాంఘికంలో అయితే ఏన్నో హితుడో పాతాళుగా ప్రత్యక్షమై కాపాడతాడు.

అంతేకాదు చిత్రజగత్తులో మనుషులకి ఆకలిదప్పలుండవు. సాధారణంగా అందరూ ఆర్థిక యాతిభాదలకి అతీతులే వుంటారు. వాస్తవజగత్తులో వారి యధార్థస్థానమేదో మనకి నూచనప్రాయంగా నైనా తెలియదు. అందరూ మేఘమండలాల్లోనే సంచరిస్తారు. నాయక నాయకులకి ప్రేమ విహారాలూ, ప్రేమ సంభాషణలూ - అసలు ప్రేమించటం తప్పమరొకటి వుండదు.

వారి విప్లవంభక్త్యంగారం జయజేపుడి గీతగోవిందంలో రాధకిమధ్యే - అంత మధురంగాను, సాఫీగానూ నడిచిపోతుంది.

హయిర్ చిత్రంలో యాదృచ్ఛికంగా జరిగే విషయాలకే ప్రాధాన్యం. ఒకళ్ళ నొకళ్లు చూడకుండా, ఎరగకుండా దీపక, నీనాలు అత్యంతగాఢంగా ప్రేమించుకుంటారు. వాళ్లు అనేకసార్లు అదివరకే ఒకళ్ళనొకళ్లు బజార్లలోను, సముద్రపుటాడ్లనా తొరసిల్లినా ఫలనా అని తెలియకపోవటంవల్ల ప్రేమ పుట్టనేపుట్టదు. ఒకరిపేరు మరొకరికీ తెలియకనే పాతాళుగా ప్రేమపుట్టుకొస్తుంది.

దీపక బాంబాయి రాగానే రాణి అన్న ప్రకాష్ కలుసుకోవటం, జ్వాలా ప్రసాద్ కూ దీపక తండ్రికి పూర్వమే మైత్రివుండటం యాదృచ్ఛికంగా జరుగుతాయి. దీపక రాణిపో మాట్లాడుతున్నప్పుడు నీనా అక్కడికి రావటం, అతని మాటల్లో కొంతభాగాన్నే విని కంకించటం యాదృచ్ఛికమే. చీవరికి ప్రధానసమస్యను పరిష్కరించటానికి ఇద్దరు నాయకుల్లో ఎవరో ఒకరిని చంపినయ్యటం తప్ప మరొక మార్గం కనిపించకపోవటం కోచినీయం. రాణిని మొదటినుంచీ తిరస్కరిస్తూవచ్చిన దీపకకు చివరలో ఆమెను అంటగట్టడం కంటే, దీపక నీనాలకు వివాహం చేయించటమే బాగుండేది. అదేమిటో, చిత్రజగత్తులోని న్యాయస్థానాల్లో చివరికి కప్పదూ సత్యమే జయిస్తుంది.

గురయా, దేవానంద్, కామినీకాళి ముగ్గురూ మొత్తంమీద పది పాటలదాకా పాడారు. ఈ పాటలవల్ల కథ కుంటిపెడక నడిచింది. టెంపో అత్యంత సరమైన ఘట్టంలో విహంగీతం ప్రారంభమవుతుంది. మామూలుగా జీవితంలో ఎవరూ అత్యంత దుఃఖసమయాల్లో రాగ, తాళ యుక్తంగా పాటలు పాడరు. మామూలు జీవితంలో పాడకపోయినా, చిత్రాల్లో హృదయానుభూతిని ప్రకటించేందుకు పాటలవసరమని కొందరంటారు. హృదయానుభూతి ప్రకటనకు, అందులో విహద ప్రకటనకు పాటలే పాడనక్కర్లేదు. ఒక చిన్న ముఖకవళిలోనో, అవయవ చాలనంలోనో దాన్ని వెయ్యి రెట్లు క్షిప్రంతంగా ప్రదర్శించవచ్చు. ఒకే కథావస్తువుని 'సింబాలిజం' ద్వారాగాని, 'రియలిజం' ద్వారాగాని నిర్వహించవచ్చు. కాని ఆ రెంటిని కలగాపులగం చేసేటప్పటికి ఏది ఏదో తెలియని అయోమయవస్థలో పడతాం.

'హయిర్' చిత్రంలో నటించిన నటీనటులకి నటనాకళలం కావలసినంత వుంది. గురయా తన పాత్రని పీలుస్తూంతవరకూ పోషించుకుంటూవచ్చింది. హాస్యనటుడుగా 'అగా' ఎట్టి వెకిలిచ్చెప్పలా చెయ్యకుండానే నవ్వించాడు. కాని మన చిత్రాల్లోవున్న పెద్ద లోపమేమిటంటే - వాటిలో పాత్రలంటూ వుండరు. మన చలనచిత్రచరిత్రలో ఏ కొద్ది ఫిల్ములలో తప్పిస్తే నిర్దుష్టంగా, ప్రతిభావంతంగా పాత్రపోషణ జరిగిన చిత్రాలు అరుదు. నటీనటుల అభినయంలో ప్రత్యేకత, స్వాతంత్ర్యం, చైతన్యం నెరికి చూద్దా

మన్నా కనిపించవు. తెర వెనుక దాకున్న ఒకానొక 'నటనసూత్రధారి' చేతుల్లో కీలు బొమ్మలవలెనటిస్తారు. ఏవారై ఎంతవరకూ పెరగాలో అంతవరకూ పెరగకుండా చలుక్కుని ఆగిపోతుంది.

ఉదాహరణకి 'హయిర్' చిత్రంలో ఆఖరున దీపక, రాణిలకి వివాహంచెయ్యటం అతిక్రమంగా వున్నది. వివాహానికి ఇద్దరిలో ఎవరూ సిద్ధంగా లేరు. నీనా చనిపోగానే ఎటువంటి మానసిక సంఘర్షణ లేకుండా వారికి పెళ్ళిజరుగుతుంది.

అదేవిధంగా - కథ మొదట్లో నీనా స్వేచ్ఛాకి వెళ్ళి దీపక కనబడకపోయేసరికి దుఃఖసముద్రంలో మునిగిపోవటం కూడా అసమాజంగా వుంది.

ప్రజాదరణ

కళా సౌష్ఠవం మృగ్యమైనప్పటికీ నేటి చలనచిత్రాలకు ప్రజలు తండోపతండాలుగా ఎరగబడుతూనే వున్నారు. చిత్రనిర్మాతల్లో అధికసంఖ్యాకులకి జేబులు నిండిపోతూనే వున్నాయి.

నేటి చిత్రజగత్తుకి వాస్తవ జగత్తుకి సంబంధం లేదని ఇందాక 'పేర్కొన్న విషయం ఇందుకు ముఖ్య కారణంగా చెప్పవచ్చును. దైనిక జీవితంలో ఎక్కువభాగం బాధగా, బరువుగా పరిణమించిన క్రింది తరగతి పోదరులకి నేటి చలనచిత్రాలు కనీసం రెండు మూడు గంటలసేపైనా విసోదాన్ని, తన్మయత్వాన్ని కలిగిస్తున్నాయి. సినిమాలకి వెడితే రోజూ చికాకు కలిగించే పూరి పాకలు, చింకిపాతలు, మురికి కాలవలు, అసహ్యకరమైన ముఖాలు తిరిగి ప్రత్యక్షమవుతాయనే భయం వుండదు. తా మెప్పుడూ కలల్లోనైనా చూసివుండని సాధారణత్వాలు, ఉద్యాన వనాలు కనిపిస్తాయి. నెలలేని నగలు, చీరలు ధరించి కామాచ్రకం రెచ్చగొట్టేలాగ నటించే సౌందర్యవతులు తెరనిండా కనిపిస్తారు. తమ ఊహలకీకూడా అందని ఆదర్శప్రేమ జీవులు కనిపిస్తారు. పీటన్నిటికీ తోడు నరాలకి ఉపా రెక్కించే సంగీతం వినిపిస్తుంది. ఇంతకంటే ఏం కావాలి - సంతోషమనేది అతి అరుదుగా రుచిచూసే సామాన్య ప్రజకి?

కాని నేటి సినిమాలు ఇచ్చే విసోదం కలు తాగితే వచ్చే నిహవంటిది. చోల్లో కూచ్చున్నంతసేపూ ప్రేతుడుకు వాస్తవ ప్రపంచాన్నే కాక, తన్ను తానే మరిచి

(46-వ పేజీ చూడండి)

"షాయిర్" చిత్రంలో కె.వి.కె.ఎస్.

ప్రయోజనం లేని ప్రశ్నోత్తరం

చెమటూడ్డి తల్లితండ్రులు చాలా కాలం నుండి చదువు చెప్పిస్తున్నా రనే సంగతి తెలిసిగూడ విద్యార్థి పరీక్షలో తప్పేడు. మైనార్టీ తీరిన ఆ విద్యార్థి, పరీక్ష పోవడం చేత సంఘంలో తనకు గౌరవం లేదని ఒక అంచనా వేసుకున్నాడు. తండ్రి చదువు చెప్పించడం మానివేస్తాడు. వానాచీవాట్లు పెడతాడు. ఇంటికి వెళ్లి డింకంటే మరణం సుఖం-అనుకుని- చచ్చి సాధించేదేమిటి? ఈ మహా ప్రపంచంలో ఏమూలైన బ్రతుకేనా? వెంటనే ఊరు

విడిచి వెళ్లిపోవాలి, అనుకున్నాడు.

కొంతదూరం నడిక-దారిలో ఎండ-దాహం- ఆకలి- కాస్తున్న- నీర్లం- జేబులో చిల్లికానీవో సిగరెట్టుకొని గట్టిగా

“ఒక విద్యార్థి”

వొక నుక్కలాగి రైల్వేస్టేషను చేరుకున్నాడు. టిక్కెట్టులేకుండా ప్రయాణం చెయ్యాలి. ప్రక్కమన్న పొలాలో నుండి స్వేదము పొయిఖానాదొడ్డుల ప్రక్కనుంచి

ప్లాటుఫారం చేరుకున్నాడు. గైలునుండి మరోస్టేషనులో దిగేడు. పరిచయములేని గ్రామం. చీకట్లో- అక్కడక్కడ- రో- ప్రక్కనున్న- లైట్లవెలుగులోంచి- నడిక- బహునీర్లం. విక్రాంతికి సన్యాసిమతం పొలిపేర ముందరనే కనిపించింది. రోడ్డు దుమ్ము కాలితో మురింబో వొక అరుగు మీద కూర్చున్నాడు.

సంపాదించిన అన్నము తిని- హాయిగా గంజాయి పిలుస్తున్నారు ముగ్గురు నలుగురు సన్యాసులు కంపి. “అహమ్” “జైశీతా రామ్” అంటున్నారు. చెమటూడ్డుకుండా కడుపునిండ తిండి దొరికింది. అడ్డలేని మతంలో గట్టిగా దమ్ములాగుతూ, ఖులాసా కబుర్లు చెప్పుకుని ఆనందిస్తున్నారు. అవును. పేరుప్రతిష్ఠలు ఎవరిక్కావాలి? ఏ మానవు డైనా ముఖ్యంగా తిండి సుఖమేగా కోరేది? ఆ బ్రతుకు ఏదైనా బ్రతుకే- బిడ్డుక సమాజంలో శభ్యత్వం చవక- అనుకుంటున్నాడు విద్యార్థి.

“ఎవరు, బాబూ?” మానవునికి నోమాలు తప్పవన్నట్టు ఈ ప్రశ్న చచ్చిన తరువాత కూడా తిప్పదనుకుని “ఈరాత్రికి పరుందా మనీ,” అన్నాడు.

“ఖాళీలేదు, బాబు. మేము చాలామంది వున్నాము. మీవంటివారు ఈ సన్యాసి మఠంలో దొరికినాటికి?”

“కామయశస్రాలు లేవని సన్యాసులు చెప్పుకోలేదు. ఖడ్గం బట్టలు లేక పోతే... గొరవించారు.” అనుకున్నాడు. గ్రామంలో ప్రవేశించేడు. అంతగా అరుగులు లేవు. ఉన్నచోట కుక్కలు- మేకలు. అరుగులు చిన్నవి. ప్రవేశించేడు. కుక్కలు కరవ దానికి వచ్చేయి. ముమ్మలను ఎక్కడికీ పొమ్మంటావు, అన్నట్లు లేచి నిలవబడాయి మేకలు. నిట్టూర్పుతో- కోర్కె ప్రక్కగా వదులుకున్నాడు.

“రైలు పట్టాలమీద తల పెడితే?” నాలుగు కోర్కె జంక్షన్ లో నిలవబడి ఆలోచించేడు. “ఇంతచదువు చదివి తల్లిదండ్రులను సుఖపెట్టడం మాని, ఇటువంటి పనులు చేస్తే ప్రయోజనం ఏమిటి?”

సినిమా రెండో ఆట సభాం అవుతున్నది. కాపలా వాళ్ళూ, పోలీసువాళ్ళూ తిరుగుతున్నారు.

“ఎవరు మీరు?”

“మాది కాకానాడ-పరుండదానికి స్థలం కావాలి.”

“ఏదెవడో దొంగలాగున్నాడు. లేక కన్యూనియే?” ఈ అనుమానంతో వున్నాయి వాళ్ళ సేత్రాలు.

తిరిగి రైల్వేస్టేషను చేరుకున్నాడు. అక్కడనున్న టెంపిల్ మీద జనం కాళ్ళు చావుతుని గురకపెట్టి నిద్రపోతున్నారు. కొంతమంది క్రింద బెడ్డింగులు, రుమాళ్ళు వేసుకుని నిద్రిస్తున్నారు. మగ్గరి మగ్గరి ఉమ్మలు. స్టేషను ఆఫీసర్ లాడు లాడులు- గవగోలు. ఎక్కడా ఖాళీస్థలం లేదు నిద్రపోదానికి. పలుచగా ప్లాటు ఫారంమీద నిద్రిస్తున్నాడు. పుచ్చపూల బంతి పెన్నెల- అమితమైనచలి. నలు ప్రక్కల పరికించి- “చలిలో ఏవిధంగా పరుండేది?” అనుకున్నాడు. ఇటు అటు తిరిగేడు. ధూమపానం వేపు ప్రాణం లాగింది. క్రింది ఎంగిలి పీకిలు కనిపిస్తున్నాయి.

“బాబూ? ఏమీరు వెళతారు?” మేలిముగురుతో ఆర్డరాల్లో ఏకాంత ముగా వచ్చి ముగుసు తీసింది, యువతని గుమా అని తెలియపం కొరకు. పెన్నెలలో సేత్రాలు- మోసేయి. ఇదే నావృత్తి అనేటట్లు చూచింది.

చెట్టి క్రింద వున్న పాయిఖానాదొడ్డి వేపు, సూదులవలె గ్రుచ్చుకుంటున్న సిరి రాళ్ళను త్రొక్కుకుంటూ నడుస్తుంటే-

ఫలందారికిందనే ఆకతో వెంటదించింది. దొడ్డిదాటి రైల్వే ఇనుపబద్దీలలో అంత మైన ప్రాకారం దగ్గర ఆగేడు. “పరుచుకోదానికి తువాలెనా లేదు” అంటూ నీర్వం గా కూర్చున్నాడు. బాబూ- ఏం?”

“చిల్లరేమైనా ఉన్నదా? వుంటే... వొకరైనా ఇస్తే సిగరెట్లు పట్టుకువస్తాను.” ఆర్డరాతో రెండు సిగరెట్లు కొని ఒకటి ఎత్తుగా కాల్యుకుంటూ యధాస్థానానికి వచ్చేడు.

“మిమ్మలను రైలువెలుగులో చూచాను,” అన్నది.

“తినదాని? ఏమీ రేపా? ఏమైనా కొని తీసుకురా కూడదా? అరటిపళ్ళు కడుపునిండుతాయి.”

అమెకర్పింది.

నేను నిర్వాసునిగా తలెత్తలేదు అమెక. అనుకున్నాడు.

చిరునవ్వుతో పళ్ళుపట్టుకు కస్తే యిద్దరూ మానంగా పూర్తిచేశారు. కడుపు పగిలేటట్లు కుళాయిదగ్గర మంచినీరు పట్టించటానికి లేచేడు.

“అబ్బయ్య!” కూలిమండి నీళ్ళ తుడుచుకుంటూ అన్నాడు. నిట్టూర్పు విడుస్తూ, అడవిన్న ఎత్తైనా బాగుండును అనుకున్నాడు.

యధాస్థానానికి చేరుకుంటే అతని నీడతో పోటీగా వెంటబడింది యువతి.

“దీనిమీద పరుండండి.” దుప్పటి పరచింది.

దురండా క్రింద చలికిల పడ్డాడు.

“ఏమండీ?” ప్రశ్నించింది.

“ఏంకావాలి? నీ డబ్బుతో ఆకలిమంట

లు చల్లార్చుకుని, సుఖంగా చలిమండి తప్పించుకోదానికి యీ సిగరెట్లు కాలస్తూన్నాను. ఒక్కకానీకూడా లేదు దగ్గర.” యువతి ముఖంలో కళ్ళు మారేయి. చంద్రుడు మబ్బులలో ప్రయాణం చేస్తున్నాడు. కొంతసేపుమానం.

చంద్రుడు బయటపడ్డాడు. దూరాన్న కొరియాయుద్ధంలోకి వెళుతున్న లాగి, లావుగా, బరువుగా ఒకవ్యక్తి వస్తున్నాడు. దుప్పటి తీసుకుని అతని వేపు వెళ్ళిపోయింది.

ఆకలితీరినా అక్కడ భయంగా ఉంది. స్టేషన్ లోకి తిరిగివచ్చేడు. పెద్దపెద్ద బెళ్ళ మీద తమ స్వంత మన్నట్టుగా నిద్రిస్తున్నారు. “కాళీవుంటే బాగుండును ఎక్కడా ఖాళీలేదు.”

చిన్నమాల పరుండుటకు పిలుగా ఉంది. చీకటి కళ్ళంటాయేమో! అనుభవించ

వచ్చు. కాళ్ళ ముడుచుకుని పరుంటే మత్తుగా నిద్రపట్టింది.

పెద్దకూలీతో, చప్పడుతో రైలువచ్చింది. నిద్రలో అనేక మైన ధ్వనులతో మాటలు వినిపిస్తున్నాయి. నిద్ర సుఖం లేవనివ్వలేదు. ఎండి వచ్చింది. ఎక్కడచూచినా పారవేసిన పండుపు పుడకలు, ఇంకా కొంత మంది పళ్ళుతో ముకుంటున్నారు. అక్కడక్కడ నోటిలో రెల్లని నురుగుతో బ్రతులు ఆడుతున్నాయి. కొళాయి ఖాళీ లేదు. కాలవ గట్టు వేపు వెళ్ళేడు. ఆవళిష్టులు తీర్చుకుని నెమ్మదిగా వచ్చేడు స్టేషన్ లోకి. హాటల్ వాదానిడిగా ఉంది. ఆకలి దహిస్తున్నది. పంట్లాం జేబులో రెండు చేతులు పెట్టి “ఖాళీ,” అన్నాడు.

మిషన్ చక్కాలవలె బుర్రనిండా అనేక విషయాలు తిరుగుతున్నాయి. “అమ్మ గుండె బాదుకుంటూ ఏడుస్తూంటుంది.

తిండి లేకుండా తండ్రి తిరుగుతూంటాడు ఎక్కడైనా కనిపిస్తా నేమోనని. అమ్మకు అసలే గుండె దడ. ఏమై పోతుందో! ఇంటికి వెళ్ళిపోతేనే బాగుంటుంది. ఇంత చదువు చదివినా ఒకకానీ రెచ్చుకో లేక పోయాను. పైగా ముష్టి ఎత్తవలసి వచ్చింది. అమ్మ నాన్నా దగ్గర ఉంటే యీ అవస్థ ఎక్కడిది? ఇంటికి చేరుకోవాలి రైలు వస్తే బాగుండును.”

కళ్ళు లోతుగా పోయేయి. తల ఎండి పోయి చికిరికిగా ఉంది. పిచ్చి ఆకారం జాగ్రత్తగా స్వగ్రామంలో దిగి వెళుతుంటే స్నేహితులు, “ఎక్కడికి వెళ్ళేవ? ఏమిటి విశేషాలు? మీ నాన్న వెతుకుతున్నాడు,” అన్నారు. ఇదేరకం ప్రశ్నలు చాలా వినిపించేయి. బరచైన సైకిలు మాదిరిగా ముందుకు సాగుతున్నాడు.

బావురుమంది తల్లి. నానా చీవాట్లు తిన్నాడు తండ్రిచేత. “పరితృప్తితో ఈసారి శ్రద్ధగా చదువు.”

తల్లితండ్రులతో పాటు అత్త కూడా చెప్పింది. “ఇంతధనం ఖర్చుచేసి చదివినదానికి కానీ లేతక యెన్ని కష్టాలు పడ్డావో తెలుసా? “స్వగృహే పూజ్యతే

గనోక్స్
తన్ని సెగలకు గంటలలో గుణము
ఈ శ్వర ఫార్మశీరెజమండ్రె

మూర్ఖుడు. అమ్మ బాబూలేకపోతే యిప్పుడు నాగతి?" అని తన ఆత్మ ప్రబోధించింది.

* * * * *

పాతకాలలో చేరిన కొన్ని రోజులకు పాతాలు మొదలు పెట్టారు. "ఫేలైన లిప్టులో వాడవే? ఇంక ఆ దర్బాలు మాను," అన్నట్లు చూస్తున్నారు యితరులు. "ఈవేళ నీర్సంగా ఉంది. శేపు తెల్లవారు ఝామున లేచి తప్పకుండా చదువు ప్రారంభిస్తాను." శ్రద్ధగా చదవడానికి నిశ్చయించుకున్నాడు ఆవిధంగా.

తెల్లవారుగట్ల మూడుగంటలకు మొలకువ వచ్చింది. "మూడు గంటలకు నుండి చదువేమిటి? హెల్తు పాడోగుంది 41/2కు లేచి చదువుతాను." ముసుగు తన్నిపెట్టి పరున్నాడు.

కొనులు కూశాయి. కళ్ళాపులు పూర్తి అయ్యాయి. పండులు ఊరి వెలుపలకు బయల్దేరాయి. కాఫీహోటలుకు చరచరా నడుస్తున్నారు. ఎండ్ ప్రకాశంగా ఉంది.

"ఇంత ఎండవెక్కిన తరువాత చదువేమిటి? సుఖంగా స్నానం చేసి, భోజనం చేసి హోమ్ వర్క్ చేసి స్కూలుకి వెళ్ళిపోతాను." అని అనుకున్నాడు.

ఎనిమిదన్నర అయింది. లెక్కలు చేయటానికి కూర్చున్నాడు. లెక్కలు రావడం లేదు. విసు గెత్తుతున్నది. "స్కూల్లో అడుగుతాను." అనుకుని మూసివేసేసేడు, స్నేహితులతో స్కూల్కి వెళ్ళేటప్పటికి థర్డ్ బెల్ అయింది.

"పాఠాలు జాగ్రత్తగా ఆలొంగి రాత్రి నుండి శ్రద్ధగా ప్రవేశించి ప్రకారం చదువుతాను."

సాయంత్రం అయింది. సినిమా మారింది. "ఈవేళ సినిమా చూచి తెల్లవారుఝామున లేచి ఖచ్చితంగా చదువుతాను," అని ధృఢంగా అనుకున్నాడు.

రాత్రి పరుంజే టప్పడికి పదిన్నర అయింది. తెల్లవారుఝామున చలిగా ఉంది. ముసుగునుండి, "చలిలో చదువేమిటి? వెడల పారాలెంతసేపు వస్తాయి? ఒక్కసారి జాగ్రత్తగా చదివితే వస్తాయి," అనుకున్నాడు.

యధాప్రకారంగా ముసుగునుండి లేచే టప్పటికి ఎనిమిదైంది. "ఈవేళ 28 తారీకు ఒకటోతారీకు నుండి జాగ్రత్తగా ఏ రోజు పాఠాలు ఆ రోజు చదువుతాను. పరీక్ష ఇంకా ఆరుమాసాలుంది. ఈలోగా చదవ తేనేమిటి? దసరా క్రిష్టమస్ సెలవులు, శని ఆది వారాలు, బోలెడన్ని! పేదవచ్చు." అనుకున్నాడు.

అర్ధపరీక్షలు వచ్చేయి. "స్లిప్సులు పట్టుకున్నావా? వ్రాస్తాను. వీన్యూలోకి శ్రద్ధగా చదువుతాను, ముమ్మాటికి."

అర్ధపరీక్షలో స్లిప్సులు పట్టుబడుటచే పదులు, పదిహేను మార్కులు వచ్చేయి.

"ఈవేళ కాదు. రేపటినుండి చదివకపోతే వట్టు! ఈవేళబద్ధకంగా ఉంది."

మర్నాడు. "ఈవేళ రాత్రి ఆరుగంటల నుండి పన్నెండు, ఒంటిగంటవరకు, చదివేస్తాను, పాతనీ కొత్తనీ."

రాత్రి తలదగ్గరదీపం... మంచంమీద పడక. గుండెలమీద పుస్తకం ఆర్చి చదువుతున్నాడు. కొంతసేపటికి పుస్తకం గుండె

లమీద నిద్రపోయింది. నిశీ రాత్రిలో ఎప్పుడో పుస్తకం ప్రక్కలో తడిసలిగిపోయింది.

బద్ధకంతో ఎనిమిది గంటలకు లేచి, "ఛా! ఈవేళరాత్రి కూర్చుని చదువుతాను. పెద్ద పరీక్షలు దగ్గరకు వచ్చేయి. ఎక్కడోనా ప్రయివేటు పెట్టాలి," అనుకున్నాడు.

రాత్రికి చాపమీద కూర్చుని గోడకు జాగ్రత్త చదువుతున్నాడు. దీపం దేదీప్యమనంగా వెలుగుతోంది.

"నకుం లాగుతున్నది"

పుస్తకాలు తలక్రింద పెట్టి పరుండి చదువుతున్నాడు. కొంతసేపటికి హాయిగా, తెలియకుండానే, నిద్రపట్టింది.

పెద్దపరీక్షలు పదిహేను రోజులున్నాయి. "రాత్రులు టీత్రాగాలి, లేకపోతే నిద్ర వస్తోంది," అని నిశ్చయించుకున్నాడు. రెండుగంటల కో అరకప్పు.

"కామిత వైత్యం రాత్రి పడైంది. కళ్ళు తిరుగుతున్నాయి. నిద్ర ఆగటం లేదు ఇన్ని పాఠాలున్నాయి. ఏం చదవను? ఎప్పటికి వస్తాయి? ఒకటా, రెండో పాఠాలు?"

తెల్లవారుఝామున మూడు గంటలకు లేవడానికి ఆలారం పెట్టేడు. ఆలారం కొద్దిగానే బద్ధకంతో లేచి, మంచంమీదండి దీపం హెచ్చించి చదువు పాగిస్తున్నాడు కళ్ళు గూతలు పడుతున్నాయి.

"ఇప్పుడు కాదు. ఆరుగంటలకి లేచి చదువుతాను." దీపం ఆరిపోయింది, పుస్తకం తెలుగిరింది.

పెద్దపరీక్షలు రేపటి నుండి!...

జమీలా

(10 వ పేజీ తరువాయి)

గురుదేవుని, యిష్టదావి, పూర్వం రజయా అలా తలవంచుకూర్చుండేదా, అలా కూర్చోదానికి వచ్చింది. పెళ్ళిప్పుడు తనని ఎంతో ప్రభవోపేతంగాను, అందకగాను అలంకరించి కూర్చోబెట్టారు. ముల్లంతాకూడా సందడితోనూ, విద్యుత్ ప్రసారంలాంటి మెరుపులతోనూ, కోరికలు క్షుణ్ణం. అందమైన స్త్రీలందరూ వింత వింతగా అలంకరించుకుని ఇటు అటు, పీతాకోకచిలుకలకే తిరుగుతున్నారు.

మంగళనివాదాలతో పెళ్ళికొడుకు, పెళ్ళివారి బంగళా చేరుకున్నాడు. ఏనుగులై బంగారపు టంబారిమించి దిగుతూ... అతన్ని నవాబు బంధుమిత్రసమేతంగా ఎంతో గౌరవంతో, ప్రభవంతో ఎదుర్కొన్నాడు. పెళ్ళికొడుకుపట్టూ ఎట్టటి కుర్రాడు—కోటులు తొడుగుకుని, పచ్చటి తలపాగా చుట్టుకున్న యువకులంతా ఎంతో మంచి గుమిగూడి వున్నారు. వెనుకనుంచి బోయాలచేత పల్కెట్లు మోయించుకుని వాటిలో స్త్రీజనమంతా ఘోషపడ్డతిలో తరలి వస్తుంది....

ఆదవాళ్ళముతాలలో జిక్కిన పెళ్ళికొడుకు కోరికచేజిక్కిన వింతవస్తువు మోస్తరుగా పట్టిగణింపబడ్డాడు. వారంతా అతన్ని యిష్టంగా కేలిచేస్తున్నారు. ఇప్పుడు జమీలా తనకు కాబోయే భర్త ముఖ స్వరూపాన్ని తిలకించవలసివుంది... గుండె బిణికిపోతువుంది. ముచ్చెమటలు పోస్తున్నాయి. విశాలమైన, కలువలేకుండాటి అకళ్ళ వెనుకనుండి ఆత్రంతో ఉండేకంతో కూడిన ప్రగాఢచాయలు సుష్టంగా అగుపిస్తున్నాయి.

నేలమీద ఓపెద్దగుడారం పరచారు. ఓ పక్కగా తెరతో ముఖం పూర్తిగా కప్పబడిన జమీలాను ఆవిడకు ఎంతగా సన్నమల్లెల సరాలతో ముఖం కప్పివేయబడిన పెళ్ళికొడుకును కూర్చోబెట్టారు. ముందు ఓపెద్ద అద్దం వుంచుతూ, వాల్చిద్దరికీ ముఖంమీద కట్టిన తెరల్ని ప్రక్కకు తీసేశారు. చూస్తూ ఆమె ముగా అంతా కిలకిలమని నవ్వుతూ గోరెడుతూంటే జమీలా ఎంతో సిగ్గున, నయమూ—మెల్లిమెల్లిగా తెరల్ని అద్దంలో ప్రతిబింబితమైన తన 'భర్త' ముఖంబింబాన్ని చూసింది. చూడం తదుపు ఆమె కళ్ళకి గాఢాంధకారం కమ్మినట్లయింది! బుద్ధిలుపట్టాలమీది చిక్రం గిరిగిర తిరుగజూచింది.

మళ్ళీ కాంతకొచ్చివచ్చుడు ఆరూపం— అబ్బో! ముదిమిరూపమే, ఇంతకు పూర్వం తను ఎక్కడో, ఎప్పుడో చూసినట్లు అతి సుష్టంగా తోచింది... ఎప్పుడో?... ఎక్కడో?—రవ్వన రజయా పెళ్ళి మాటజ్ఞాపకం వచ్చింది! వరసరాలుడికి పోయి ముఖం వివర్ణమైపోయింది. వృద్ధులం మడిగుండంలోని చిగురకువలె విలవిలమంటూ తన్నుకుంటువుంది. పూర్వపు సంఘటనలన్నీ ఒక్కొక్కటే స్మృతిపథానికి వస్తున్నాయి. జమీలా అలా కళ్ళుమూసుకున్నామంది... ప్రక్కన పెళ్ళికొడుకు తన కోటుకు ఘుమాయించుకున్న పెంటువాసనతో తలగిరుస తిరిగిపోతోంది.

“నువ్వు చింతించక్కర్లేదుగాని, నీకు పెళ్ళియ్యాడొచ్చినప్పుడు, ఎర్రగా బుర్రగావుంటే మాంచి నవాబు కుట్రాళ్ళను తెచ్చే నీకు ముడిగడతాం. ఊరుకో!” అంటుంది తల్లిస్వరం, రెండు చెవుల్లోనూ, వృద్ధులంతాతరళంలోనూ కూడా.

పెద్దపెద్ద అగ్రువిందువులు జమీలా కళ్ళ కొలుకులనుంచి చెంపలమీదికి దిగజారి వరాపాతంగా మారి ఆవిడ ఎప్పుడో కట్టుకున్న ఆకాసాధాల్ని కూర్చి కుప్పజేశాయి. ...పాపం, జమీలా!

దాగిన ద్వేషం

(15-వ పేజీ తరువాయి)

పదివేల రూపాయలు ఇవ్వడానికి నిశ్చయించుకున్నారు. ఆయన కబురింకామీకు అందలేదా?”

“లేదే. అదేమిటండీ? నాకు చిల్లిగవ్వనా ఇచ్చినచెప్పి, పైన నాపైన కేసు పెంతుంటేకూడా ఆయన తెదిరించారే! ఇప్పుడేలా చెప్పడంలో ఆర్థం?”

“ఏముంది? ఆపదలో చిక్కుకున్నాను. ఇంక పగలు తీర్చుకోడానికి ఆయనకి మనసు లేదు. అంతే.”

“అయినా అది నాకువద్దు. బాబూ, వద్దు! నా బతుకంతా ఎలాగూ ముడటి కొచ్చింది. నా దారి నేనే చూసుకుంటాను. ఈ పూళ్ళోనే వీధో చిన్న వ్యాపారం పెట్టుకోవాలనుకుంటున్నాను. నాకింక ఆయనతో ఎటువంటి సంబంధమూ వద్దు.”

“అంకరాజుగారూ, ఇవన్నీ నా తప్ప

చెప్పకండి. మీ కొకమాట గట్టిగా... ఎగలను. దుర్గయ్యగారు తప్పకుండా విడుదలౌతారు. ఆయనమీద కేసు నిలవదు. మీరు మాత్రం సత్యనారాయణని కాపాడలేరు. మీ రిక్కడనించి ఎక్కడికి వెళ్ళినా పోలీసులికి దొరక్కపోరు. ఇంత పెద్ద సంసారాన్ని పెట్టుకుని ఎక్కడ దాక్కొగలరు? మీకు పార్వతిమ్మగారిచ్చే ధనం కంటే పదివేల రూపాయలు అధికమే. అదీ కాక మీకు చిక్కులుకూడా ఉంటవు. ఆలోచించుకోండి.”

అంకరాజు వాణికి పోకున్నాడు. “అయ్యో ఇందులో నా తప్పేమీ లేదు. ఎవరు ఎటువంటివాకో నాకు తెలియదు. నాకు పార్వతిమ్మగారు ధన వివ్వదూపలేదు...”

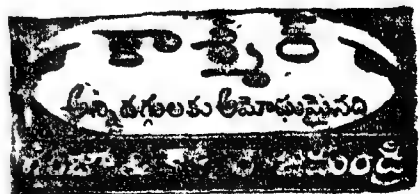
“అబద్ధం ఆడకండి. మీ కోసమే చెప్తున్నాను.”

ఇంక అంకరాజుకి నోరు పెగలేదు.

మాధవరావు లేచాడు. పెడుతూ గుమ్మం వద్ద నిలబడి అన్నాడు. “వాళ్ళు మీకివ్వ చూపుతున్నా మీ చేతికి రాదు ఇది నిజం. మీ కే ఆర్థ మాకుంది. మీ మేలు మీరు తెలుసుకోగలిగినట్లయితే ఆరాత్రి సత్యనారాయణ, పార్వతిమ్మ మీ యింటికి వచ్చినట్లు కోస్తూలో సాక్ష్యం ఇస్తారు. లేదా మీరు చేతులారా నెత్తికి చిక్కులు తెచ్చుకుంటున్నారు.”

అంకరాజు లేచి నిలబడినవాడు జంష కానా పైన మెల్లిగా చతికిలపడ్డాడు. ఒళ్ళు బరుసంతా చేతిమీద ఆన్చి జంషకానావంక నూస్తూ కూచున్నాడు. కాని చెయ్యి వాణికింది. పక్కకి జరిగి గోడకి చేరగి పడ్డాడు. ఇంక ఊరువిడిచి పోవడాని! దైర్యం చిక్కలేదు. మూటలుకట్టిన సామానులన్నీ విప్పబడ్డాయి.

[ఇంకా వుంది]

పట్టువాసం

(13-వ పేజీ తరవాయి)

“సాహిత్యం మెదడుకు మంచి దంటారు నిజమేనా?”

“అయితే అవునేమో గాని ఈ విధుల్లో గాలికి ఎగురుతూ ఉండే పత్రికలు తింటే సమృద్ధిగా జబ్బు చేస్తున్నది.”

“అదేమిటి? సెక్సు పత్రికలూ, సినిమాపత్రికలూ చాలా సరదాగా ఉంటాయటగా?”

“మొదట బాగానే ఉంటుంది గాని రాను రాను తిండిమీద హితవుకూడా పొతుంది.”

“నా చిన్నతనంలో పుస్తకాలండే వంటే అందులో చాలా మంచిసరుకుండేది. వాటిమీద గౌరవం ఉంచి జాగ్రత్తగా దాచుకునేవాళ్ళు. అందుచేత అతిగా తినటాని కుండేదాదు. ఒక్కొక్క పుస్తకంలో ఒక్కొక్క మాధుర్యం ఉండేది. ఇప్పుడీ పత్రికలు తేరగా దొరుకుతున్నాయనీ, అవతల సరిఅయిన తిండిఅందటం లేదనీ అతిగా తింటే జబ్బులు చేసుకొస్తున్నాయి. అదీ కాక- నింపత్రికలు? అన్నీ ఒకటిగానే ఉంటాయి. ఒకదానిరుచే రెండో దానిన్నీ!”

“ఈపత్రికలు తినటంలో అంతో ఇంతో రిషు ఉంటుందేమో అనుకుంటా. మాస్టే హితుపోకకు పత్రికదొరికితే పంటకొరకకుండా పోనివ్వకు. అదేమిటోయంటే అందులో మజాఉంది లెమ్మంటాడు.”

మామ, పట్నంబావామారా ఈ సంభాషణలు అంత దూరంచుంచే విన్నారు. మామ ఒక్కడుగు ముంగురు వేయటం చూసి, “మనకెందుకు, పోదాం పద, బావా,” అన్నాడు పట్నంబావ.

“ఒరి ఉండరా! మీపట్నం వాళ్ళకున్న తెలతే ఇది. ఎవరికీకాని సంభాషణలు ఆసక్తిగా వింటారు. నలుగురు బుద్ధిమంతులు కూచుని పనికొచ్చేమాటలు మట్లాసుకుంటే విసలేకు. వాళ్ళమామ, ఎంతమంచి విషయాలు చెప్పుంటున్నారో!” అన్నాడు.

“వాళ్ళరాజకీయాలు మాట్లాడేవాళ్ళు,” అన్నాడు పట్నంబావ. “అంటే?”

“సంఘాన్ని గురించి, ప్రభుత్వాలను గురించి, పరిపాలన గురించి మాట్లాడతారు.”

“మాట్లాడనీ, విందాం, తప్పే?” అన్నాడు మామ.

“ఏమిటో ఈ రాజకీయాలు—” అని పట్నంబావ ససుగుతుండగానే వినిపించుకొంటుండే తైతుమామ ముంగురు వెల్లిపోయినాడు. పట్నంబావ ఆయన్ను అనుసరించక తప్పిందికాదు. (ఇంకావుంది.)

COMPARE THE PRICES

మా ధరలు వాణ్యక వర్గము యే యితర వరములతోనైనను పోల్చిచూడండి మీరు మావద్ద కొనడమే మంచి లాభకరమని తప్పక గ్రహిస్తారని దైర్యంగా చెబుతున్నాము. ఈ గడియారాలన్ని 4 నుండి 7 యేండ్ల వరకు నిర్దుష్టముగా పనిచేయునని గ్యారంటీ యివ్వబడును. అవి ఒరిజినల్ స్విస్ తోలతో గాని స్టాన్టిక్ వల్టాజోగాని ఒక చక్కని మొకములు పెద్ద కరివి యివ్వబడును. పోస్టల్ ప్యాకింగు, అమ్మకం వన్ను దారీలు ఉచితము

(నవీ వాచీతో అందమైన ఒక ఆధునికమగు స్టానిక్ కాంలడరు ఉచితము)

ఉచితము

నవీ వాచీతో ఒక అమెరికన్ పొలిటెకలము ఉచితము రెండు గడియారాలు కొంటే డయిరీతో ఒక అందమైన కలం పెన్సిల్ పెట్టెగాని ఆధునిక మైన ఏటవాలు హార్ గం అంతా యిర్రదీ 2 సెర్ టార్గెట్ గాని ఉచితము ఒకే సారి మూడు వారిలు కొంటే ఒక ఆధునిక మైన కేసిర్ గడియారం ఉచితము.

రెక్టాంగులర్ షేప్ సైజు 7 3/4

435	క్రోం స్టీల్ వ్యాక్	5	38
436	రోల్స్ గోల్డ్ స్టీల్ వ్యాక్	5	36
437	ఫూర్తి రోల్స్ గోల్డ్ కేసు	5	40
438	క్రోం స్టీల్ వ్యాక్	7	38
439	రోల్స్ గోల్డ్ స్టీల్ వ్యాక్	7	42
440	ఫూర్తి రోల్స్ గోల్డ్ కేసు	7	45
497	క్రోమి స్టీల్ వ్యాక్	15	50
498	రోల్స్ గోల్డ్ స్టీల్ వ్యాక్	15	55
499	రోల్స్ గోల్డ్ స్టీల్ వ్యాక్	7	42
	మొదం గానుతో	15	62
499	20 మైక్రోస్కూ గోల్డ్ కేసుతో	15	65
499	ది రోల్స్ గోల్డ్ స్టీల్ వ్యాక్ స్పె.	17	75
593	18 క్వార్టర్ గోల్డ్ స్టేషన్		
	సెంటర్ సెకండుతో	15	80

చిన్న సెకండ్ రాండు సైజు 10 1/2

407	క్రోం స్టీల్ వ్యాక్	5	20
408	రోల్స్ గోల్డ్ స్టీల్ వ్యాక్	5	23
409	ఫూర్తి రోల్స్ గోల్డ్ కేసు	5	24
410	క్రోం స్టీల్ వ్యాక్	7	31
411	రోల్స్ గోల్డ్ స్టీల్ వ్యాక్	7	33
418	ఫూర్తి రోల్స్ గోల్డ్ కేసు	7	38
468	క్రోమి స్టీల్ వ్యాక్	15	38
469	రోల్స్ గోల్డ్ స్టీల్ వ్యాక్	15	43
470	20 మైక్రోస్కూ గోల్డ్ కేసు	15	53
471	క్రోం స్టీల్ వ్యాక్	17	58
472	రోల్స్ గోల్డ్ స్టీల్ వ్యాక్	17	63
473	20 మైక్రోస్కూ గోల్డ్ కేసు	17	73

సెంటర్ సెకండ్ రాండ్ సైజు 10 1/2

401	క్రోం స్టీల్ వ్యాక్	5	22
402	రోల్స్ గోల్డ్ స్టీల్ వ్యాక్	5	25
403	ఫూర్తి రోల్స్ గోల్డ్ కేసు	5	28
404	క్రోం స్టీల్ వ్యాక్	7	35
405	రోల్స్ గోల్డ్ స్టీల్ వ్యాక్	7	38
406	రోల్స్ గోల్డ్ స్టీల్ వ్యాక్	8	43
474	క్రోం స్టీల్ వ్యాక్	15	43
475	రోల్స్ గోల్డ్ స్టీల్ వ్యాక్	15	48
477	క్రోం స్టీల్ వ్యాక్	17	65
478	రోల్స్ గోల్డ్ స్టీల్ వ్యాక్	17	70
479	20 మైక్రోస్కూ గోల్డ్ కేసు	17	80

వాలర్ ప్రూఫ్, షాక్ ప్రూఫ్, డస్ట్ ప్రూఫ్, ఆంటి మ్యాగ్నెటిక్

సెంటర్ సెకండ్ సైజు 8 3/4

530	క్రోం స్టీల్ వ్యాక్ కేసు పాల్ పేష రేడియం డయర్	15	88
531	రోల్స్ గోల్డ్ స్టీల్ వ్యాక్ కేసు పాల్ పేష రేడియం డయర్	15	90
532	20 మైక్రోస్కూ గోల్డ్ కేసు పాల్ పేష రేడియం డయర్	15	95
533	క్రోం స్టీల్ వ్యాక్ కేసు పాల్ పేష రేడియం డయర్	17	105
534	రోల్స్ గోల్డ్ స్టీల్ వ్యాక్ కేసు పాల్ పేష రేడియం డయర్	17	110

ASIA WATCH HOUSE

DIRECT IMPORTERS OF WATCHES

433, SADASHIVE LANE P. B. 3607, GIRGAUM, BOMBAY-4

ADAPEX

జాతగేయం:

గాలిపడగ

శ్రీ పి. ఎస్. నారాయణ

గాలిలో ఎక్కేయ
నా గాలిపడగా,
తేలుతూ పోయింది
నా గాలిపడగా.
పిల్లగాలుల లోన
నా గాలిపడగా,
మెల్లగా ఎగిరింది
నా గాలిపడగా.
నింగిపై కెక్కింది
నా గాలిపడగా,
నృత్యాలు చేసింది
నా గాలిపడగా
మేఘాల చాటునా
నా గాలిపడగా,

మెరుపుతీగను కలిసె
నా గాలిపడగా.
(ఇంతలో)
సుడిగాలులూ వీచ
నా గాలిపడగా,
గడగడా లాడింది
నా గాలిపడగా.
తూఫాను చెలరేగ
నా గాలిపడగా,
టువ్వనా తెగిపోయె
నా గాలిపడగా.
ఆకాశమార్గాన
నా గాలిపడగా,
అదృశ్యమైపోయె
నా గాలిపడగా,

పూర్వం ఒక రాజుండేవాడు. ఆయనకి బోలెడుమంది కొడుకులున్నారు. వాళ్లందరూ ఏమీ పనిచేయకుండా ఇంట్లో కూర్చుని మేస్తుంటే రాజు పోషించలేకపోయాడు. 'మీ బతుకు తెరువు మీరు చూసుకోండి' అని అందరికీ చెప్పాడు రాజు.

అందులో అందరికంటే చిన్నవాడు మణికర్ణుడు. అతడు ఇంటి నుండి బయలుదేరి వెళ్లగావెళ్లగా ఒక అడవిని చేరుకున్నాడు. అక్కడ ఒక మాదిగవాడు కర్ర చెప్పలు చేస్తున్నాడు. వాడిదగ్గరికి వెళ్లి మణికర్ణుడు "నాకు ఆకలిగా వుంది. ఆహారం పెట్టగలవా?" అని అడిగాడు. "లోపలికి వెళ్లి నాభార్య నడుగు." అన్నాడు మాదిగవాడు. ఆమె నడిగితే, "అయ్యో, ఇప్పుడే పొయ్యి ఆరేళాను. మళ్లీ వెలిగించటానికి కట్టెలు లేవు." అన్నది.

మణికర్ణుడు ఆపకకన మాదిగవాడు తయారుచేసివుంచిన కర్ర చెప్పలను విరగగొట్టి అవి వెలిగించి వంట చేయమన్నాడు. అవి

విరగగొట్టినందుకు వాటి ఖరీదును ఇచ్చేస్తా నన్నాడు. ■ రాత్రికి హాయిగా అన్నం తిని అక్కడే పడుకున్నాడు.

మర్నాడుపొద్దునే లేచి అడవిలోకి వెళ్లి కట్టెలు కొట్టి తెచ్చాడు మణికర్ణుడు. వాటితో చెప్పలు తయారుచేసి మాదిగవాడి చెప్పల

జి బి. బొట్టు

తోపాటుగా పెట్టాడు. మాదిగవాడు ఇంటికి వచ్చి చూసేటప్పటికి ఆ కొత్తచెప్పలు కనిపించాయి. అవి తను చేసినవాటికంటే ఎన్నో రెట్లు బాగున్నాయి. వాటిని తీసుకువెళ్లి పక్క నున్న పట్టణంలో అమ్మితే చాల ఖరీదు వచ్చింది. ఈ లాభం చూసి మాదిగవాడు మణికర్ణుడిని తనవద్దనే ఉండమన్నాడు.

ఇలా కొన్నాళ్లు మణికర్ణుడు అక్కడే వున్నాడు. ఒకరోజున చేయవలసిన చెప్పలన్నీ చేసిన తరువాత, ఇంకా కొయ్య కొద్దిగా మిగిలింది. దానితో నాలుగు పెద్ద చిలకబొమ్మలని చేశాడు. వాటికి

చక్కగా చిలకరంగులే చేసి బయట ఆరబెట్టాడు.

ఆరాత్రి కొందరు గంధర్వులు ఆకాశమార్గాన వెడుతున్నారు. కర్రచిలకల్ని చూసి 'ఇంత అందమైన చిలకలికి ప్రాణంవుంటే ఎంత బావుంటుంది.' అనుకుని వాటికి ప్రాణంపోశారు. తెల్లవారి తలుపు తీసేటప్పటికి ■ చిలకలు ఇంట్లోకి ప్రవేశించాయి. మాదిగవాడి భార్యకి కోపం వచ్చింది. "సోకే నాకుండా ఈ చిలకలికూడా ఎవరు తిండిపెడతారు. పో, పో." అని మణికర్ణుడిని వెళ్లగొట్టింది.

మణికర్ణుడు చిలకల్ని తీసుకుని ఒక గ్రామం వెళ్లాడు. చిలకలు ఆరణ్యంలోకి వెళ్లి పళ్లు, కాయలు తెచ్చిఇస్తూండేవి. అతను హాయిగా కొన్నాళ్లలా కాలక్షేపం చేశాడు. ఒకరోజున అతనికి ఒక చక్కని కలవచ్చింది.

సప్తసముద్రాల అవతల ఒక దేశం. ఆ దేశపు రాజుకి ఒక కుమార్తె. ఆమె భవనంచుట్టూ ఏడు కందకాలు. వాటి అవతల ఏడు కంచెలు. ఆ కంచెలన్నీ శూలా లతో నిండివున్నాయి. ఆ కంచె

ను దాటి కదళాలను దాటి భవన లోకి వెళ్లినవానికి రాజ కుమార్తె నిచ్చి పెళ్లిచేస్తా నని రాజుగారు చాటి చారు ఎందరో రాజకుమారులు ఆ కదళాలు క చెలు దాటలేక మరణిస్తు న్నారు

మణికర్ణుడు నిద్రలేచి చూశాడు ఇది కలా నిజమా అను కున్నాడు బిగ్గరగా పైన చెట్టు మీద కూచున్న చిలకలు ఏమిటని అడిగాయి మణికర్ణుడు తన కల వృత్తాంత చెప్పాడు ఆ కల నిజమే మేము నిన్ను అక్కడికి తీసుకు వెడతాము అన్నాయి చిలకలు

మణికర్ణుడు చిలకలపై ఎక్కి కూర్చుని ప్రసముద్రాలు దాటి ఆ దేశ చేరుకున్నాడు ఆ కదళాలు క చెలు తను దాటగల నని రాజుతో చెప్పాడు సమయ లో రాజదర్బారులో తెర చాటున కూర్చున్న రాజకుమారి హేలాదేవి మణికర్ణుని చూసి చూసి అతని ఆ దానికి ముగ్ధురాలై ప్రేమి చిది ఇతడు ఆ కదళాలు క చెలు దాటగలిగితే నేను అదృష్టవతురాలని అను కున్నది

మణికర్ణుడు ఆరుక చెలు దాటాడు ఎడవక చె దాటుకు డగా ఆయాస వచ్చి శూలాల మీద డి మరణి చాడు ఈ న గతి తెలిసి హేలాదేవి అయ్యో నేను ప్రేమి చిన యువకుడు చని పోయాడు అతనిని ప్రేమి చాను గాబట్టి అతడే నా భర్త అని

దుఃఖ చిది రుగున వెళ్లి మణి కర్ణుడి శవ పై పడి ఎడ్చి ది రాజ ఇద రా చూసి గిరి చాడు ముక్కు మొహ ఎరగని శరదేశి యువకుడు చనిపోతే ఇత దుఃఖ ప్తా చా మువ్వరాలా! అన్నాడు నే నేవ్వటికైనా ఈ యువకుడి భార్యనే నే నిక మరెవ్వ రిని పెద్దాడను అన్న చామె రాజ మడి డి ఈ శవ లో పాటు హేలాదేవినికూడా అరణ్య లో వదిలిపెట్టి ర డని ఆజ్ఞా చాడు హేలాదేవి ఒక చెట్టు కి ద కూర్చుని మణికర్ణుడి శవ పె

డి దుస్తున్నది ఇది చూసి మణి కర్ణుడి చిలకలు మేము మణికర్ణుడి బతికి చగల అని ఏవార్చాయి చిలకలు వెటనే ఎగిరిపోయి అక్కడికి వెయ్యి యో నా దూర లో వున్న చిలకల శరవ మునకు వెళ్లి అక్కడను డి మృత న జీవని అనే ఒక దివ్య ఔషధాన్ని తీసుకువచ్చాయి హేలాదేవి న జీవనిర మణి కర్ణు కళ్లలో డగానే అతడు నిద్రను చి లేచినట్టు లేచి కూర్చు న్నాడు అప్పుడు వారిద్దరూ తిరిగి (46 వ పేజీ చూడ డి)

క్రొత్త గుడ్డంత బూర్జిగింజి

క్రొత్తనాడు కొంతమంది పిల్లలు ఒక కొండలోయవద్ద ఆడుకుంటున్నారు. అక్కడ వాళ్ళకి ఒక కోడి గుడ్డువంటిది ఏదో ఒకటి దొరికింది. కాని దానికి అడుగున చీలిక వంటిది ఒకటి ఉండటం మూలన అది ఒక గింజలాగా కూడా వుంది. ఆ పిల్లలు దానితో ఆడుతూ వుంటే దోపన పోయే ఒకాయన దానిని చూచి వాళ్ళ చేతుల్లో ఏదో కొంత పెట్టి దానిని తీసుకు వెళ్లి ఆ చేకం రాజుగారికి వింత వస్తువు క్రింద బహూకరించాడు.

ఆ రాజు దానిని చూచి, కొంత మంది పండితులను పిలిపించి అది కోడుగుడ్డో, లేక ఇంకా ఏదైనా గుడ్డో, ఏదైనా ధాన్యపు గింజో, చెడగొట్ట కుండా తెలిసికోమని అన్నాడు. ఆ పండితులందరూ పరిశీలించి చివరకు ఇదమిత్యమని తేల్చి లేక పోయారు.

హీరు దానిని తీసుకువెళ్ళి ఒక కిటికీవద్ద పెట్టి ఆలోచిస్తున్నారు. ఇంతలో ఒక కోడిపెట్ట దానిమీద కెగిరి దానిని ముక్కుతో పొడిచి తినటం మొదలుపెట్టింది. అందువల్ల

అది కోడి గుడ్డు గాని, మరి ఏ గుడ్డు గాని కాదనీ, అది ధాన్యపు గింజ అనీ తెలుసుకున్నారు. ఈ సంగతిని

క్రొత్త బూర్జువా

ఆ పండితులు పోయి రాజుగారికి తెల్పారు. అది ఒక బూర్జి గింజ అని కూడా తేల్చారు.

రాజుగారికి ఆశ్చర్యంవేసింది. పెంటనే “ఆ గింజను ఏ చేకంలో, ఎప్పుడు, పండించారో తెలుసుకోండి” అన్నాడు. పండితులు వున్న కాలు వెదికారు. ఎక్కడా అంతు దొరకలేదు. చివరికి వాళ్లు రాజు కడకు పోయి “రాజా మాకు వున్న కాల్లో ఎక్కడా దాని విషయం కన

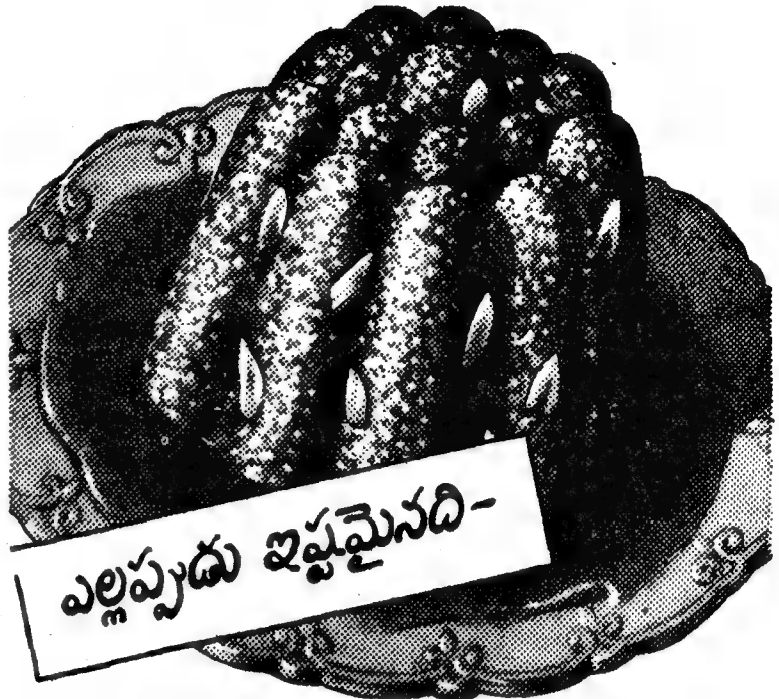
పడలేదు. ఎవరినైనా ముసలి మా రోజుల్లో మేము పండించే చాలా పెద్దవిగా వుండేవి. బోలెడు రైతుల్ని పిలిపించి అడిగితే తెలియ ధాన్యపు గింజలు ఇప్పటికన్నా పిండి అయ్యేది. ఎంతో రుచిగా గలదు." అన్నారు.

రాజు ఒక ముసలిరైతుని నభకు పిలిపించాడు. ఆ రైతు బోసివాడు. నడుం పంగిపోయి కర్రతో అతి కష్టమీద నడిచి వచ్చాడు.

రాజు ఆ గింజను రైతుకి చూపాడు. రైతుకి చూపుకూడా సరిగా లేదు. కళ్లు చిట్టించుకుంటూ దానిని చూచాడు. రాజు రైతుని "తాతా, ఇల్లాంటి గింజను నీవు పొలంలో ఎప్పుడైనా పండించావా లేక ఇతరులు పండించగా ఎప్పుడైనా చూచావా?" అని అడిగాడు.

రైతుకి చెవుడు కూడా. కష్టమీద ఎల్లాగో విన్నాడు. విని నాకు తెలిసిన తరువాత నే నెన్నడూ ఇల్లాంటిది పండించలేదు. చూడలేదు కూడా. కావలినైతే మూ నాన్నను అడిగితే తెలియవచ్చు." అన్నాడు రైతు.

రాజు తాత నాన్నని పిలిపించాడు. ఆ తాతనాన్న తాతవలె కాకుండా కర్ర లేకుండానే కొద్దిగా పంగి నడుస్తూ వచ్చాడు. రాజు ఆ గింజను గూర్చి అడిగాడు. తాత కన్నా తాతనాన్నకి త్వరగా నిన పడింది రాజుమాట. తాత-నాన్న "రాజా నే నెన్నడూ పండించలేదు ఇల్లాంటి దాన్ని. మా రోజుల్లో ధాన్యం కొనటం అంటూ ఉండేది కాదు. మా రోజుల్లో ఈ గూపాయలు లేవు. ఎవడికి కావలసిన ధాన్యం కాదు పండించుకునేవాడు. ఇంకా ఇతర వస్తువులు కావాలంటే ఇచ్చి పుచ్చుకోవటాలు ఉండేది.

డాల్డాతో తయారుచేయబడిన రుచికరమైన సగ్గుబియ్య పాయసము!

ఒక గిన్నెలో 1/2 వ భాగమంత సగ్గుబియ్యమును ఒక గంటసేపుదాకా వాసవేయండి. ఒక గిన్నెకు వడియగట్టబడినటువంటి చిక్కని బెల్లపుపాకమును పొంటి మరియు అరవేటివంచాడు ఉప్పుతో రుచికరము కలుపండి. దానిని తేటగా అయ్యేదాకా పాకమును మరియు సగ్గుబియ్యమును వండండి. ఒక పాత్రను చల్లని పీటితో కడిగి సగ్గుబియ్యమును చిక్కగా నగుటకు దానిలో పోయండి. తరువాత పావు గిన్నెకు బెల్లమును రెండు టేబిల్ స్పూన్ల డాల్డాతో మిళుగబెట్టండి. తరువాత మూడు టేబిల్ స్పూన్ల పీటిని కలుపండి. తరువాత దానిని నిప్పునుండి తీసి రెండు టేబిల్ స్పూన్ల నిమ్మరసమును కలుపండి. సగ్గుబియ్యమును మరియు పాత్రలో పోసి దాని మీద పాకమును పోయండి. తరువాత జీడిపప్పుల ముక్కలు మొదలైనవాటిని జల్లండి. డాల్డాతో తయారుచేయబడిన ఆహారము దాని రుచిని ఉంచుకొనును. మరియు వేడిగా మున్నప్పుడును లేక చల్లగా మున్నప్పుడును అది రుచికరముగానుండును.

వేడిగా మున్నప్పుడు తినుకొనుటకు

ఆరోగ్యమునిచ్చే పానీయములు!

ఉచిత సలహాకారకు ఇవ్వాలి—లేక ఏరోజైనను వ్రాయండి!

ది డాల్డా అడ్ వైసరీ సర్వీస్

పోస్ట్ బాక్స్ నంబరు 353, బొంబాయి 1

HVM. 122-172 TL

కూడా వుండేది. అయినా ఇంత పెద్దగింజని నేను కూడా చూడలేదు. కాని మా నాన్నకి తెలిస్తే తెలియచ్చు. ఆయనను పిలిపించి అడగండి బాబూ" అన్నాడు.

రాజు ఆతాత-తాతని పిలిపించాడు నభలోకి. ఆతాత-తాత నడుం వంగినా చరచరా నడుస్తూ నభలోకి వచ్చాడు. అతని మనుమడి కన్నా దృష్టి బాగానే వుంది. మాటలు కూడా మనుమడికన్నా స్ఫుటంగా పలుకుతున్నాడు. రాజు ఆ ధాన్యపు గింజని తాత-తాతకి చూపించాడు.

తాత-తాత దానిని చూచి "ఎన్నాలై ిందీ, ఇల్లాంటి ధాన్యపు గింజను చూచి!" అన్నాడు. కొద్దిగా గిల్లి నోట్లో వేసుకుని చప్పరించి చూచాడు. "ఆ సరిగ్గా ఇల్లాంటిదే" అన్నాడు.

రాజు "మరైతే, తాతా! ఎక్కడ ఎప్పుడు ఇల్లాంటి దానిని పండించారు? నీవు స్వయంగా పండించావా? ఎవరినద్దవైనా కొన్నావా" అని అడిగాడు.

తాత-తాత "మారోజుల్లో ఇల్లాంటి గింజల్ని ఎక్కడ పడితే అక్కడ, ఎవ్వరు పడితే వారు పండించేవారు. నేను ఇల్లాంటి గింజల్ని తినే బ్రతికాను. ఇల్లాంటి గింజల్ని పండించే వాణ్ణి." అని సమాధానం చెప్పాడు.

రాజు "మరి వీటిని ఎక్కడ నుంచైనా కొనటం కూడా జరిగేదా" అని అడిగాడు.

తాత-తాత నవ్వి "మారోజుల్లో ధాన్యం కొనటం,

అమ్మటం అంటే మహా పాపం. మాకు డబ్బు అంటే ఏమిటో తెలియదు. ఎవరికి కావలసిన ధాన్యాన్ని వాళ్లం పండించుకునే వాళ్ళం." అన్నాడు.

రాజు "మరి తాతా! నీ పొలం ఎక్కడ వుండేదిచెప్పు" అని అడిగాడు.

"నా పొలం అంటూ ఏమీ ఒకటి ఉండేది కాదు. భూమి సంతటినీ ఎవరు పడితే వారు దున్నుకోవచ్చు. ఎవడు ఎంత కష్టపడగలిగితే అంత" అన్నాడు తాత.

"అయితే మరి నాకు ఈ రెండు విషయాలు చెప్పగలవా? ఒకటి. ఇప్పుడు పూర్వం అంతటి పెద్దగింజలు పండటం లేదేమిటి? రెండు నీ పళ్ళు ఊడలేదు, నీ మనుమడి పళ్ళు ఊడి పోయాయి. నీ దృష్టి బాగా వుంది. నీ మనుమడికి కళ్ళ జోడు వచ్చింది. వీటికి కారణమేమిటి" అని రాజు తాత-తాతని అడిగాడు.

తాత-తాత ఇలా సమాధానం చెప్పాడు. "ఇప్పుడు మానవుల్లో అసహజత్వం, కృత్రిమం పెరిగి పోయింది. వైస్ల పెంచటంలో కూడా అసహజత్వం ఎక్కువైంది. అశ్రద్ధ పెచ్చింది. వ్యవసాయానికి పూర్వపు గౌరవం తగ్గింది. భూమిలో బలం తగ్గి పోయింది. అందువల్ల గింజ చిన్నదై పోయింది.

ఇక నేను నా వయస్సుకి నా మనుమని కన్నా బలంగా వుండటానికి కారణం;—ఇప్పుడు మనుషులు తాము స్వంతంగా కష్టపడి

పని చెయ్యరు. తోడివాని ధాన్యం మీద ఆధారపడి వుంటారు. తోడివాని ఆస్తిని అనుభవిస్తారు. తాము కష్టపడరు. కష్టపడిన వానిని అనుభవించ నియ్యరు. ఒట్ల వంచి పని చెయ్యటం నీచమని తలుస్తారు. మేము ఎవరికి కావలసినది వారు కృషిచేసి సంపాదించుకునేవాళ్ళం. చెమటోడ్చి శ్రమచేసేవాళ్ళం. ఇతరులమీద ఆధారపడేవాళ్ళం కాము. ఇప్పటికాలపు చచ్చు నాగరికత అప్పుడు లేదు. అందుకనే నేను నా వయస్సుకి నా మనుమడి కన్నా మెరుగుగా వున్నాను." అని తాత-తాత ధీమాగా జవాబిచ్చాడు.

రాజు, నభికులూ, విని నిజ విషయాన్ని తెలుసుకున్నారు.

(టాలెస్టాయి కథకు తగ్గుచు)

చలనచిత్రాలకు

వటం ఎన్నిక

మీరు ఎవరైనా సరే, అనుభవం కలిగిఉన్నా, లేకపోయినా - మా మరుసటి చిత్రంలో మీరొకపాత్ర ధరించవచ్చును - మీరు రు. 250 లు ధరావతుకట్టి (ధరావతు వాపసు చేయబడును) మూడు సంవత్సరాలవరకు అగ్రిమెంటు చేసుకోగలిగి తే, మా ఆఫీసులలో దేనిపైనా స్వయంగా దర్శించవచ్చును.

కో-ఆర్డినేటర్ సిసీ ప్రొడెక్షన్స్.

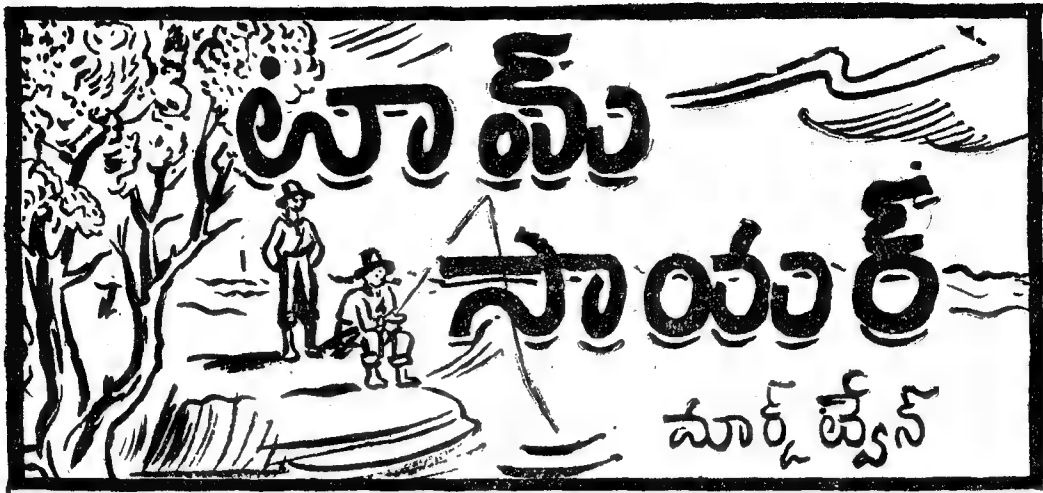
హెడ్ క్వార్టర్స్: 158, థామస్ కిద్.

ప్రొడక్షన్ సెంటర్:

బర్ కాట్ బంగళా, రామనాథపురం.

కోయంబత్తూరు.

గమనిక: ఉత్తరము వ్రాయగోరువారు జవాబుకొరకు తమ అడ్రసు వ్రాసిన కవరు పంపగోరెదము.

క్రిస్టోఫర్ క్రామర్ టామ్, సిడ్ తొమ్మిదిన్నరకల్లా పక్కల మీదికి చేరారు. సిడ్ ఇట్టే నిద్ర పోయాడు. టామ్ నిద్రపోలేదు. దేనికోసమో కాసుకు కూచున్నాడు. చాలావినుగ్గా వుంది అల్లా మేలుకుని వుండటం. ఇక తెల్లవారి పోతోం దనుకున్నాడు టాం. కాని ఇంతా ఏడిస్తే గడియారం పదిగంటలు కొట్టడం మొదలెట్టింది. భలే కోపంవచ్చింది టామ్కి గడియారం మీద.

నెమ్మదిగా వూరంతా నిశ్శబ్దమైంది. గడియారం టిక్కు టిక్కు శబ్దం బిగ్గరిగా వినిపిస్తోంది. మేడ మెట్లమీద ఏదోచప్పు డయింది. పోలీ పెద్దమ్మ గదిలోంచి గురు చప్పుడు భయపెడుతోంది. దూరంగా కీచరాట్లు 'గీ' మంటున్నాయి. టామ్కువట్లు జలదరించింది. దెయ్యాలు లేచి తిరుగుతున్నాయనుకున్నాడు.

ఎంతసేపటికీ త్రెము గడవటం లేదు. చివరికి టామ్కి జెలియకుం

డానే నిద్ర వచ్చేసింది. మెడ వాల్చి నిద్రపోయాడు. గడియారం పదకొండు కొట్టడం టామ్ విననే లేదు.

ఇంతలోకే టామ్ పడుకున్న గది బయటి కిటికీని ఎవరో తెరిచారు. "ఒరే! టాం! లే! నిద్ర పోతున్నావా?" అని ఎవరో పిలిచారు. టామ్కి మేలుకువ వచ్చి గబుక్కున లేచి లాగా, కోటూ తొడుక్కున్నాడు. కిటికీగుండా దూరి బయటికి వచ్చాడు. అక్కడ హకల్ బేరీ ఫిన్. నుంచున్నాడు. చచ్చిన పిల్లి వుంది. వాడి చంకలో ఇద్దరూ చప్పుడు చేయకుండా పాకు కుంటూ ఇల్లు దాటి రోడ్డుమీద పడ్డారు.

మరో అరగంటకల్లా శ్మశానానికి చేరుకున్నారు. అది పూరికి మైలున్నరదూరం వుంది. శ్మశానమంతా రాట్లు, రప్పలు పొదలతో నిండి జీబురుమంటోంది. చాలా సేపు వెదికి వెదికి నివరికి తమకి కావలసిన గోరీని కనిపెట్టారు. అది ఈ మధ్యనే చచ్చిపోయిన హాస్ విలియమ్స్ గోరీ. ఆ గోరికి ఒక చక్కన

మూడు పెద్ద పెద్ద రావి చెట్లు ఉన్నాయి. వాటి చాటున దాక్కున్నాడు టామ్, ఫిన్.

అకులు గలగల మన్నాయి. దెయ్యాల గునగున లనుకుని టామ్ తుళ్లిపడ్డాడు.

"ఒరే, హక్! దెయ్యాలు మన్ని చూస్తే ఊరకుంటాయటా?" అని చెవిలో నెమ్మదిగా అడిగాడు టాం.

"ఏమోరా, నాకు భయంగా వుంది."

"హాస్ విలియమ్సుకి మన మాటలు వినబడతాయా?"

"వాడికి విన బడక పోయినా వాడి దెయ్యానికి వినబడవచ్చు." అన్నాడు హక్, వెనుకుతూ.

కాసేపు టామ్ మాట్లాడలేదు.

"ఒరేయ్ ఫిన్. మనం హాస్ని 'వాడు, వీడు' అనగూడ దనుకుంటా. 'హాస్ గారు' 'ఆయన' అని అనకపోతే వాడికి కోపం రావచ్చు."

"ఆ, వాడు చచ్చిపోయాడుగా.

చచ్చిపోయిందరవాత 'గారు' అనక పోయినా ఫరవాలేదు." అన్నాడు హక్.

మల్లీ కాసేపు నిశ్శబ్దం. చటుక్కున టాప్ స్నేహితుడి చెయ్యి పట్టుకున్నాడు.

"ఓ, ఓ"

ఒకళ్ల నొకళ్లు గట్టిగా పట్టుకున్నారు.

"ఓ. ఏమిటా ఆ చప్పడు."

"బాబోయ్. దేయ్యూ లాస్తున్నాయిరా, టాం! ఏం చేద్దాం యిప్పుడు?"

"మన్ని చూస్తాయంటావా హక్?"

"ఓ. చీకట్లోగూడా బాగా చూడగలవు దేయ్యూలు. నేను రాకుండావుంటే బావుండేది."

"భయపడకురా కదలకుండా కూర్చుందాం. మనం వాటి కేమీ అపకారం చెయ్యటం లేదుగా. మనకి అవిమాత్రం ఎందుకు అపకారం చేస్తాయి?"

ఇద్దరూ ఊపిరి బిగపట్టి వింటున్నారు. మూడు ఆకారాలు నెమ్మదిగా గోరీవద్దకు వచ్చాయి. ఏదో పెరుతురు కనిపించింది. దేయ్యూల దగ్గర అల్లాంటి వెల్తురు వుంటుందని హక్ టాప్ చెవిలో చెప్పాడు.

"టాం! నీకు ప్రార్థనపద్యాలు వచ్చా?"

"మరిచిపోయాను. జ్ఞాపకం చేసుకోనా?"

హక్ తలెత్తి చూశాడు.

"ఒరేయ్, వాళ్లు మనుషులేరా" అన్నాడు. టాప్ ఇంకా కళ్లు

గట్టిగా మూసుకునే, "నీ కెళ్లా తెలుసు?" అన్నాడు.

"అందులో ఒకడు మఫ్ పాటర్ లాగా వున్నాడు. ఆ గొంతుక కూడా వాడిదే. తాగుబోతువెధవ తూలుతూ వస్తున్నాడు."

"మరేరా. అవును పాటర్ గాడే వాడు. పక్కన వున్నది ఇంజన్ జో. వాడు బోలెడు హత్యలు చేశాట్ట."

ఆ ముగ్గురు కొత్త వాళ్లు ఈ పాటికి గోరీదగ్గరికి వచ్చేశారు. అందులో ఒకడు డాక్టర్ రాబిన్సన్. ఆయన లాంతరుపట్టుకున్నాడు. పాటర్ చేతులో గడ్డ పలుగు, పార వున్నాయి. పాటరు. ఇంజన్ జో కలిసి శవాలు మోసుకుపోయేందుకు ఉపయోగించే 'పాడె' మోసుకొచ్చారు. దాన్ని గోరీపక్కన పడేశారు. ఇద్దరూ గోరీని తవ్వటం మొదలెట్టారు. డాక్టర్ రాబిన్సన్ దీపాన్ని ఆపక్కన పెట్టి టాం, హక్ లు దాక్కున్న రాబిన్సన్ మొదట్లో చదికిలపడ్డాడు. కాని కుర్రాల్లిద్దరూ అవతలవేపున ముడుచుకుని కూచోటంమూలాన ఎవరికీ కనిపించలేదు.

"ఏయ్, దబ్బున కానివ్వండి. వెన్నెల రాకముందే పని జరిగిపోవాలి." అన్నాడు డాక్టరు.

వాల్లిద్దరూ గొణుక్కుంటూ గోరీని తవ్వేశారు. అందులోంచి శవాన్ని తీసి పాడెమీద పడేసి తాళ్లతో బిగించి కట్టారు. అంతా అయింతరవాత పాటరు,

"ఏమయ్యోయ్ డాక్టరు!

ఇదిగో నీ పని పూర్తిచేశాం ఇంకో అయిదు రూపాయ లిట్టా పారెయ్." అన్నాడు.

"ఇంకో అయిదా? ఎందుకూ? మీ కివ్వవలసింది ముందే ఇచ్చేశాగా?" అన్నాడు డాక్టరు.

"ఏడిశావులే. నోరు మూసుకుని అయిదు రూపాయ లిట్టా పారెయ్." అంటూ ఇంజన్ జో డాక్టర్ మీదికి వచ్చాడు. డాక్టరుకు పాతికేళ్లకంటే ఎక్కువ వుండే. పిడికిలి బిగించి ఇంజన్ జో మొహంమీద గుద్దాడు. జో గిర్రున తిరిగి వెనక్కి పడ్డాడు. పాటర్ తన చేతులో వున్న పెద్ద బాకును కిందపడేసి డాక్టర్ తో కలబడ్డాడు. ఈలోగా ఇంజన్ జో లేచాడు. పాటర్ పడేసిన బాకు తీసుకుని, దెబ్బలాడుకుంటున్న యిద్దరిచుట్టూ వంగి తిరుగుతూ, డాక్టరుని పొడవటానికి చూస్తున్నాడు. డాక్టర్ పాటర్ పట్టునుంచి విడిపించుకుని ఆ పక్కనే వున్న ఒక బండరాయి నెత్తి పాటర్ నెత్తిమీద వేశాడు. వాడు "అమ్మోయ్" అని దొర్లకుంటూ పడి మూర్చ పోయాడు. ఇదే సమయం మనుకుని ఇంజన్ జో ఒక్క దూకు దూకి బాకుతో డాక్టర్ గుండెల్లో పొడిచాడు. డాక్టర్ వెరికేక వేసి పాటర్ మీద పడిపోయాడు. కాసేపు అటూ యిటూ దొర్లి మూలిగాడు. రెండు నిమిషాలకల్లా చచ్చిపోయాడు.

ఇదంతా చూస్తున్న టాప్, హక్ గజగజ వణికిపోయారు.

ఇంజన్ జో డాక్టర్ని చంపగానే వాల్లిదూ పరుగు లంకించుకున్నాడు. శ్మశానం దాటి రోడ్డు మీద పడ్డారు. ఊళ్లోకి చేరుకునే దాకా వెనక్కి తిరిగి చూడకుండా పరుగు తీశారు.

ఈలోగా ఇంజన్ జో బాకుని పాటర్ చేతులో పెట్టాడు. తను కొంచెం దూరంలో చదికిల పడ్డాడు. అయిదారు నిమిషాలకి పాటర్ కొంచెం కదిలి మూలిగాడు. అరచెయ్యి ముడిచి బాకుని పట్టుకున్నాడు. కళ్లు తెరచి బాకుని చూసి భయపడి దాన్ని వదిలేశాడు. నెమ్మదిగా మోచేతుల మీద లేచి మీద పడివున్న డాక్టరుశరీరాన్ని తోసేశాడు. లేచి కూచుని చుట్టూ చూశాడు. జో కనిపించాడు.

“ఇదేమిటి జో! డాక్టరు చచ్చి పోయాడా?” అన్నాడు పాటర్.

“ఆ చచ్చిపోయాడు. ఎందుకు చంపేశావు పాపం అతన్ని?” అన్నాడు ఇంజన్ జో.

“నేనా? నేను చంపలేదే?”

“ఊరికే అబద్ధా లాడితే లాభం లేదు. నువ్వే చంపావు బాకుతో.”

“ఛా! నేనే చంపానా? నాకు జ్ఞాపకం లేదు. ఇవ్వాల బాగా తాగటం పొరపాటైంది. ఒరే జో! నిజంచెప్పరా? నేనే చంపానా? నాకు గుర్తులేదే చంపినట్లు. పాపం డాక్టరు కుర్రాడు రా; పైకి రావలసినవాడు. నే నెల్లా చంపానురా అతన్ని.”

“నువ్వే చంపావు. నీమీద ముందు రాయి వేశాడు డాక్టర్. నువ్వు దిమ్మదిరిగి పడ్డావు. మళ్ళీ

లేచి బాకు పుచ్చుకుని డాక్టర్ని పొడిచావు. మళ్ళీ డాక్టర్ నిన్ను రాయితో కొట్టి, తను పడిపోయాడు. నువ్వు మూర్ఛపోయావు. డాక్టర్ చచ్చిపోయాడు.”

“అరేరే. ఎంత పని జరిగింది.

నే ననలు చంపుదా మనుకోలేదు. నా జన్మలో నే నెప్పుడూ ఎవర్ని చంపలేదు. ఒరే జో! ఎవరితోనూ చెప్పవుగదూ, నేను చంపినట్లు. నువ్వు చాలా మంచి వాడివి. ఎవరితోనూ చెప్పవుగదూ. నీకాళ్ల మీద పడుతున్నా. నన్ను కాపాడు.” అంటూ పాటర్ జో కాళ్ల మీద పడ్డాడు.

అల్లాగేరా? ఎవరితోనూ చెప్పనులే. నీ మీద నా కేమీ కోపం లేదు లే.”

పాటర్ లేచి ఏడవటం మొదలెట్టాడు.

“ఊ. ఇహ ఏడవకు. అయిందేదో అయిపోయింది. ఇక్కడి నించి పారిపోవాలి. ను వ్వటు పోనే నిటు పోతాను.” అన్నాడు హంతకుడు జో.

పాటర్ ఏడవు ఆపేసి ఊరిపై పుకి నడిచాడు. కొంత దూరం తూలుతూ నడిచి పరిగెత్తడం మొదలెట్టాడు. ఇంజన్ జో ఇంకో వైపుకి పరిగెత్తాడు.

* * *

టామ్, హార్లెబెర్నిస్ - ఇద్దరూ ఉడుకులు, పరుగులమీద ఊళ్లోకి చేరుకున్నారు. దోవలో ఏది కనిపించినా మనిషో, దేయ్యమో ననే వాళ్ళ భయం. ఎల్లాగైతే నేం ముందుగా కనిపించిన చెప్పల

దుకాణంలో వచ్చి పడ్డారు. రాత్రిళ్లు ఆ దుకాణంలో ఎవ్వరూ వుండరు. ముందు వసారా దాటి చీకట్లో ఒక మూల కూలబడ్డారు. ఆయానంతో గుండెలు కొట్టుకుంటున్నాయి. ఇద్దరికీ ముచ్చెమటలు పోశాయి.

నెమ్మదిగా ఆయానం తగ్గి మాట్లాడటానికి వీలైంది.

ఒరే హాక్. ఇప్పుడేం జరుగుతుందంటావు.” అన్నాడు మెల్లిగా టామ్.

“డాక్టరుని చంపినవాడికి ఊరి శిక్ష పడుతుంది.” అన్నాడు హాక్ అంతకంటే మెల్లిగా.

“చంపినవా డెవడో ఎల్లా తెలుస్తుంది. మనమే చెబుదామా?”

“మనమా? బలేవాడివే. ఒక వేళ కోర్టువాళ్లు ఇంజన్ జో చంపలేదని తీర్పు చెబుతారనుకో. వాడు కైలునించి వచ్చి మన్ని చంపేయ్యడూ.”

“అవును, నిజమే. మనం చెప్పకూడదు.”

“అంతగా చెబితే మఫ్ పాటర్ చెబుతాడేమో.”

టామ్ మాట్లాడకుండా ఆలోచిస్తున్నాడు. మళ్ళీ ఇలాగన్నాడు. “మఫ్ పాటర్కి తెలియదు, ఎవరు చంపారో. వాడెల్లా చెబుతాడు?”

“పాటర్కి ఎందుకు తెలియదూ?” అన్నాడు హాక్.

“ఎందుకంటే, ఇంజన్ జో డాక్టర్ని చంపినప్పుడు, పాటర్ మూర్ఛలో వున్నాడు. వాడికి ఈ సంగతి తెలియనే తెలియదు.”

“అవునా టామ్. నిజమే. నేనా విషయం మర్చిపోయాను.”

“అంతే కాదు. డాక్టరు రాతితో కొట్టిన దెబ్బకి పాటర్ కూడా చచ్చిపోయాడేమో?”

“అహ, చావడులే. వాడు బాగా తాగివున్నాడు. తాగివున్నప్పుడు ఎంత దెబ్బ కొట్టినానరే మనిషి చావడుట. మా నాన్న చెప్పాడు నాతో.” అన్నాడు హక్.

“హక్! ఈ రాతి మనం చూసిన విషయాలు ఎవ్వరితోనూ చెప్పవు గదూ.”

“ఛస్తే చెప్పను. ఇంజనీజో ఎంతమందిని చంపాడో? మనం చెప్పా మని వాడికి తెలిస్తే ఈ గల్లి నలిపినట్టు నలిపేస్తాడు మన్ని. ఎవ్వరితో చెప్పకూడదని ఒట్టు పెట్టుకుందామా?”

టామ్ అందుకు ఒప్పుకుని పట్టుకోసం చెయ్యిజాపాడు.

“అబ్బే, చేతిలో ఒట్టు పనికిరాదు. ఆడపిల్లలతో నేనాం చేసేటప్పుడైతే చెయ్యి గిల్లి, చెయ్యి ముద్దెట్టుకోవచ్చు. కాని ఇల్లాంటి పెద్ద విషయంలో అది పనికిరాదు.” అన్నాడు హక్.

టామ్ కు యీ మాట రైతు నని పించింది. ఇది కాస్తా, కూస్తా విషయమా? అర్థరాత్రి పూట-శ్మశానంలో, - దెయ్యాలు తిరిగే చోట- హత్య జరగటం కల్లారా చూశారు. టామ్ కు ఇది తలుచుకునేటప్పటికి మళ్ళీ చెమటలు పోశాయి.

దుకాణం వసారాలో వెదకగా ఒక తెల్లటి తోలు ముక్క కనిపించింది. టామ్ జేబులో పొద్దున్న

స్కూల్లో మాస్టారికి తెలియకుండా కొట్టేసిన ఎర్రటి నీమనున్నం పిక్కెవుడి. పెదిమల మధ్య నా లి క నొక్కిపట్టి తల కాయ అటూ యిటూ తిప్పతూ టామ్ తోలు ముక్కమీద ఇల్లా రాశాడు.

హక్ ఫిన్, టాంసాయర్ ఈ రహస్యమును ఎవరితోనైనా చెప్పిన యెడల వారి శిరస్సులు వెయ్యి చెక్కలై పోవుగాక.

ఇట్లు,

ఇంతవరకూ టామ్ రాశాడు. టామ్ ఇంత చక్కని భాషలో, అంత తొందరగా రాయటం చూసి హక్ చాలా మెచ్చుకున్నాడు. (వాడికి అక్షరాలే రావు.) తరవాత తన చొక్కాకి వున్న ఇత్తడి పిన్నీసు తీసి బాటనవేలిమీద గుచ్చబోయాడు. కాని టాం పిన్నీసు లాక్కుని,

“ఆ గా గు. ఇది ఇత్తడి పిన్నీసు దీనితో గుచ్చితే విషం.” అన్నాడు టామ్. తన జేబులో వున్న బట్టలు కుట్టుకునే సూది తీశాడు. దానితో తన బాటన వేలిమీద గుచ్చాడు. నెత్తురు వచ్చింది. ఇల్లా చాలాసార్లు గుచ్చి బాటనవేలిమీదకి నెత్తురు తెచ్చాడు. ‘ఇట్లు’ అని రాసిన దానికింద ఎలాగో తంటాలు పడి తన సంతకం చేశాడు. తరవాత హక్ బాటనవేలిమీద సూదితో గుచ్చుతుని నెత్తురు చేసుకున్నాడు. టామ్ తన సంతకంకింద హక్ చేతవేలి ముద్ర వేయించాడు.

ఇప్పటికి ప్రమాణం చెయ్యటం

పూర్తయింది. ఈ ప్రమాణంతో వాళ్ల నోళ్లకి తాళాలు వేసి నట్లయిందన్నమాట. తరవాత ఆ తోలుముక్కను గోడపక్కనే కొద్దిగా తవ్వి, ఏవో మంత్రాలు చదువుతూ పాతిపెట్టారు.

వీళ్ళి పని చేస్తుండగా బయట వసారాలోకి ఎవరో నెమ్మదిగా వచ్చారు. కాని వాళ్లు చూడలేదు. ఇంతలోకే రోడ్డుమీద ఒక కుక్కమోరెత్తి మొరగటం మొదలెట్టింది. ఇద్దరూ భయపడి ఒకళ్ల నొకళ్లు గట్టిగా పట్టుకున్నారు.

అర్థరాత్రివేళ ఊరకుక్క అల్లా మొరగకూడదు. అది ఎటువేపు చూసి మొరుగుతుందో ఆవేపున వున్నవాళ్లు త్వరలో చచ్చిపోతారని పిల్లలందరికీ నమ్మకం. అందుకని టామ్, హక్ భయపడ్డారు.

టామ్ నెమ్మదిగా అన్నాడు. “ఎవరో చచ్చి పోతారు. తప్పదు.”

“బహుశా, మనిద్దరం చచ్చిపోతామేమో?”

“హక్, ఆ గోడ కన్నంలోంచి చూడరా?”

“బాబో, నాకు భయం. నువ్వే చూడు.”

టామ్ ధైర్యం చేసి కన్నంలోంచి చూశాడు. సంతోషంతో ఇల్లాగన్నాడు.

“హక్. ఆ కుక్క మన వేపుకు తిరిగి లేదు.”

“అమ్మయ్యో, అయితే మన కేమీ ఫరవాలేదు.”

(48-వ పేజీ చూడండి)

విక్రమసేనుడు

ప్రార్థన విష్వక్సేనుడు నే రాజు కోసం రాజ్యాన్ని పరిపాలిస్తూండేవాడు. అతనికి ఏడుగురు కొడుకులు. ఆఖరి వాని పేరు విక్రమసేనుడు. విక్రమసేనుని చిన్నప్పడే అతని తల్లి చనిపోయింది. అందువల్ల ఆ ఏడుగురినీ ఆ రాజు అతి గౌరవంతో పెంచుతూ వచ్చాడు. ఆ కొడుకు లందరూ పెరిగి పెద్దవాళ్ళయ్యారు. ఒకనాడు ఆ ఏడుగురు తమతండ్రి వద్ద కొంత ధనం తీసుకొని దేశాలన్నీ తిరిగి వస్తామని చెప్పి ప్రయాణమయ్యారు. కాని తన దగ్గర ఎవ్వరూ లేకపోతే తన కేమీలోచనని రాజు ఆఖరి వాడైన విక్రమసేనుని తన వద్ద వుంచుకొన్నాడు.

ఆ ఆరుగురు కొడుకులు అలా వెళుతూ వుండగా వాళ్ళ కొకగుహ కనపడింది. వాళ్ళు అలసి వుండటం చేత అక్కడ కాస్త

విశ్రాంతి తీసుకొనటానికి ఆగారు. ఆ గుహ ఒక రాక్షసుడిది. రాక్షసుడు ఎక్కడో తిరిగి తిరిగి వచ్చి వాళ్ళను చూశాడు. చూసి ఊరుకోక వాళ్ళందరినీ శిలలుగా మార్చేశాడు.

అక్కడ విష్వక్సేనుడు తన కొడుకులు ఎంత కాలానికీ రాక పోవడంవల్ల విచారంలో మునిగి

శ్రీ వేదుల సుబ్రహ్మణ్యం

పోయాడు. అప్పుడు విక్రమసేనుడు తను వెళ్లి తన అన్నలను తీసుకొని వస్తానని తండ్రిని అడిగాడు. కాని రాజు ఒప్పుకోలేదు. చివరకు ఎలాగైతేనేం విక్రమసేనుడు తన అన్నలను వెదకి తీసుకొని రావడానికి బయలుదేరాడు. మార్గమధ్యంలో అతనికి ఒక పక్షి ఎదురై “రాజకుమారా! నాకు చాలా ఆకలిగా వుంది. ఇప్పుడుగాని నువ్వు నన్ను రక్షించక పోతే నేను చచ్చిపో

యేంత స్థితిలోవున్నాను. నువ్విప్పుడు నాకు సహాయం చేస్తే నేను నీకు అవసరమైన సప్తదు సహాయం చేస్తాను” అన్నది. ఆ మాటలు వినేసరికి రాజకుమారుడికి జాలి కలిగింది. తనతో తెచ్చుకున్న ఆహారంలో కొంత దాని కిచ్చాడు. ఆ పక్షి తన కడుపు నింపుకొని రాజకుమారుని కైలపు తీసికొని వెగిరి పోయింది.

మఱి కొంత దూరం వెళ్లేటప్పటికి అతనికి, నీటి ఒడ్డున నీటిలోకి పోలేక యిటూ, అటూ తన్నుకుంటూన్న ఒక చేప కనబడింది. ఆ చేప రాజకుమారునితో యిలా చెప్పింది. “నీవు నన్ను యిప్పుడు నీటిలో పడవేశావంటే నేను నీ కవసరమైనపుడు తగిన సహాయం చేస్తాను.” అప్పుడా రాజకుమారుడు ఆ చేపను నీటిలో వేసి, మళ్ళీ ప్రయాణం సాగించాడు. అలాగ మఱి కొంత దూరం వెళ్లేటప్పటికి, అతనికి, యింకొక నిమి

వంలొ చచ్చిపోయే నక్క యెదురైంది. దాన్ని చూచేసరికి అతనికి మిక్కిలి బాలి కలిగింది. తనవద్ద ఇంకా మిగిలి వున్న ఆహారం కొంత దాని కిచ్చాడు. అది తన కడుపు నిండా తిని, ఆ రాజకుమారుణ్ణి ఎక్కడికి వెడుతున్నావని అడిగింది. రాజకుమారుడు తన సంగతంతా ఆ నక్కతో చెప్పాడు. అప్పుడా నక్క, అతని అన్నలు ఎక్కడ ఉన్నారో తనకు తెలుసునని చెప్పి, అతనిని తిన్నగా రాక్షసుడి గుహ దగ్గరకు తీసుకు వెళ్లింది. ఎదురుగా కనబడే గదిలోకి వెళితే ఒక రాజకుమార్తె కనబడుతుందని, ఆ రాజకుమార్తె అతనికి తప్పకుండా సహాయం చేస్తుందని చెప్పి, అతనిని గదిలోకి పంపింది.

విక్రమసేనుడు ఆ రాజకుమార్తెతో తన వచ్చిన సంగతంతా చెప్పాడు. అప్పుడా రాజకుమార్తె, శిలలుగా మారిన అతని అన్నల సందడిని చూసి, వారందరినీ మళ్లీ బ్రతికించటానికి రాక్షసుడి దగ్గర ఒక మంత్రకట్ట ఉందని చెప్పింది. విక్రమసేనుడు, రాజకుమార్తెతో రాక్షసుడి ప్రాణాలు యెక్కడున్నాయో కనుక్కుని చెప్పమన్నాడు. అప్పుడా రాజకుమార్తె రాక్షసుడు వచ్చే వేళయిందని చెప్పి విక్రమసేనుణ్ణి రాక్షసుడికి కనబడకుండా ఒకచోట దాచేసింది.

రాక్షసుడు రాగానే, రాజకుమార్తె రోజూకంటే యెంతో సంతోషంతో అతనికి సేవ చేయ

నారంభించింది. రాజకుమార్తె తనను నిజంగా ప్రేమించిందనుకొని రాక్షసుడు చాలా ఆనందించాడు. అప్పుడు రాజకుమార్తెయిలా చెప్పింది “మీరు వేటకై అడవికి వెళ్లేటప్పుడు మిమ్మల్ని యెవరైతే నా చంపేస్తారేమోనని నాకు చాలా భయంగా ఉంది.” ఆ మాటలు విని రాక్షసుడు నవ్వి “ఓసి, పిచ్చిదాన! నా ప్రాణాలు తియ్యడానికి యెవ్వడికి చేతగాదు. విను. నా ప్రాణాలు యెక్కడున్నాయో చెబుతాను. ఇక్కడి నేను చచ్చిపోతాను. కాని అది

నుంచి తూర్పుదిక్కుగా వంద మైళ్లు ప్రయాణం చేస్తే ఒక లోతైన నరస్సు కనిపిస్తుంది. ఆ నరస్సు మధ్య కొండంత ఎత్తున్న గుడిఉంది. గుడి తాళంచెవులు గుడిపైన ఉంటాయి. ఆ గుడిలోపల ఒక బావి ఉంది. ఆ బావిలో ఒక బాతు యీదుతూ ఉంటుంది. బాతుకడుపులో ఒక గ్రుడ్డు ఉంది. ఆ గ్రుడ్డులో ఒక యిగ వుంది. యిగే నా ప్రాణం. యిగను చంపితే నాయో చెబుతాను. ఇక్కడి నేను చచ్చిపోతాను. కాని అది

త మా పా ప్ర శ్న లు

- (1) ఒక పెద్ద మనిషి బజారుకు అంగుళాల పొడు గున్నది. పెళ్లి కొన్ని పిప్పరమెంటు బిళ్లలు ఒక్కొక్క దారంముక్క నుంచి కొని తెచ్చి, తన ముగ్గురు కొడుకు ఆరేసి అంగుళాలు కత్తిరించగా లకీ పంచిపెట్టాడు. అసలు బిళ్లలలో పెద్దది చిన్నదానికంటే మూడురెట్లు సగమున్ను, మైన మరొకటిన్నీ పొడు గున్నది. అసలు మొదట్లో సగము ముక్కల పొడు గెంత? మొదటి వాడి కిచ్చాడు. మిగిలిన ఇప్పుడు వాటి పొడుగెంత?
- (2) రామూనగ్గిర రెండు దారం ముక్కలున్నాయి. అందులో (3) ఇంకొక మూడేళ్లలో రామూ వయస్సు-- ఇప్పటికి మూడేళ్లకిందట ఉన్న వయస్సుకి మూడు రెట్లు ఉంటుంది. రామూకి ఇప్పుడెన్నేళ్లు?
- (జవాబులు మరొక పేజీలో)

ఎక్కడికి సాధ్యం గాదు. అందువల్ల నువ్వు భయపడ నక్కర లేదు" అని చెప్పాడు. ఈ మాటలు విక్రమసేనుడు విని రాక్షసుడు అడవికి వెళ్లిన వెంటనే, తన గుర్రమెక్కి నక్కను, యిదివరకు, తన సహాయం పొందిన పక్షిని, చేపను వెంటబెట్టుకొని తిన్నగా ఆ సరస్సు, దగ్గరికు వెళ్లాడు.

నక్క తనవీపుపై విక్రమసేనుణ్ణి కూర్చోమని చెప్పి ఆ సరస్సును యిది, గుడి దగ్గర దింపింది. పక్షి గుడిపై కెగిరి గుడితాళపు చెవులను తెచ్చి రాజకుమారుడి కిచ్చింది. విక్రమసేనుడు తలుపులు తెరిచి గుడిలో ప్రవేశించి బావిలో దిగాడు. బావిలో యిదుతూన్న

బాతును పట్టుకున్నాడు. కాని బాతు, తనకు రాబోయే అపాయం గ్రహించి గ్రుడ్డును బావిలో వదిలేసింది. అప్పుడు విక్రమసేనుడు చేపను పిలిచి గ్రుడ్డు వెతకమన్నాడు. ■ చేప నీటిలో దిగి ఆ గ్రుడ్డును వెతికి విక్రమసేనుడి కిచ్చింది. విక్రమసేను డా గ్రుడ్డును చితిపి ఆ ఈగను పట్టుకొన్నాడు. ఇంతలోకే రాక్షసుడు తనప్రాణాపాయాన్ని గ్రహించి అక్కడ కొచ్చి యిలాఅన్నాడు "నీవు నా ప్రాణాలు నాకు యిచ్చావంటే నువ్వు చెప్పిన పని చేస్తాను."

కాని నక్క యీగను చంపెయ్యమని విక్రమసేనుడితో చెప్పింది. వెంటనే విక్రమసేనుడు తన చేతిలో

ఉన్న యీగను చంపేశాడు. రాక్షసుడు చచ్చి పోయాడు. విక్రమసేనుడు రాక్షసుడి గుహకు తిరిగి వచ్చాడు. గుహ అంతా వెతికి మంత్రకణ్ఠ తీసికొని తన ఆరుగురి అన్నలను తిరిగి మనుష్యులుగా మార్చి రాజకుమారైను తనతో తీసికొని, అన్నలతో సహా తన రాజ్యం చేరుకున్నాడు.

విష్వక్సేనుడు వీరందరిని చూచి చాలా సంతోషించాడు. విక్రమసేనుడికి రాజకుమారై నిచ్చి వివాహం చేశాడు. తక్కిన ఆరుగురు కూడ వివాహం చేసుకుని రాజ్యాన్ని యేలుతూ సుఖంగా కాలంగడిపారు.

మనదేశం

(4-వ పేజీ తరువాయి)

పెద్దతప్పిదాలు జరిగినవని ఆరోపణలు వచ్చినప్పుడు సందేహానివృత్తిచేయడానికి మంత్రులవరూ యత్నించలేదు. వీనినన్నిటిని పాటిస్తూ కూర్చోవడం అసంభవం అంటారు. కాని ప్రజలలో కలుగుతున్న అసమానాలను నివృత్తి చేయడానికి మంత్రులు ఒక్కపర్యాయంకూడా లక్ష్య పెట్టలేదు.

ఈ స్థితిలో మంత్రులపై దోషాలు వివరితంగా ప్రచారంలోకి వచ్చాయంటే ఆశ్చర్యపడనవసరంలేదు. కాని సరైన ఆధారాలను మాత్రం దాఖలుపెట్టిన నాచుకులే ఈ ప్రచారంలో పాల్గొనడంతో దేశంలో ఒక విషమస్థు ఏర్పడుతున్నది. దోషారోపణలు కాసన సభవర్తనలకు వచ్చినతరువాత ఏ వర్గం చేస్తున్న ప్రచారం నిరాధారమైనదో తేలిపోగలదనే ఆశ ప్రజలకు కలగడం సహజం. ఈ దోషాలను నిరూపించడం కష్టం. సందేహానివృత్తి కావడం కష్టం. ఇంతవరకూ వచ్చినతరువాత కూడా సందేహానివృత్తికానిపక్షంలో దేశంలో మంత్రవర్గ ప్రతిష్ఠ, ఇప్పుడు పరిపాలకులుగా ఉన్న వారేకాక ఇకముందు పరిపాలనలోకి రాగల వారి ప్రతిష్ఠ కూడా సన్నగిల్లక మానవు.

నిండుసభలో నిలిచి గురుతులుగడైన ప్రకాశం గారు మంత్రులపై దుష్పరిపాలనానింద మోపుతుండగా వానిని విశ్వసించకూడదంటే అది ప్రజలకు కష్టం. మంత్రులు సవాలు చెయ్యడంతో విడిచిపెట్టక పూర్తి విచారణ జరిపించి తమ నిర్దోషిత్యాన్ని స్థాపించుకుంటేగాని పరిపాలనావిధానంలో ప్రజలకు విశ్వాసం కలగదు.

ఇంతవరకూ వచ్చిన వ్యవహారాన్ని పార్టీ వివలద్యారా ఓడించడానికి మంత్రవర్గం పూనుకోవడం ఆత్మవిశ్వాసహీనమే ప్రదర్శిస్తుంది. విషయాలనన్నిటినీ కాసన సభ్యులకు వివరంగా తెలిపి ఆరోపణలు నిరాధారమైనవని నిరూపించబడితరువాత అవ్యాయవైన ఆరోపణలుతెచ్చి ప్రచారం చేసినందుకు ప్రకాశంవర్గంవారిపైన తగు చర్య తీసుకోవడం సమంజసంకాని పార్టీ క్రమశిక్షణ చేరు చెప్పి ముందే బెదిరించడం సమంజసం కాదు.

ప్రకాశం గారు గురువారంనాడు మాడు స్మరగంటలసేపు మంత్రులపై కేసుల్ని వివరించారు. అయిదు అంశాలపైనే మాట్లాడారు. వారి ఉపన్యాసం పూర్తికాలేదు.

వారి ఉపన్యాసంలో రోజులో కేసులకొపం కాని కనిపించలేదు. సీతారామ రెడ్డి, గోపాలరెడ్డి, భక్తవల్సలం, కూర్మయ్య గార్లు మాత్రం తమవల్ల దోషం లేదని మధ్యమధ్య రెండుమాడుసార్లు చెప్పుకున్నారు.

అశీర్వదించవలసిన వృద్ధనాయకుడు లేని శక్తి తెచ్చుకొని దోషాలు ఆరోపించి నప్పుడు, ఈ విషయాన్ని ఎంత త్వరలో పిలవే అంత త్వరలో తేల్చిచెయ్యడం అవసరం.

“రాజకీయ బాధితులు” అనే వారికి పారితోషికం ఇవ్వడం ఉచితం కాదని పండిట్ నెహ్రూ పార్లమెంటులో అన్నారు. స్వార్థరహితబుద్ధితో దేశం కొసం భక్తితో చేసిన త్యాగానికి ప్రతిఫలంగా ధనం కాని, భూములుకాని ఇవ్వడం ఒక విధంగా దేశభక్తి పరులైన వారికి అవమానమనే చెప్పాలి. వాస్తవంగా వారికి పారితోషికం ఇవ్వాలంటే దేశ సేవకు అధికావకాశా లివ్వడమే ఉచితం.

కాని మన రాష్ట్రంలో భూము లిస్తున్నారు. దీనిలో దోషం మన మంత్రులకి కనిపించలేదు. దోష మున్నదన్నవారిని అనూయాపరులని మంత్రులు నిందించారు. స్వాతంత్ర్యంకొసం చేసిన త్యాగానికి స్వాతంత్ర్యఫలమే ప్రతిఫలమన్న సత్యం వారికి గోచరించలేదు. మంత్రపదవులనే భాగాన్ని భాగాన్ని తాము పూర్తిగా అనుభవిస్తున్నందువల్ల, అట్టి లబ్ధి తదితరులకి కూడా లభించడం న్యాయమనీ, ధనదానమూ, భూదానమూ ఇచ్చి నట్లయితే ఆ లోటు తీరిపోతుందనీ, ఏలబ్బి లేకపోతే వాళ్లంతా బాత్రిగా చింఠించవచ్చుననీ మంత్రుల ఆశ్రితాంశం అయి వుండవచ్చును. కాని అసంతృప్తిచెందిన కాంగ్రెస్ వారులందరూ పరాయి పార్టీలలో చేరిపోతారేమో ననే భయంకొద్దీ మంత్రుల యెత్తువేకారని సోపలెట్టులంటున్నారు. తమగ్రూపునీ బలపరుచుకోడానికి మంత్రులు పన్నినపన్నాగమని ప్రకాశంవర్గంవారు కొందరంటున్నారు.

ఏది ఏమయినా మన పెద్దలు చెప్పినట్లు “కనకం,” అధికారం మహాచెడవి. అవి లేకపోయినా బాధే, ఉన్నా బాధే.

అందుకే అన్నారు పండిట్ నెహ్రూ, అసలు అసమానాలకు తావివ్వకూడదని. ప్రభుత్వం ఇచ్చేదయితే దానాలకి పాత్రులైనవారు రాజకీయ బాధితు లేకాదు, పాకి

నిస్సాక్షినించి సర్వం నీళ్లు వొడిలివోచ్చిన వాళ్లూ పాత్రులే. గోజూ మన విధుల్లో అన్నాతురులై తిరిగేనిర్యాస్యలూ పాత్రులే.

మంత్ర ప్రతిగోపాల ప్రశ్న, రెడ్డిగారు గురువారంనాడు కాసన సభలో ఒక ప్రశ్నకు జవాబిస్తూ అన్నారు “మేం అరెస్టు చేస్తే అదే చాలు వాళ్లు బ్లాక్ మార్చ్ టీగ్గు అని నిరూపించడానికి.”

ప్రశ్న ఏమిటో దీనికి ముందేమి ప్రశ్నో త్రరాలు నడిచాయో తెలియకపోతే ఈజవాబు తప్పకుండా అపోహలకి దారి తీస్తుంది. తాము చేసేది ప్రతిపనీ నిక్కచ్చిగా సత్యమైనదే అనే అకుంత విశ్వాసం మంత్రులకు ఉండి ఉండాలి. లేకపోతే అసలు ప్రశ్న ఎలాటిదైనా ఇటువంటి జవాబురాదు.

సరిగ్గా ఈ జవాబునింటే మరొక విషయం స్ఫురణకి వస్తుంది - అది కమ్యూనిస్టుల వ్య. పోలీసుల తుపాకిసృశ్య బారిపడి చనిపోయిన వాళ్లంతా కమ్యూనిస్టులే. పోలీసులచేత లూరిదబ్బలు, తన్నులు తిన్న వాళ్లంతా కమ్యూనిస్టుల్ని గురించి సమాచారాన్ని తెలపకుండా దాచినవాళ్లే. ఇది నమ్మడానికి వీలుంటే, మొదటిదీ నమ్మవచ్చును. అయితే ఇంతవరకూ ఒక్క బ్లాక్ మార్చ్ టీగ్గుదారుకూడా అరెస్టు కాలేదు. బీహార్ లో మాత్రం కొందరిని అరెస్టుచేసి విడివిడి తప్పెట్లతో ఊరేగించారు.

అసలు ఇంతకీ గోపాలరెడ్డిగారు జవాబిచ్చినది ఏ ప్రశ్నకి అంటే, చెప్పి పట్టుంలో వరక ప్రముఖుడు, వర్తకుల ప్రతినిధి అయిన నల్లేశ్వరగారు చేసిన ఈ క్రింది ప్రశ్నకి “ఫలానివాడు బ్లాక్ మార్చ్ టీగ్గుదారని దేన్నిబట్టి నిర్ణయిస్తారండీ?”

ఇటువంటి ప్రశ్నకి జవాబె్లా చెప్పడం? వ్యాపారస్తుల్లో నాలుగంట మూడువంతుల మంది కాంగ్రెస్ లో చేరిపోయినప్పుడు ఎవరు బ్లాక్ మార్చ్ టీగ్గుదారననీ ఎలా కనిపెట్టడం? అంగువల్లనే గోపాలరెడ్డిగారు అటువంటి సమాధానం ఇవ్వవలసినచ్చింది.

[సీతారామ్]

శ్రీ మద్భగవద్గీత

వ్యాఖ్యాత: శ్రీ కాశీనాథుని నాగేశ్వరరావు

పంచమ ముద్రణము : నెల రూ 4-0-0

(హృకింకు, పోస్టేజి రూ 0-9-0)

ఆంధ్రగ్రంథమాల.

నేటిప్రపంచం

(8-వ పేజీ తరువాయి)

కున్న అమెరికా వోటు చెయ్యకపోగా, దక్షిణాఫ్రికా ప్రభుత్వానికి ఆగ్రహం కలగకూడదంటూ రహస్యపు మంతనాలు జరుపుతోంది. శ్వేత జాతులన్నీ ఏకమై ఎంత కుట్రపన్నునా కనీసం తాత్కాలిక విజయాన్ని భారతదేశం సాధించగలిగింది.

పురాణ గాథల్లో

ఉద్ధాలకుడి కథను ఎవరూ సాక్షాత్తుగా మరిచిపోరు. చెప్పే ప్రతివిషయంలోనూ విరుద్ధంగా ప్రవర్తించే భార్య చండితో వేగలేక ఉద్ధాలకుడు ఒక ఉపాయం కనిపెట్టాడు. తనకు కావలసినదానికి విరుద్ధంగా చెప్పేవాడు. చెప్పినదానికి విరుద్ధంగా, అంటే వాస్తవంగా అతనికి కావలసిన రీతిని, చండి నిర్వహించేది. అదేరీతిగా ప్రతి సమస్యలోనూ రహస్య ఏది చెప్పితే దానిని ప్రతిఘటించే అమెరికాతో రహస్య ఉద్ధాలకుడి ఉపాయాన్ని అవలంబించడం మొదలెట్టింది. ఆరుమాసాల క్రిందట ఐక్యరాజ్య సమితి కార్యదర్శి ట్రెగ్యీవీ ఒక శాంతిసాధన కార్యక్రమాన్ని నూచించాడు. ఈ కార్యక్రమాన్ని అందరిచేతా ఒప్పించే చెయ్యడంకోసం ట్రెగ్యీవీ పారిస్, మాస్కో నగరాలకుడా వెళ్ళాడు. అప్పుడు అమెరికాలో ప్రతి నాయకుడు, ప్రతి పత్రికా ఈ శాంతి నూచనను తిట్టిపోశాయి. ట్రెగ్యీవీ కమ్యూనిస్టుల్లో కలిసిపోయా డన్నాయి కొన్ని పత్రికలు. ఈ శాంతిసాధన కార్యక్రమం ఎందుకూ కొరగానిదని అమెరికా విదేశాంగమంత్రి ఎచిసోక్ అన్నాడు.

ఇప్పుడా కార్యక్రమాన్ని సమితి 51 వోట్లతో ఆమోదించింది. అసలు ఈ కార్యక్రమం ప్రతిపాదించబడదని కూడా ఈ మాసం ఆరంభంలో సమితి ప్రతినిధివర్గాల్లో అనుమానం కలిగింది. దీనికి రహస్యచక్రవర్తి మందు పెట్టింది. రష్యన్ విదేశాంగ మంత్రి విషిన్ స్కీ స్వయంగా ఆరు అంశాల కార్యక్రమాన్ని నూచించాడు. అసలురహస్య ఎలాటి కార్యక్రమాల్ని నూచించినా అమెరికా నిరాకరించే మాటనిజం. అయినా అమెరికా తీరా నిరాకరించకపోతే ఆశాభంగం అవుతుందని కాబోలు, జాగ్రత్తపడి చీనా కమ్యూనిస్టు ప్రభుత్వాన్ని భద్రతా గుండలిలో ప్రవేశ పెట్టడాన్ని కూడా ఒక

అంశానిచ్చే విషిన్ స్కీ తన కార్యక్రమాన్ని నూచించాడు. అనుకున్నట్లుగా అమెరికా నిరాకరించింది. వెంటనే ట్రెగ్యీవీ శాంతి నూచనాల్ని తొమ్మిదిదేశాలు ప్రతిపాదించాయి. ప్రతిపాదించడం తడవు అమెరికా మద్దతుతో 51 దేశాలు అనుకూలంగా వోటు

విషిన్ స్కీ

చేశాయి. ఈనూచన ప్రకారం అగ్రరాజ్యాలు తిరిగి ఏటంకంక్రొత్త గురించి, సమితిపైనికశాఖ గురించీ రాయబారాలు జరపాలి. అగ్రరాజ్యాలు ఐదు విదేశాంగ మంత్రులద్వారా రాయబారాలు జరిపి యుద్ధప్రమాదాన్ని నివారించాలి. ఈ అంశాలు విషిన్ స్కీ నూచనంలోనూ ఉన్నాయి. కావలసిన కార్యాల్ని పెరవేర్చుకునే నేర్పు రష్యన్లకి ఉన్నంత అమెరికన్లకి లేదు.

కొరియా యుద్ధం విషయంలో కూడా రహస్య సరిగ్గా ఇదే పద్ధతిని అనుసరించింది. ఉత్తరకొరియాలో చీనాకమ్యూనిస్టు సేనలు ప్రవేశించి అమెరికా సేనలకి సంపూర్ణవిజయం లభించకుండా ఆశాభంగం కలిగించాయి. చీనా యుద్ధంలో ప్రవేశించే అవకాశంలేదని మొదట చెప్పిన జనరల్ మెకార్థర్, ప్రవేశించాయని భద్రతామండలికి సమాచారం పంపాడు. ఈ విషయాన్ని చర్చించడానికి చీనా

కమ్యూనిస్టు ప్రభుత్వం సంజాయిషీ ఇవ్వాలని అమెరికా కోరింది. సంజాయిషీ ఇవ్వడంకోసం పెకింగ్ ప్రతినిధివర్గం లేకే సక్సన్ రావాలని కోరింది. చీనాతో యుద్ధం రాకుండా చేసుకోవడంకోసం బ్రిటన్ పెరటి మార్గాలు వెతకనారంభించింది. సమితిసేనలకి, మంచూరియా సరిహద్దు కిమధ్య కొంత మేర చీనా కమ్యూనిస్టులకు వొదిలెయ్యాలని ఒక నూచనచేసింది. బ్రిటన్ అంతమేరా ఐక్యరాజ్యసమితి ఆధ్వర్యం ఉండాలని అమెరికా అన్నది. దీనికి చీనా సమ్మతించదని బ్రిటన్ కి తెలుసును. అందువల్ల బ్రిటన్ అమెరికాలకు ఈ విషయమై ఆంగీకారం కుదరలేదు. ఆ ప్రాంతంలో ఉత్తరకొరియా (కమ్యూనిస్టు) ప్రభుత్వం ఆధ్వర్యం ఉండాలని చీనా అభిప్రాయమైనట్లు ప్రచారం జరిగింది. దీనికి అమెరికా అసలు ఆంగీకరించదు. అయితే ఈ విషయమై చీనా కమ్యూనిస్టులకి, అమెరికన్లకి బ్రిటన్ మధ్యవర్తిత్వం వహించి రాయబారాలు నడిపే అంగీకారం కుదిరిపోతుందనే భయంతో, రహస్య చప్పన తానే ఆ నూచన చేసేసింది. సరిహద్దు పొడుగునా 40 మైళ్ళు దక్షిణంగా ఉత్తరకొరియా పరిపాలన ఉండాలని ప్రతిపాదించింది. అమెరికా వెంటనే నిరాకరించింది. అమెరికా ఏరాజ్ఞికనా ఆంగీకరించిపోతుందనే భయంతో జనరల్ మెకార్థర్ కూడా యావత్తు బలాన్ని ప్రయోగించి యుద్ధం ఆరంభించాడు. మొత్తానికి ఉత్తరకొరియాలో విజయం లభించాలంటే జనరల్ మెకార్థర్ చీనాతో యుద్ధానికి దిగకతప్పని సరివచ్చి పడింది. రహస్య కోలేది ఇదే.

కొరియానుంచి చీనా సేనలు తొలగిపోవా

లంటే కొన్ని మరతులికి అమెరికన్లు ఆంగీకరించాలని అదివరలో పెకింగ్ ప్రభుత్వం నూచించింది. ఆ మరతుల్లో ముఖ్యమైనవి కొరియానుంచి అమెరికన్, బ్రిటిష్ మొదలైన దేశాలసేనలు తొలగిపోవాలనీ, ఫార్మోజో ప్రాంతంనుంచి అమెరికా నాకాదళం, సేనలు తొలగిపోవాలనీ. కొరియా సమస్యకి, ఫార్మోజో సమస్యకి ముడిపెట్టడం విపరీతంగా ఉందని బ్రిటన్ అమెరికాలు వ్యాఖ్యానించాయి. కాని ఇలా ముడిపెట్టవలసిన కారణాల్ని గురించి పెకింగ్ చేసిన వివరణను ఏ రేడియోకొని, వార్తాసంస్థ కొని తెలపలేదు. అమెరికన్లకి కొరియానిగాని, ఫార్మోజోనిగాని ఆక్రమించుకోవాలనే దురాశ లేదని అమె

కక్ష ప్రభుత్వం పదేపదే ప్రకటిస్తోంది. యాలా ప్రాజెక్టుల్ని మంచూరియా పరిశ్రమల్ని వాస్తవ గతం చేసుకోవాలనే దుర్వాంఘకూడా లేదని ఆమెరికన్లు అన్నారు.

ఇప్పుడు ఆక్రమించుకోడానికి కారణం కమ్యూనిస్టుల దండయాత్ర ప్రమాదం ఉండడమేనని వారు చెప్పారు. అయితే అటువంటి దండయాత్ర చీనా దేశంనుంచిగాని, రష్యానుంచిగాని జరగలేదు. జరిగిన యుద్ధం కొరియన్లమధ్యనే కాబట్టి ఇతర దేశాలకి ప్రమేయం ఉండరాదని చీనా వాదన. ఈ వాదన ప్రకారం కొరియాలో చీనా సేనలూ ఉండకూడదు; ఆమెరికన్ సేనలూ ఉండకూడదు. కాబట్టి ఆమెరికన్ సేనలూ తొలగిపోతే చీనా సేనలు నిష్క్రమిస్తాయి.

ఆమెరికన్లకి మంచూరియా పరిశ్రమల్ని ధ్వంసం చేయాలనే దురుద్దేశంతోనే, తేక ఆపరిశ్రమల్ని చియాంగ్ కైషేక్కు ఒప్పించి తమ ప్రయోజనం నిమిత్తం ఉపయోగించుకోవాలనే దురాశతోనే లేనిపక్షంలో, కొరియాలో ఏ కొరియన్ రాజకీయపక్షం అధికారంలోకి వచ్చినా, వారిలోవారు యుద్ధాలు చేసినా ప్రమేయంఉండి ఉండదని చీనావాదన. మంచూరియా పైకి చియాంగ్ సేనల్ని పంపడమే ఆమెరికన్ ఉద్దేశమనీ, ఆ ఉద్దేశమే లేకపోతే ఫార్మోజాను తాము రక్షించడానికి నాకొబలాల్ని వినియోగించరనీ చీనావాదం. కాబట్టి చియాంగ్ సేనల్ని బలపరుస్తున్నంత

కాలం ఆమెరికన్లని చీనాకమ్యూనిస్టులు నమ్మరు.

ఫార్మోజా భవిష్యత్తు సమస్యని ఐక్య రాజ్య సమితి నిర్ణయించాలని ఆమెరికన్ ప్రభుత్వం అంటున్నది. రెండో ప్రపంచయుద్ధానికి ముందు చీనాపై దురాక్రమణ జరిపిన జపాన్ ఫార్మోజానుకూడా ఆక్రమించుకుంది. కాబట్టి జపాన్ ఓడిపోగానే ఫార్మోజాను చీనాకు ఒప్పించాలని, కైరోలో చర్చిలో, రూజ్ వెల్ట్ చియాంగ్ కైషేక్ లూ, తరువాత పోట్స్ డామ్ లో ట్రూమన్, చర్చిల్, స్టాలిన్ లూ ఒడంబడికలు చేసుకున్నారు. ఇప్పుడు ఒడంబడికల్ని కాలదన్ని, ఆమెరికా ఫార్మోజా భవిష్యత్తు ఇంకా నిర్ణయం కావాలంటున్నది. అందువల్లనే ఆమెరికన్ల దురుద్దేశాల్ని గురించి చీనాకీ, రష్యాకీ ప్రబలమైన శంకలున్నాయి. అందువల్లనే మంచూరియా పరిశ్రమలకి ప్రాణాధారమైన యాలానది ప్రాజెక్టుల్ని తాకబోరని ఆమెరికన్లు ప్రతికలద్యారా ఎంత ప్రచారం చేయిస్తున్నా చీనా నమ్మలేకపోతున్నది. యాలానదిపై ప్రాజెక్టుల్ని కాపాడుకోడానికి చీనా స్వయంగా యుద్ధంలోకి దిగడానికి వెనుదియ్యదు. అప్పుడే చీనా సేనలకు మంచూరియా నుంచి సహాయం, ఆయుధ పరికరాలు వస్తున్నందువల్ల ఆపరిశ్రమలపైన బాంబులు వెయ్యాలని జనరల్ మెకార్థర్ సిద్ధపడుతున్నాడు. ఫార్మోజా పెకింగ్ ప్రభుత్వం అధిన మయ్యేవరకూ ఆమెరికాకూ, చీనాకూ మధ్య యుద్ధ ప్రమాదం తొలగదు.

[మూర్యనారాయణ]

గ్రంథస్వీకారం

మై: గరీబ్ ముః

ఉర్దూమూలం: శ్రీ కవీరాజమూర్తి.
తెలుగుతర్జుమా: శ్రీ గిడుతూరి మూర్యం
ప్రచురణ: ప్రజాసాహిత్య పరిషత్తు.

వెల: రూపాయి. హైదరాబాదు.

“దరిద్రుణ్ణి” అనే శీర్షికగల ఈ నవలలో దరిద్రుడియొక్క ఆవేదన, మనస్తత్వమూ చిత్ర విచిత్రాలుగా వర్ణించబడింది. దారిద్ర్యానికి కులమతాలతో సంబంధం లేదు. అదే దరిద్రుడి సమస్తమూ.

కవితావేళాన్ని వ్యక్తం చేయటానికి ఉర్దూ అనునైన భాష. అయినప్పటికీ అనువాదకుడు మూలం తాలూకు సౌలభ్యాన్ని తెలుగులోకి చాలావరకు విజయవంతంగా తెచ్చినట్టు కనిపిస్తుంది.

ఈ నవలను ఒకందుకు విమర్శించవలసి ఉంది. దారిద్ర్యాన్ని గురించి మధ్యతరగతి వాడు, వ్యక్తివాది ప్రకటించే భావాలే ఈ గ్రంథంలో జాస్తిగా ఉన్నాయి. కాని దరిద్రుడి దృక్పథం వాస్తవిక దృష్టితో సృష్టించబడలేదు. ధనికులు తమ ధనాన్ని దక్కించుకునేటందుకూ, పెంపొందించుకునేటందుకూ కూడా ఒక వర్గంగా కృషి నిరంతరం సాగిస్తున్నట్లే దరిద్రులుకూడా ఒక వర్గంగా తమ దారిద్ర్యాన్ని తొలగించుకునేటందుకు నిరంతర కృషి చేస్తున్నారు. దారిద్ర్యాన్ని చూసి దరిద్రులు నీరసపడిపోతే ఆ తరగతి వినాదో ఆత్మహత్య చేసుకుని ఉండేది.

పాయిర్

(23-వ పేజీ తరువాయి)

పోతాడు. ఈ మ రి చి పో వ టం లోని సుఖంకోసమే ఆతడు సినిమాకి వెళ్ళేది. అతడు హాలు విడిచి బయటికి రాగానే మళ్ళీ వా ప్రవచనం వెయ్యి పడగల పాములాగా జైనిక సమస్యల్ని విప్పకొని ప్రత్యక్షమవుతుంది. సినిమాలో తను పొందిన అనుభవం యీ సమస్యల ఎదుట ఎందుకూ కొరగాదు. ఇది తెలిసికూడా ప్రేక్షకుడు మళ్ళీ మళ్ళీ అవే సినిమాలకి వెడతాడు - ఆ నిమిష నిమిషాకోసం.

సినిమాకళ్ళ ప్రేక్షాపా పోయిందనీ, నిర్మాతలు వ్యాపారదృష్టితోనే సినిమాల ఉత్పత్తి చేస్తున్నారని విమర్శిస్తూ పరిష్కారసిద్ధాంతాలు ప్రతిపాదించేవారు ఒక విషయం గుర్తించుకోవాలి. ఈ సమస్య అనేక ఇతర సాంఘిక సమస్యలతో ముడిపెట్టుకుని వున్నది. ఈ సమస్యను వాటి నుంచి విడదీసి ప్రత్యేకంగా పరిష్కరించాలనుకోవటం భ్రమ. అది అసాధ్యం.

కర్తచిలుకలు

(32-వ పేజీ తరువాయి)

తండ్రివద్దకు వెళ్లి బరిగిన విషయమంతా చెప్పారు. రాజు చాలా సంతోషించి వారికి మహా వైభవంగా వెళ్లి చేశాడు.

ఆ రాజ్యంలో కొన్నా ఖండి, మామగా రిచ్చిన వ ర క ట్నం బోలెడు తీసుకుని మణికర్ణుడు భార్యతో తన రాజ్యానికి వచ్చాడు.

అతని తలిదండ్రుల తన్ని ఎంతో ఆదరించి ధనాన్ని, కోడలిని కూడా తీసుకువచ్చినందుకు సంతోషించారు. మణికర్ణుడు, హేలాదేవి చిరకాలం సుఖంగా రాజ్యం చేశారు.

టామ్ సాయర్

(39-వ పేజీ తరువాయి)

కుక్క మొరగటం మానేసింది. కాసేపు నిశ్శబ్దం. మళ్ళీ ఏదో చప్పుడు. ఇద్దరూ చెవులు రిక్కించి విన్నారు.

“ఎవరో గుర్రు పెట్టన్నట్టుంది. బయట వసారాలోకి వెళ్ళి చూద్దామా?” అన్నాడు టామ్.

“నువ్వు వెళ్లి చూడరా?”

“నేను ముందు నడుస్తాను. నువ్వు వెనకాలే రా.”

ఇద్దరూ అడుగుల్లో అడుగు లేసు కుంటూ బయటికి వచ్చారు. ఎవరో మనిషి నిద్రపోతున్నాడు. కాళ్ళు వెన్నెలలో వున్నాయి. తల నీడలో వుంది. దగ్గరికి వెళ్లి చూశారు. మఫ్ పాటర్! ఇద్దరికీ గుండెలాగి పోయాయి. ఇక్కడి కెల్లా వచ్చాడు పాటర్? కుక్క ఈ సారి పాటర్

తమాషా ప్రశ్నల జవాబులు.

(1) 18 బిల్లులు.

(2) మొదట ఒకటి 12 అంగుళాలు, రెండోది 24 అంగుళాలు; కత్తిరించిన తరవాత ఒకటి 6 అంగుళాలు, రెండోది 18 అంగుళాలు.

(3) 6 సంవత్సరాలు.

కేసి తిరిగి మొరగటం మొదలై టింది.

“చూశావా, కుక్క వాడికేసి తిరిగి మొరగుతోంది.” అన్నాడు రహస్యంగా టామ్.

“అయితే పాపం పాటర్ చచ్చి పోతాడన్నమాట.”

ఇద్దరూ ఊపిరి బిగపట్టి దుకాణం దాటి రోడ్డు మీద కొచ్చారు. హక్ తన ఇంటికేసి, టామ్ తన యింటికేసి తిరిగి వెళ్లిపోయారు.

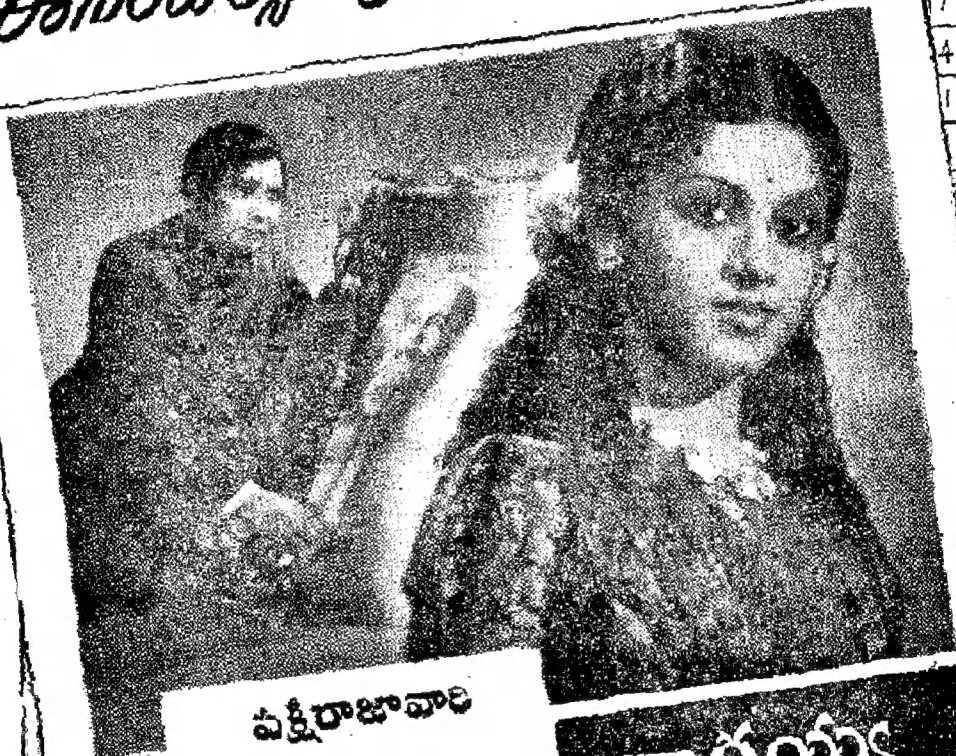
టామ్ నెమ్మదిగా ఇంటికి చేరుకుని పక్కలో దూరి ముసుగు తన్ని పడుకునేటప్పటికి తెల్లవారి అయిదు గంటలు కావచ్చింది. తను ఇంట్లోంచి వెళ్లటం ఎవరూ చూడలేదు గదా, బతికాను, అనుకున్నాడు. కాని దొంగనిద్ర పోతూ గుర్రు కొడుతున్న సిడ్ గంటనేపటి నుంచి మేలుకునివున్నట్టు టామ్ కి తెలియదు. (ఇంకా ఉంది)

January 1950						
SUN	MON	TUE	WED	THU	FRI	SAT
1	2	3	4	5	6	7

ఈసంవత్సరపు మహాస్మృతి చిత్రము

1950	
WED	THU
3	4
10	11
17	18
24	25
31	

పక్షిరాజువారి

బీదల పాల్

నా గయ్య లలిత...పద్మిని
నటించినది

డైరెక్టర్ రామనాథ్

27	28	29	30	31
----	----	----	----	----

చమ్రయూరిల్

ఉత్తమ శైవ మత గ్రంథము

పండితాగ్రద్ధవర్ణిత

పాల్కురికి సోమనాథకవి రచించిన ఉత్తమ ద్విపద కావ్యము. డా. చిలుకూరి నారాయణరావు గారిచే పరిష్కరింపబడినది. దీక్షా, పురాతన, వాద, మహిమ, పర్వతములను అయిదు ప్రకరణములును ఒకే సంపుటమున గలవు. ఇంత నిర్దుష్టముగ ఈ గ్రంథము నిదివర కెవ్వరును ప్రచురించి యుండలేదు. నారాయణరావుగారు రచించిన అమూల్యమైన పీఠికకూడకలదు.

వెల రు 5-0-0 లు.

ప్యా కింగ్స్ పోస్టేజి రు. 1—4—0.

ఆంధ్ర గ్రంథ మాల,

పోస్టుబాక్సు 212, మదరాసు 1.